

Plenaire 8

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

22 oktober 2008

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
BOODSCHAPPEN	1
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en toegevoegde leden	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING over de participatie van het Vlaamse Gewest in de nieuwe naamloze vennootschap Ethias Finance	1
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de veiligheid van het personeel van De Lijn, naar aanleiding van een nieuw geval van agressie tegen een buschauffeur in Antwerpen	24
ACTUELE VRAAG van de heer Werner Marginet tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de vraag van de onafhankelijke televisieproducenten om een decretaal kader voor een billijke verdeling van de intellectuele-eigendomsrechten op hun programma's	
ACTUELE VRAAG van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de vraag van de onafhankelijke televisieproducenten om een decretaal kader voor een billijke verdeling van de intellectuele-eigendomsrechten op hun programma's	26
ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de toewijzing van de nieuwe studie naar mogelijke alternatieven voor de Antwerpse Oosterweelverbinding	28
ACTUELE VRAAG van de heer Geert Bourgeois tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het standpunt van de Vlaamse delegatie voor de gemeenschapsdialoog wat de regionalisering van de personenbelasting betreft	30
ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over extra initiatieven van de Vlaamse Regering met betrekking tot het massale banenverlies in de Kempen	
ACTUELE VRAAG van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over extra initiatieven van de Vlaamse Regering met betrekking tot het massale banenverlies in de Kempen	32
ACTUELE VRAAG van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het lage aantal inschrijvingen voor de academische lerarenopleiding	35

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin en Frans Wymeersch en mevrouw Marleen Van den Eynde tot besluit van de op 2 oktober 2008 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de uitbreiding van de veestapel ten gevolge van het nieuwe Mestdecreet – 1846 (2008-2009) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	37
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Patrick Lachaert, Bart Martens, Erik Matthijs, Patrick De Klerck en Joris Vandenbroucke tot besluit van de op 2 oktober 2008 door de heer Bart Martens in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het niet halen van de Europese richtlijn inzake geluidshinder – 1848 (2008-2009) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	39
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Stefaan Sintobin tot besluit van de op 2 oktober 2008 door de heer Bart Martens in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het niet halen van de Europese richtlijn inzake geluidshinder – 1847 (2008-2009) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	39
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Erik Arckens en Luk Van Nieuwenhuysen en de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge en An Michiels tot besluit van de op 9 oktober 2008 door de heer Erik Arckens in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de naleving van de taalwet in de periodieke programmakrant KVS Express – 1855 (2008-2009) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	39
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	41
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	45
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	45

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van de volgende leden:

Pieter Huybrechts, Frans Peeters, Joke Schauvliege, Jos Stassen, Francis Vermeiren: gezondheidsredenen;

Agnes Bruyninckx, Bart Caron, Sonja Claes, Tom Dehaene, Anne Marie Hoebeke, Vera Jans, An Michiels, Leo Pieters, Elke Roex, Herman Schueremans, Helga Stevens, Felix Strackx, Vera Van der Borgh, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Bob Verstraete: buitenslands;

Carl Decaluwe, Eloi Glorieux, Miet Smet: ambtsverplichtingen;

Anissa Tamsamani: familieverplichtingen.

BOODSCHAPPEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 14 oktober 2008 deelt de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers mee dat de Kamer ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 14 oktober 2008 deelt de voorzitter van de Senaat mee dat de Senaat zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 15 oktober 2008 deelt de voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement mee dat dat parlement ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 16 oktober 2008 deelt de voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie mee dat die vergadering ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 17 oktober 2008 deelt de voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie mee dat die raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 17 oktober 2008 deelt de voorzitter van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat die assemblee zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en toegevoegde leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de N-VA-fractie zijn in de Commissie Vlaamse Grondwet de heer Jan Loones als toegevoegd lid vervangen door de heer Geert Bourgeois en in de Deontologische Commissie de heer Jan Loones als vast lid vervangen door de heer Jan Peumans.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. Vl. Parl. 2008-09, nr. 60/5*)

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING over de participatie van het Vlaamse Gewest in de nieuwe naamloze vennootschap Ethias Finance

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verklaring van de Vlaamse Regering over de participatie van het Vlaamse Gewest in de nieuwe naamloze vennootschap Ethias Finance.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, beste collega's, eergisteren, maandag, heeft de Vlaamse Regering beslist om samen met het Waalse Gewest en de federale overheid bij te dragen tot een reddingsoperatie voor de onderlinge verzekeraar Ethias.

Het Vlaamse Gewest zal daartoe, in ruil voor een inbreng van 500 miljoen euro in cash, een belang nemen van 25 percent plus één aandeel in de nieuw op

te richten naamloze vennootschap Ethias Finance, waarin alle activa, passiva en activiteiten van Ethias worden ingebracht.

Daartoe heeft de Vlaamse Regering maandag een begrotingsberaadslaging gehouden en werd eveneens een ontwerp van decreet houdende de derde aanpassing van de begroting 2008 goedgekeurd.

Dankzij het voorzichtige begrotingsbeleid dat de Vlaamse Regering heeft gevoerd, en de goede kaspositie die daarvan het gevolg is, is deze operatie vandaag mogelijk. Zij zal wel tot gevolg hebben, beste collega's, dat de verwachte creditintresten van het Vlaamse Gewest in 2009 met ongeveer 25 miljoen euro zullen zakken. Daartegenover staan natuurlijk te verwachten dividendinkomsten.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren, beste collega's, de financiële crisis, en de waardering van het Dexia-aandeel in het bijzonder, hadden ertoe geleid dat de solvabiliteit van de levensverzekeringskas van de onderlinge maatschappij Ethias, ernstig was aangetast. Er dreigde bovendien een liquiditeitsprobleem op korte termijn.

De Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen had de maatschappij dan ook aangemaand om de nodige herstellingsmaatregelen te nemen, teneinde opnieuw aan haar reglementaire verplichtingen te voldoen. De opgelegde deadline daartoe verstreek gisteren – dat om aan te tonen dat er geen tijd te verliezen was en dringend geageerd moest worden.

Toen begin vorige week de omvang van het probleem duidelijk werd, hebben we, op initiatief van minister Van Mechelen, opnieuw, voor de tweede maal, een financieel adviseur en een gerenommeerd advocatenkantoor aangesteld om de Vlaamse Regering te adviseren.

Deze adviseurs hebben vorige week reeds een rapport opgesteld waarin de omvang van de problemen, de oorzaken en de noodzakelijke remedies werden beschreven. Sinds woensdag wisselden onze adviseurs hun gegevens uit met de consultant van het Waalse Gewest, en in het weekeinde hebben nog verschillende vergaderingen plaatsgevonden samen met onze adviseurs en de mensen van Ethias.

Mevrouw de voorzitter, collega's, op deze wijze denk ik dat we ons maximaal hebben laten voorlichten door experts. Ik wil uitdrukkelijk onderstrepen dat met de top en de voorzitter van Ethias op een zeer positieve wijze is overlegd om antwoord te geven op dit heel dringende probleem.

We hebben ons laten leiden door zes principes, zes uitgangspunten in de beraadslaging in de verdere

ontwikkeling en het zoeken naar een antwoord. Ik zal ze u snel toelichten.

Ten eerste wensen we samen met de andere overheden van dit land alles in het werk te stellen om te vermijden dat spaarders getroffen worden in hun vermogen door het onvermogen van een financiële instelling. In het geval van Ethias kwam daarbij dat het niet alleen over kleine spaargelden ging, maar dat ook pensioenspaarplannen door deze verzekeraar werden beheerd en dus ook in gevaar kwamen.

Collega's – zeker degenen die actief zijn in lokale besturen –, we wensten ten tweede te vermijden dat vooral de lokale besturen die in zeer groten getale lid zijn van de onderlinge verzekeraar, zouden worden geroepen tot financiële inspanningen die hoe dan ook ontoereikend zouden zijn. U weet het, het gaat over een onderlinge verzekeringsmaatschappij. De statuten van zo'n verzekeringsmaatschappij bepalen dat in geval van ontoereikende fondsen, de leden, dus hoofdzakelijk gemeenten en OCMW's, geroepen kunnen worden om een meerpremie van 25 procent te betalen voor wat de kas 'leven' betreft en tot driemaal de jaarpremie voor wat de kas 'arbeidsongevallen' betreft. Dat was een mogelijkheid, maar de Vlaamse Regering heeft de zorg op zich genomen om te voorkomen dat dergelijke verhoging van premies zou worden gevraagd aan de leden.

Ten derde vindt de Vlaamse Regering het niet haar roeping om verzekeraar te worden en te blijven. Ik wil dit uitdrukkelijk onderstrepen. Participatie zou dan ook in dat perspectief moeten worden gezien. Ik zeg u uitdrukkelijk: wij hebben niet de ambitie om een verzekeraar te blijven nu we die participatie van 500 miljoen euro in het kapitaal hebben gedaan. Dat wil zeggen dat we daar op een bepaald moment zullen uitstappen. In dat kader was de Vlaamse Regering vragende partij om voorkeurrechten te ontvangen ten aanzien van de Dexia-aandelen die aangehouden worden door de Ethias-groep. U weet dat we ook een kleine participatie hebben in de Dexiagroep. Het is heel belangrijk hier te onderstrepen dat we daar op het juiste moment zullen uitstappen en bekijken hoe we verder kunnen opereren met de Dexia-aandelen.

Ten vierde moest de oorzaak van het probleem dringend aangepakt worden. Het is duidelijk – u hebt dat allemaal kunnen volgen – dat hier managementfouten en inschattingfouten zijn gemaakt, in het bijzonder, en eigenlijk bijna zeer specifiek, bij de indekking van de risico's verbonden aan het FIRST-product. Het management had al aangekondigd dat het dat product niet meer kon houden en dat er aanpassingen moesten gebeuren. Een sanering van dit product en de voorwaarden waaronder dit product wordt verstrekt, was een voorwaarde. We hebben gezegd dat dit product zoals het nu werd aangehouden, niet meer houdbaar was. De Vlaamse Regering wil

er ook over waken dat haar participatie niet zal leiden tot oneerlijke concurrentie ten aanzien van private verzekeringsinstellingen die zonder overheidshulp actief blijven in de markt. Ook dat is heel belangrijk.

Ik kom tot het vijfde principe. Uit de analyses door onze adviseurs en uit de gesprekken met de mensen van de Ethiasgroep die aan het reddingsplan werken, is ook duidelijk gebleken dat er ernstige inspanningen worden geleverd om de rendabiliteit van de groep te verbeteren. Dat vereist een structuraanpassing naar een naamloze vennootschap, maar ook een versterking en professionalisering van het management en de raad van bestuur, met toepassing van de principes van een goede corporate governance.

Ten zesde moest het reddingsplan ook voldoende omvang hebben om de gerezen problemen duurzaam aan te pakken. Dat veronderstelde voldoende kapitaalsinbreng om de solvabiliteit op peil te brengen en te kunnen houden, en daarnaast ook garanties te bieden voor voldoende liquiditeit in de toekomst. Bovendien wenst de Vlaamse Regering de overeenstemmende zeggingskracht in de nieuwe onderneming, op grond van een faire waardering van het geheel en van haar kapitaalsinbreng.

Mevrouw de voorzitter, geachte leden, deze zes principes vinden we terug in de afspraken – de ‘term sheet’, zoals men dat mooi zegt – waarover we in de loop van de namiddag en de vooravond overeenstemming hebben bereikt met de andere kapitaalverschaffers, namelijk de federale en de Waalse regering.

De overheden verwerven elk 25 percent plus één aandeel van de aandelen van de overkoepelende holding Ethias Finance die wordt opgericht. In ruil brengen de overheden gezamenlijk 1,5 miljard euro cash in. Ze verkrijgen ook een preferent dividend. De resterende aandelen, dus 25 percent min drie aandelen, worden toebedeeld aan de onderlinge verzekeringsmaatschappijen, in ruil voor hun inbreng van activa, passiva en verzekeringsactiviteiten. Zo is de solvabiliteit van de verzekeraar hersteld. Bovendien zijn ook garanties verkregen met betrekking tot het verzekeren van de liquiditeit van de ondernemingen. Er is overeengekomen dat er een businessplan moet worden opgesteld, waardoor de rendabiliteit moet worden vergroot. Daarbij zal het FIRST-programma worden aangepast. Bovendien moet in het businessplan de mogelijkheid worden opgenomen om later een meerderheidsbelang opnieuw op de markt te brengen. Er is bovendien overeengekomen om, in een aandeelhoudersovereenkomst tussen publieke investeerders, te voorzien in bijzondere rechten voor die investeerders op de Dexia-aandelen binnen de Ethiasgroep. Daarnet heb ik al gezegd dat dit voor ons een niet onbelangrijk element is.

Er zal ten slotte worden gezorgd voor een versterkte en geprofessionaliseerde raad van bestuur, waarin de vier

aandeelhouders – de drie overheden en de onderlinge verzekeraars – hun plaats krijgen. Die raad van bestuur zal ook een voorzitter kiezen. Ik wil hier uitdrukkelijk onderstrepen dat dit een heel belangrijk dossier is, dat door iedereen met zeer veel ernst is aangepakt, ook door de huidige voorzitter. Dit is een heel belangrijk dossier en debat, waarbij met alle facetten rekening moet worden gehouden.

Door het gezamenlijke optreden van de twee gewesten en de federale overheid hebben we een groot onheil voor vele spaarders en verzekerden, en ook voor de lokale besturen, afgewend. Nogmaals, het belang van een goed risicobeheer is aangetoond, denk ik. De Vlaamse Regering wil ter zake op een zeer professionele wijze haar verantwoordelijkheid nemen. Ze zal erover waken dat binnen de nieuwe Ethiasgroep op een ethische wijze wordt gewerkt, ten behoeve van alle klanten en alle belastingbetalers. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister-president, eerst en vooral zou ik willen vaststellen dat de overheden in dit land op dit ogenblik bijna om de week bijspringen om een of andere financiële instelling uit de problemen te helpen. Opvallend is in elk geval het verschil qua behandeling van de diverse dossiers. Vorige week Dexia en vandaag Ethias kunnen op vrijwel maximale, onvoorwaardelijke overheidssteun rekenen, terwijl Fortis in de praktijk voor een appel en een ei aan Frankrijk werd uitverkocht.

De politieke wereld in dit land levert voor Dexia en nu ook Ethias grote, en wellicht terechte, inspanningen terwijl men Fortis, en zeker de aandeelhouders en spaarders van Fortis, toch grotendeels aan hun lot heeft overgelaten. Als het om banken en verzekeringsinstellingen gaat waarin de drie traditionele politieke families sterk vertegenwoordigd zijn, en waarin ook de vakbond historische belangen heeft, dan is er blijkbaar heel veel meer mogelijk dan in soortgelijke andere dossiers. Dat is een vaststelling.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Dewinter, voor alle duidelijkheid: we hebben een uitdrukkelijke vraag gekregen voor Dexia en voor Ethias. Voor Fortis hebben we niet de vraag gekregen om vanuit de Vlaamse Regering bij te dragen.

De heer Filip Dewinter: Het is slechts een algemene globale opmerking want men kan natuurlijk al deze dossiers misschien hier in dit parlement in deze specifieke situatie van elkaar loskoppelen, maar in het globale gegeven is deze conclusie meer dan voor de hand liggend.

“Gebrek aan transparantie, gevaarlijke beleggingen en zwak management brachten Ethias in de problemen.” Dat zijn niet mijn woorden. Het zijn de woorden die ik gisteren las in het editoriaal van De Standaard. De moeilijkheden bij de tak Leven van de onderlinge verzekeringsmaatschappij Ethias konden niet beter worden verwoord.

De vraag rijst echter hoe het zo ver is kunnen komen. De problemen zijn genoegzaam bekend: risicovolle en onverantwoorde beleggingen en een te grote afhankelijkheid van één historische participatie bij Dexia; geen marktconform aanbod – het gaat hier over het product FIRST Rekening – en het blijven aanhouden van deze noodlottige politiek, ook op het moment dat de financiële crisis eigenlijk al was uitgebarsten; een volledig gepolitiseerde structuur waarbij een ontstellend gebrek aan kennis, ervaring en expertise vervangen wordt door de juiste partijlidkaart.

De vraag is dan ook wie verantwoordelijkheid wil en durft op te nemen voor dit debacle. Wie dit alvast niet doet is de Limburgse gouverneur Steve Stevaert, die de raden van bestuur van de verschillende ‘mutualiteiten’ van Ethias voorziet en die er niet aan denkt om op te stappen ook al geeft hij zelf – publiek, zonder enige gêne – aan dat hij eigenlijk onvoldoende expertise bezit. Stevaert, die in juni 2007 de ook al niet onbesproken oud-minister Jean-Pierre Grafé opvolgde als voorzitter, verklaarde in De Tijd van 23 juni 2007 dat hij enkel en alleen financiële producten wilde “voor de mensen” en “zonder veel poespas”. Hij zei: “Ik moet het immers ook zelf kunnen begrijpen want dat is niet altijd even evident”. Stevaert, de niet-expert, de zelfverklaarde verdediger van producten voor gewone mensen zonder veel poespas, gouverneur zijnde en dus ambtenaar van de Vlaamse Regering, wil ook nog eens voorzitter van een verzekeringsmaatschappij spelen.

Hij herhaalde dit maandagavond nog eens tijdens de persconferentie van Ethias en stelde dat hij weinig afweet van financiële en bankzaken. In het editoriaal van Het Nieuwsblad las ik gisteren: “Maar wat zit hij dan in godsnaam bij Ethias te doen? In de voorzittersstoel nog wel! Waarom houdt hij, samen met zijn politieke vrienden, niet de eer aan zichzelf? Het is de verdomde plicht van een raad van bestuur om het doen en laten van de directie in het oog te houden. Maar dat kan pas met een gedegen financiële en verzekeringstechnische kennis. (...) Tegen die politiek gekleurde achtergrond klinkt oorverdovend vals de eis van sp.a om toplui van banken die geld van de overheid krijgen dit jaar geen riant bonus uit te betalen.”

Inderdaad, mijnheer de minister-president, in de raad van bestuur van een verzekeringsmaatschappij horen mensen te zitten die verstand hebben van verzekeringen. Iedereen die een verzekering of een rekening heeft bij

Ethias, moet daarop kunnen vertrouwen. Een bestuursmandaat, of het nu bij een bank of bij een verzekeringsmaatschappij is, kan nooit een middel zijn om verdienstelijke politici te belonen of extra te vergoeden, zelfs niet wanneer ze Steve Stevaert heten.

Het valt mij op dat zelfs figuren als Maurice Lippens bij Fortis en Pierre Richard bij Dexia opstappen als voorzitter wanneer hun verantwoordelijkheid naar aanleiding van het recente debacle bij beide instellingen aan de orde is. Het is opvallend dat privébestuurders die verantwoordelijkheid wél nemen en de gepaste conclusies trekken uit de omstandigheden, maar dat de gouverneur van Limburg, de sp.a’er Steve Stevaert, dat niet doet en op zijn stoel blijft zitten. Hij lijkt wel te zijn vastgekleefd op die stoel van voorzitter van de raad van bestuur van Ethias. Steve Stevaert zou een voorbeeld moeten nemen aan wat onder anderen Pierre Richard en Maurice Lippens hebben gedaan.

Maar Steve Stevaert is helaas slechts het topje van de ijsberg. Ethias heeft immers een volledig gepolitiseerde structuur, die dus allesbehalve een recept voor goed bestuur is gebleken. De drie verzekeringskassen tellen zowat 67 bestuurders, bijna allemaal lokale politici – schepenen, burgemeesters en gedeputeerden. Daarbij is vooral de socialistische familie, maar ook de christendemocratische familie zeer goed vertegenwoordigd.

Het gaat concreet om 27 socialistische bestuurders van sp.a. en PS, 25 christendemocratische bestuurders van CD&V en cdH, en 15 liberale bestuurders van Open Vld en MR. En vandaag zeggen al die politici in koor dat ze zich niet met het dagelijks bestuur van de betrokken instelling bezighielden en dat de fouten die zijn gemaakt allemaal het werk waren van het management. Maar ondertussen streken diezelfde politici wel per vergadering een zitpenning op, dit jaar nog opgetrokken tot netto 324,72 euro, gekoppeld aan het indexcijfer.

Mijnheer de minister-president, dat u Ethias en Dexia bijspringt in deze moeilijke momenten, kan moeilijk anders. Als overheid doet u wellicht wat u moet doen, hoewel ik al discrepanties heb aangeklaagd wanneer u bepaalde banken, die niet tot het patrimonium van de overheid behoren, in andere omstandigheden veel minder helpt.

Dat u steun biedt, daar hebben wij nauwelijks kritiek op, al zullen we wel te gepasten tijde vragen stellen over bepaalde modaliteiten en dergelijke. Er is nog voldoende tijd om de techniciteit van dit dossier verder uit te spitten. Maar dat u vandaag met geen woord rept over de structurele problemen, die vooral te maken hebben met de politisering van dergelijke instellingen – wat geldt voor Dexia, geldt in overtreffende trap voor Ethias – komt neer op het niet durven nemen van uw politieke verantwoordelijkheid. Het is duidelijk dat die

raden van bestuur zonder kennis, zonder expertise en zonder ervaring spreken, omdat ze worden volgestopt met politici die niet weten waarover het gaat en in deze raden van bestuur alleen maar een lucratieve bijverdiensite zien. En daar moet nu maar eens paal en perk aan worden gesteld. Die mensen moeten worden vervangen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Die mensen moeten worden vervangen door kwaliteitsvolle professionelen, die weten waarover het gaat en het management ten minste op een afdoende en efficiënte manier kunnen controleren.

En dat betekent dat als we komaf willen maken met de politisering van onder andere Ethias en Dexia, we ons in ieder geval moeten richten op een van de meest symbolische figuren in dit dossier, en dat is niemand minder dan gewezen Vlaams minister Steve Stevaert, ambtenaar van de Vlaamse Regering, gouverneur en socialist. Hij moet het voorbeeld geven. Hij moet nu, vandaag en hopelijk onder uw druk, want sinds de participatie in Ethias hebt u wel iets te zeggen, aftreden als voorzitter van de raad van bestuur. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De cliënten, de spaarders en zij die zich verzekerd hebben bij Ethias, verdienen dit. Hij moet zijn politieke verantwoordelijkheid nemen en ontslag nemen als voorzitter van Ethias. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de voorzitter, collega's, de CD&V-fractie steunt de verklaring van de minister-president in verband met Ethias Finance. De operatie waarbij de federale en regionale overheden een gezamenlijke kapitaalinjectie in Ethias doen van 1,5 miljard euro was noodzakelijk, gelet op de liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen, om deze instelling en vooral de spaarders, de mensen die zich erbij verzekerd hebben en de lokale besturen te vrijwaren van een financieel debacle.

Mijnheer de minister-president, u hebt heel duidelijk gezegd dat deze kapitaalinjectie gepaard zal gaan met een grondige structuurwijziging, dat de functioneringswijze van deze instelling grondig moet veranderen.

Mijnheer Dewinter, ik meen dat de minister-president in zijn inleiding in alle duidelijkheid heeft gezegd dat er wijzigingen zullen komen in de functioneringswijze van deze instelling.

We moeten natuurlijk lessen trekken uit wat de jongste maanden is gebeurd. Ik geloof niet dat dit het moment is voor grote ideologische debatten over kapitalisme of etatisme. Ik heb tijdens het weekend verklaringen gehoord waarbij men meent dat een dergelijke financiële crisis aanleiding moet zijn voor het etaleren van zijn maatschappijvisie, maar we hebben ook al moeten

vaststellen dat dat, indien men dat te uitgesproken doet of er personen op plakt, als een boemerang terugkomt.

Dit is geen moment voor debatten over etatisme of kapitalisme. Ethias is trouwens een door de politiek gestuurde instelling die, net als de privébanken, een risicovolle beleggingspolitiek heeft gevoerd, met de FIRST Rekening en producten met een hoog risicogehalte. Dat is dus geen privilege van privébankiers, maar blijkbaar heeft ook een instelling als Ethias zich op dat pad begeven.

De minister-president heeft meermaals verklaard dat de verzekeringsmaatschappijen, net zoals de banken, terug moeten keren naar hun basisactiviteit. Ze moeten de mensen verzekeren tegen de risico's van het leven. Nu heeft men de indruk dat verzekeringsmaatschappijen een risico zijn geworden terwijl ze de risico's moeten dekken. De risico's dekken is hun corebusiness in de toekomst van het financiële systeem: iedereen moet terugkeren naar het uitvoeren van de opdracht die men kreeg van wie vertrouwen in hen had.

We moeten garanties krijgen dat de raden van bestuur meer moeten worden geprofessionaliseerd, dat er ook in een instelling zoals Ethias meer transparantie komt. Nu de regionale overheden en de federale overheid in de kapitaalstructuur treden, biedt dit de mogelijkheid om de bestuursorganen te bekijken, om te zien wie er het beste in kan functioneren en op welke plaats. Ik denk dat een bepaalde Ethiasbladzijde is omgedraaid en dat we naar een nieuwe situatie zijn gegroeid.

Laat ons er evenwel geen personenkwestie van maken. Er is een financiële crisis op wereldniveau, instellingen zoals Ethias zijn daar mee het slachtoffer van. Zonder wereldcrisis waren een aantal zaken wellicht niet naar boven gekomen. Iedereen is nu wel in staat om een achteraf-analyse te maken. Ik lees allerlei verklaringen van mensen die zes maanden geleden dit zeiden, en nu zeggen dat ze ervoor gewaarschuwd hadden. Vele anderen hebben ons daar nooit voor gewaarschuwd. We moeten oppassen om van dit dossier geen personenkwestie te maken.

In de zaak van Ethias is het aan de nieuwe raad van bestuur om zijn eigen voorzitter aan te wijzen. Dit debat gaat niet over de persoon van de voorzitter, de heer Stevaert. Het zou getuigen van misprijzen voor de spaarders, verzekeraars, pensioenspaarders en honderdduizenden burgers die bezorgd zijn over de toekomst, dat we in het Vlaams Parlement een debat zouden voeren over een persoon. Dat zou totaal verkeerd zijn.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Het is correct wat u zegt, mijnheer Van Rompuy. Maar als voorzitter van Ethias op tv

verklaren dat je geen verstand hebt van verzekeringen en bankieren, is 'not done'. Ik ben KBC-rekeninghouder. Als de grote baas van KBC morgen zegt dat hij geen verstand heeft van banken, dan heb ik grote vragen bij zijn geloofwaardigheid.

De heer Eric Van Rompuy: Dat kan zijn, dat is uw persoonlijke mening. (*Rumoer bij het Vlaams Belang*)

Ik kom tot de kern van de zaak. Als de overheid toetreedt tot raden van bestuur – en op dit ogenblik zullen ze mee de bankpolitiek bepalen – dan is het niet aan het parlement om over een persoon te zeggen of hij wel of niet op zijn plaats zit, om te zeggen hoe we wel of niet een bank gaan besturen. Dit is geen goede startbasis. Het is aan de nieuwe raad van bestuur om zijn eigen voorzitter aan te duiden. We zullen zien hoe dat in de komende maanden zal ontwikkelen.

De heer Filip Dewinter: Dat het niet aan ons is om beheerders en bestuurders aan te stellen, is vanzelfsprekend. Indien de overheid toetreedt, zoals ze nu doet, dan moet er een commissaris van de regering in de betrokken raad van bestuur zitten. Zo hoort dat, ik heb daar geen enkel probleem mee.

Maar dit gaat niet meer over toezicht of een commissaris die toezicht houdt. Dit gaat over een systeem van het creëren van extra vergoedingen voor politici. Punt aan de lijn. Dat weten we allemaal. Dat was zo bij Dexia, dat is zo bij Ethias. Als het gaat over de heer Janssens, burgemeester van Antwerpen, of over Limburgs gouverneur, de heer Stevaert, dat doet er weinig toe. Het is niet normaal dat 67 bestuurders van Ethias politici blijken te zijn. Een voor een verklaren ze allemaal hetzelfde: het management is niet ons probleem, dat is een zaak voor professionelen. Wij zijn maar de raad van bestuur. Ik ben geen specialist als het over banken en verzekeringsinstellingen gaat, maar de raad van bestuur van een bedrijf heeft de taak om controle uit te oefenen op het dagelijks beleid en het management. Dat gebeurt in dit soort van banken en verzekeringsbedrijven niet meer omdat die politici er niet in geïnteresseerd zijn en er overigens niets van kennen, en omdat ze ostentatief en publiek toegeven dat ze er geen bal van kennen en er ook niet in geïnteresseerd zijn. Dat is wat structureel fout loopt. De politisering van een aantal van die instellingen, en dat het enkel bedoeld is om politici extra vergoedingen te bezorgen.

Als deze regering het meent met de herstructurering en depolitisering, nu ze daadwerkelijk iets te zeggen heeft in Ethias en Dexia, dan moet bij Ethias hetzelfde gebeuren als bij Fortis en Dexia is gebeurd. Daar is de kopman na het debacle ook afgetreden. Hij heeft de eer aan zichzelf gehouden en ontslag genomen. Bij Ethias moet dit zeker gebeuren, wil men geloofwaardig zijn in de intentieverklaring om te herstructureren en vooral te

depolitiseren. Als men dat niet doet, kijken we tegen soortgelijke problemen aan. De structuur moet worden aangepast; aan het politieke misbruik van dergelijke mandaten moet worden geredigeerd. Dat kan alleen als de heer Stevaert symbolisch als voorzitter van de raad van bestuur van Ethias ontslag neemt – liever vandaag dan morgen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Van Rompuy, het is belangrijk dat iedereen zijn functie kent en zijn verantwoordelijkheid neemt. Het management houdt zich bezig met het dagelijks bestuur. Daarnaast is er een raad van bestuur – het maakt niet uit of het dan gaat over een privéonderneming of een onderneming waarin de overheid iets te zeggen heeft – die controleert, die beslist over de grote lijnen, die moet weten welke producten er worden aangeboden en hoe het zit met de risico-inschatting. Het gaat er niet om of de bestuurders veel betaald worden of dat zagezegd gratis doen. De vraag is of zij er iets van kennen, of ze er voldoende tijd aan besteden en of ze voldoende controleren. Wanneer niet is voldaan aan die voorwaarden, dan moeten ze daar niet zitten. Die bestuurders zitten daar namens de aandeelhouders zoals de Vlaamse Regering. Die aandeelhouders moeten durven zeggen in welke richting een onderneming moet worden gestuurd. Ik stel vast dat het echt verkeerd is gelopen door een aantal mensen in een raad van bestuur die hun verantwoordelijkheid niet hebben genomen omdat ze dat niet konden of niet wilden. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Tot op heden is hier vooral een discours gevoerd vanuit populistische hoek waar men de zaak wil verengen tot personele politieke verantwoordelijkheden. Ik dacht dat de bancaire besmetting was overgekomen uit Amerika, en dat ze nu waart over Europa. Het gaat om een algemeen probleem. Het Vlaams Belang en de N-VA proberen heel die zaak te herleiden tot een persoon. Dat is compleet naast de kwestie. De sp.a is op federaal vlak vragende partij om een onderzoekscommissie op te richten en op zoek te gaan naar de diepere oorzaken. Die oorzaken moeten naar boven worden gebracht om in de toekomst de bevolking te vrijwaren van zo'n crisis. Mijnheer Van Rompuy, u hebt gelijk wanneer u zegt dat de spaarders daar het slachtoffer van zijn en dat de politici maar doorgaan met politici te besmetten. Intussen stel ik wel vast dat zowel de federale als de gewestregeringen hun verantwoordelijkheid nemen. Voortdurend beweren dat politici hun verantwoordelijkheid niet nemen, is nefast voor het vertrouwen en zal de crisis nog meer aanwakkeren. Dat moet vermeden worden. We moeten ons dan ook bewust zijn van waar we hier mee bezig zijn.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Onze huidige premier heeft ooit gezegd dat hij meer van sport kent dan van politiek. Op basis van die uitspraak zou ik niet durven te zeggen dat hij niet de juiste premier zou zijn. *(Rumoer)*

Oneliners zijn voor mij niet de maatstaf om te oordelen. Wat wel een maatstaf is om te oordelen of iemand, en met name de heer Stevaert, zijn verantwoordelijkheid heeft genomen, is wat ik heb gehoord van de mutualiteiten die Ethias uitmaken. Zij zeggen duidelijk dat hij tijdens dat ene jaar voorzitterschap zijn verantwoordelijkheid heeft genomen. De controlecommissie, de CBFA, heeft gesteld dat hij als voorzitter correct, goed en daadkrachtig is opgetreden, en dan vooral in het belang van de spaarders. Toen hij de mogelijke risico's zag, nam hij zijn verantwoordelijkheid door te stellen dat ook tak 21 voor de spaarders moest worden beschermd. Hij heeft nu samen met de Vlaamse Regering en de andere overheden zijn verantwoordelijkheid genomen om te vermijden dat Ethias uit Belgische handen zou vallen.

Collega's, graag had ik van u gehoord wanneer de voorzitter het afgelopen jaar zijn verantwoordelijkheid niet zou hebben genomen. Geef me aan waar hij fouten heeft begaan.

Een andere zaak gaat over sommige andere raden van bestuur die niet politiek gestuurd werden, zoals Fortis. Daar werd de kleine belegger duidelijk belogen. Er werden beslissingen genomen die Fortis niet aankon. Ik verwijs naar de aankoop van ABN AMRO.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, met verbazing volg ik hier de discussie, die zich maar blijft herhalen. De vertegenwoordiger van sp.a had het over de verantwoordelijkheden van Stevaert. Hij had er geen! Hij moest alleen maar zien dat zijn centen op de rekening kwamen en ervoor zorgen dat zijn postje bij Ethias verzekerd was. Dat is misschien een antwoord op wat wordt bedoeld.

Het gaat echter veel verder dan dat. Uit de financiële crisis is gebleken dat er heel wat onbekwaamheid bijeen zit bij de financiële instellingen zoals Ethias. De raad van bestuur en zijn politiek gemandateerden zouden hun politieke verantwoordelijkheid moeten nemen.

We hebben hier ook de discussie gevoerd over Dexia. Het is altijd hetzelfde. Het begint een grijsgedraaide plaat te worden. Als men dan zegt waar het op staat, dat die raden van bestuur vol zitten met politici, die daar bovendien centen voor krijgen om daar te zitten zonder verantwoordelijkheid op te nemen, dan krijgt men het

verwijft dat dit een vorm van populisme is. Dat argument wordt echter gebruikt als de andere partijen ten einde raad zijn en toch hun vriendjes willen verdedigen. Dat is geen goede zaak. U doet echter zo verder. U moet maar eens op straat gaan en aan de mensen vragen wat ze vinden van al die politieke mandatarissen die het niet hebben zien aankomen en de dans ontglippen zonder dat ze verantwoordelijkheid opnemen!

De voorzitter: De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Thieu Boutsen: Mijnheer Van Rompuy, ik zou willen weten of u spreekt namens uw fractie en in naam van de grote Stevaertkenner en fractiegenoot Johan Sauwens, die de afgelopen weken toch al vragen heeft gesteld nog voor er sprake was van het debacle bij Ethias. Staat de heer Sauwens in dezelfde mate achter de heer Stevaert als u?

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, ik was niet van plan het hierover te hebben. De heer Verstrepen blijft echter uitpakken met platitudes. Hij zegt dat hij of zij dit enkel doet voor een inkomen. Ik voel me dan ook verplicht om daarop te reageren. Ik weet dat de voorzitter van Ethias tot op heden zijn taak heeft opgenomen zonder enige vergoeding. Hij heeft daar geen enkel loon of onkostenvergoeding voor ontvangen. *(Rumoer)*

De waarheid heeft haar rechten. Men moet niet met platitudes uitpakken om iedereen verdacht te maken. Ik was niet degene die dat hier wilde aankaarten. De heer Verstrepen moet echter correct zijn. Hij moet niet plots een sfeer scheppen die helemaal niet van toepassing is op de heer Stevaert. Hij doet zijn werk zonder verloning, zonder enig bijkomend inkomen.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Sannen, laten we niet demagogisch doen. U weet dat een gouverneur een dergelijke vergoeding niet mag aanvaarden. Dat is zo bij decreet bepaald. Ik dacht dat de heer Sauwens en anderen dat nog bij amendement in het bewuste decreet hebben ingeschreven. Mijnheer Sannen, wat u zegt, klinkt misschien goed bij de publieke opinie, die niet beter weet. U weet echter ook dat dit niet de verdienste is van de heer Stevaert, maar wel van het parlement, dat deze passus in het decreet heeft ingeschreven.

Als ik u mag geloven, dan is er bovendien geen vuiltje aan de lucht. Men zou zich afvragen waarom de overheid op dit ogenblik anderhalf miljard euro investeert in Ethias, waarom we vandaag hierover het debat voeren, waarom de Vlaamse Regering 500 miljoen euro uit de kas moet halen om Ethias bij te springen. Het gaat er blijkbaar allemaal fantastisch. Stevaert heeft "verdienselijk en goed werk" geleverd. We weten wel beter. We weten ook dat er meer aan de hand is dan alleen maar een internationale financiële crisis.

De instellingen die nu sneuvelen en die overheidssteun nodig hebben, blijken telkens opnieuw met structurele en andere problemen te kampen. Bij het minste zuchtje wind zouden ze als eerste voor de bijl gaan. Dat geldt nu ook voor Ethias.

De opmerkingen van de heer Sannen klinken eigenlijk bijzonder hol. Ik heb leden van de socialistische partij, niet het minst mevrouw Gennez, haast haatdragende verklaringen over bankdirecteurs en dergelijke horen afleggen. Ze heeft het ontslag van de heer Lippens en dergelijke geëist. Nu het om een van de partijpolitieke vrienden van de heer Sannen gaat, moet niemand nog zijn verantwoordelijkheid nemen en moet niemand opzij stappen. Nu is het niet nodig ontslag te nemen.

De heer Sannen moet consequent en eerlijk zijn. Wat hij met betrekking tot het debacle bij Fortis heeft geëist, moet hij ook herhalen wanneer het om Dexia en zeker wanneer het om Ethias gaat. Indien de kopmannen van Dexia en van Fortis ontslag moeten nemen, vraag ik me af waarom dat voor Ethias niet zou gelden. Dat zou voor de kopman van Ethias nog meer moeten gelden. Het gaat hier immers niet enkel om een privébestuurder, maar ook om een publieke en politieke figuur. In die context moet hij, meer dan wie ook, zijn publieke verantwoordelijkheid durven nemen en ontslag nemen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik wil er voor de goede orde op wijzen dat de structuur die hier wordt besproken, nog moet worden opgericht. Ik ga ervan uit dat de overige leden van de Vlaamse Regering het met me eens zijn. Ik luister aandachtig naar alles wat hier wordt gezegd. Een zich op normale wijze tot een regering verhoudend parlement moet zeggen of die regering een bepaalde zaak al dan niet goed heeft afgehandeld. Dat is een belangrijk discussiepunt.

Ik heb de heer Dewinter, de eerste opposant die vandaag het woord heeft genomen, horen verklaren dat de zaak blijkbaar goed is afgehandeld. Hij heeft enkel een paar detailvragen. Ik vind het niet onbelangrijk dat hij dit heeft gezegd. Blijkbaar is de zaak tot op heden goed afgehandeld.

Vervolgens moet de Vlaamse Regering, net zoals de andere betrokken regeringen, overgaan tot het aanduiden van mensen voor de nieuwe raad bestuur van de nog op te richten nieuwe holding. Dat is typisch een beslissing die door de Vlaamse Regering en niet door het Vlaams Parlement wordt genomen. Daarna moet het Vlaams Parlement beslissen of de Vlaamse Regering dit al dan niet goed heeft gedaan.

We moeten allemaal weten waarover we eigenlijk discussiëren. De discussie betreft een structuur. We moeten

hier nu geen namen invullen. Ik wil er trouwens op wijzen dat iemand moeilijk ontslag kan nemen uit een structuur die nog niet bestaat.

De heer Ludo Sannen: Ik zal straks de structurele problemen van Ethias verduidelijken. We hebben het hier overigens al over het grote aandeelhouderschap bij Dexia gehad. Ik zou graag een paar feiten uit het verleden horen vermelden.

Mijnheer Dewinter, weet u of de heer Stevaert kandidaat is om voorzitter van die nieuwe raad van bestuur te worden? Waar haalt u dat? Ik weet dat in elk geval niet.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Sannen, u zult dat beter weten dan ik. Nu ik de verklaring van minister Vandenbroucke heb gehoord, lijkt het me onwaarschijnlijk dat de heer Stevaert voorzitter van de nieuwe holding zal worden. Ik kan enkel vaststellen dat de druk van de publieke opinie en van het Vlaams Parlement er nu al toe leidt dat socialistische kopstukken in min of meer bedekte termen laten weten dat het niet wenselijk is dat de heer Stevaert in de toekomst voorzitter van deze holding zou worden. Ik heb daar akte van genomen.

De heer Jan Peumans: Ik begrijp de redenering van minister Vandenbroucke perfect. De realiteit is dat het Vlaams Parlement met betrekking tot de komende begrotingscontrole rekening moet houden met de beslissing van de Vlaamse Regering. De minister-president heeft die beslissing aan de hand van zes principes toegelicht. Hij heeft echter nog niet verklaard wat de oorzaken van de problemen zijn. Als ik het goed heb begrepen, zijn een gerenommeerd advocatenkantoor en een financieel adviseur, met name Petercam, aangesteld. Ik heb alvast nog niet gehoord wat de oorzaken van de huidige situatie van Ethias zijn.

Mijnheer Van Nieuwkerke, ik laat me hier niet voor populist uitschelden. Als lid van het Vlaams Parlement heb ik het recht deze oorzaken te kennen. De Vlaamse overheid moet 500 miljoen euro of 20 miljard frank in een zwaar verlieslatend bedrijf pompen. Het gaat hier om een organisatie die goed werk leverde. Ik kan dat al 25 jaar lang getuigen.

Ik nodig u uit om het jaarverslag van 2007 te lezen. Ik citeer: "Het FIRST-gamma vormt nog steeds een geheel van performante sterproducten." Dat schrijft men in mei 2008. U gaat me toch niet wijsmaken dat men een paar maanden later tot de conclusie komt dat er een en ander fout loopt. Dat is niet alleen terug te voeren tot de financiële crisis, die inderdaad een wereldfenomeen is. Er zijn nog andere oorzaken.

De voorzitter van de raad van bestuur hoort niet te zeggen dat hij niets kent van banken en verzekeringen.

Daarmee wék je niet het vertrouwen bij spaarders en bij al wie beleggingen doet bij Ethias. Dit heeft niets met de persoon te maken: als iemand anders dat zou hebben gezegd, zou ik dit ook zeggen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Voorzitter, collega's, het debat dat we nu al drie weken in dit parlement voeren, gaat over de gevolgen van een internationale financiële crisis. Deze heeft repercussies op een aantal belangrijke financiële instellingen in dit land. Het gaat inderdaad over banken als Fortis en Dexia, en nu de verzekeringsnemer Ethias.

Wij hebben dit vorige week laten onderzoeken door Petercam, dat ons heeft ondersteund in dit werk, en door Baker & McKenzie, dat juridisch advies heeft gegeven. Bij Ethias is er een effectief probleem ontstaan omwille van de solvabiliteit. Dat veroorzaakt vanzelfsprekend een afgeleid probleem van liquiditeit. Het was belangrijk dat we beide problemen tegelijkertijd konden oplossen. Dat was in het belang van alle spaarders die hierbij rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken waren. Dat was ook in het belang van alle verzekerden. Daarbij zijn onze onderliggende besturen, inzonderheid onze gemeenten en provincies, betrokken partij.

Wij hebben onze verantwoordelijkheid opgenomen om eerst het probleem van de solvabiliteit aan te pakken. Daarbij moet je weten dat in de boeken van Ethias een belang staat van 88 miljoen aandelen van Dexia. Als een aandeel dat op 19,5 euro gewaardeerd staat, moet worden afgeboekt naar waarden van 7, laat staan 5 euro, heeft dit vanzelfsprekend een enorme impact op het eigen vermogen van de verzekeringsinstelling. Daardoor rijst er maar één probleem en is er maar één ingreep mogelijk: het versterken van het eigen kapitaal om de onderneming te redden. Dat geldt voor een private firma, voor een bank, voor een verzekeringsinstelling.

De vraag was of we dit zouden laten doen door onder meer de provincies en gemeenten en particulieren die verzekeringsnemer waren, conform de spelregels van een onderliggende verzekeringsmaatschappij. Of zouden we als overheid ingrijpen, op voorwaarde natuurlijk dat we dan ook in de leiding en de aandelenstructuur van deze verzekeringsonderneming stappen en daardoor meteen deze verzekeringsinstelling een modern statuut geven dat met betrekking tot de toekomst veel perspectieven opent?

Wij hebben zeer terecht beslist, na een goede voorbereiding met de Vlaamse Regering en nadien met de federale regering, om die solvabiliteit binnen de 48 uur te herstellen. Daarbij hebben wij garanties gevraagd van de federale regering, en ook de toezegging van de CBFA, om ervoor te zorgen dat we, via de Nationale Bank van

België, de liquiditeit konden oplossen. Dat is in dezelfde beweging gebeurd.

Wat nu moet gebeuren, mijnheer Peumans en mijnheer Dewinter en collega's, is wat minister Vandenbroucke terecht stelt: nu moeten we de structuren van de toekomst uittekenen. Wij zullen daarin onze verantwoordelijkheid opnemen en wij zullen vanzelfsprekend over onze keuze in dit parlement verantwoording afleggen.

De heer Eric Van Rompuy: Ik neem de draad op bij de laatste zin die ik had gezegd.

Het is aan de nieuwe raad van bestuur om zijn eigen voorzitter aan te duiden. We zitten in een wereldwijde financiële crisis. Er is op dit ogenblik 2,3 biljoen euro in het banksysteem gestopt in bijna alle landen ter wereld, met alle mogelijke raden van bestuur. Laat ons dan toch hier, in het Vlaams Parlement, die wereldwijde financiële crisis, het risico dat bestaat voor zoveel spaarders en beleggers, niet herleiden tot een discussie over één persoon. Dat is voor het Vlaams Parlement geen niveau. Wij moeten ons bezighouden met wat de mensen echt beroert. De mensen liggen niet wakker van één persoon meer of minder daar of daar. Zij willen dat het systeem opnieuw functioneert.

Maar ze willen dat het systeem weer functioneert, en dat er voor de toekomst een garantie komt op de spaargelden. Voorts willen ze dat als men een levensverzekering of een verzekering afsluit of als gemeentebesturen engagementen aangaan, er een solide financiële instelling is die doet wat ze moet doen. Dat moet onze bekommernis zijn.

De Vlaamse Regering heeft maatregelen genomen. De kapitaalsinjectie stelt voorop dat er in de volgende weken en maanden, ook in het functioneren van de instelling wijzigingen zullen optreden, zoals dat in andere instellingen het geval is. Bij Fortis waren er geen overheidsbestuurders, maar er zijn ook problemen gekomen. De problematiek is niet alleen te wijten aan het feit of er al dan niet politici in zetelen. Het hele systeem is wereldwijd in elkaar gestort. We moeten dat niet reduceren tot een klein parochiaal niveau. Dat doet me denken aan 2001. Alle vergelijkingen lopen natuurlijk wat mank, maar na 9/11 is de wereldeconomie ook in elkaar gestort, mijnheer Dewinter. Toen zaten we hier te discussiëren over de afschaffing van het kijk- en luistergeld en over de gratis bussen. Ik was toen de enige die heb gesteld dat we moesten kijken naar wat er in de wereld gebeurde.

We moeten dit debat te gronde voeren. In de volgende dagen gaat het in de commissie Economie over de gevolgen van de crisis. We kunnen discussiëren over personen, maar op dit ogenblik verliezen tienduizenden mensen hun job. De berichten van de laatste dagen

spreken van een recessie. We gaan de volgende jaren een heel moeilijke periode tegemoet. Het IMF spreekt van 3 à 4 jaar van economische moeilijkheden, zelfs van een economische teruggang. Het ondernemersvertrouwen, en het consumentenvertrouwen zijn aangetast. We moeten een herstelbeleid voeren. Daar moeten we ons als Vlaams Parlement op concentreren. We hopen dat de Vlaamse Regering de nodige maatregelen neemt en Ethias beter bewapent om weerstand te kunnen bieden aan de storm die nog niet is overgewaaid.

Ik heb nog een laatste bedenking. Het Ethiasdossier is de illustratie van het feit dat de financiële stromen tussen de federale overheid en de deelstaten op termijn onhoudbaar zijn. Het is opvallend dat de Vlaamse Regering op een paar uur tijd 500 miljoen euro uit haar liquiditeiten kan halen om zulk een operatie te financieren. Enkele maanden geleden had men 600 miljoen euro liquiditeiten om de schuldaflossing van de gemeenten te financieren. Dat wil zeggen dat men meer dan 1 miljard euro in kas heeft om sommige operaties te voeren, terwijl de federale overheid hiervoor moet lenen. Dat bewijst dat ook over de financiële stromen die in dit land gangbaar zijn, moet worden nagedacht. Het systeem moet worden hervormd. Het Ethiasdossier toont aan dat overheden wel degelijk kunnen opereren. Het is alleen merkwaardig vast te stellen dat er in Vlaanderen op een heel andere manier wordt gewerkt dan in de rest van het land. De manier waarop op het federale niveau wordt gehandeld, is op lange termijn onhoudbaar. 1 percent minder economische groei kost aan de federale schatkist 1,7 miljard euro terwijl dat aan Vlaanderen 170 miljoen euro kost. De financiële stromen tussen de deelstaten moeten dus worden herzien. Dit land moet worden hervormd. Dat is wat onze fractie duidelijk stelt. We willen geen ‘kurieren am Symptom’ meer. We willen de problemen niet herleiden tot personen of partijpolitiek. Het financiële systeem davert wereldwijd, ook in Europa, op zijn grondvesten. We staan voor een economische recessie. In ons land staan we voor een institutionele crisis. In de manier waarop we de economische en financiële problemen moeten oplossen, moet er een grotere rol voor de deelstaten worden weggelegd. In de komende maanden moeten we hier in het Vlaams Parlement een degelijk beleid voeren.

Laten we het rendez-vous met de geschiedenis – op een moment van grote uitdagingen moet een parlement in staat zijn om de grote lijnen uit te zetten – niet reduceren tot partijpolitieke spelletjes, tot ideologie of personenkwesties. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse: Mevrouw de voorzitter, ik heb met aandacht geluisterd naar de heer Van Rompuy en naar andere collega's die hebben gemeend dat zij ons lessen moesten geven. Men herleidt de financiële crisis die de banken Fortis en Dexia treft, tot mondiale en

Europese problemen en daarmee is het gedaan. Ik heb zeer goed geluisterd naar professor Van Rompuy. Wellicht zal hij me dan ook kunnen uitleggen dat andere banken – ook Belgische – niet in de crisis betrokken zijn. Laat ons de zaken omdraaien. Ik wil aan professor Van Rompuy vragen of hij me kan uitleggen hoe anderen er wel onderuit komen, terwijl – zonder dat ze schijnbaar enige fout gemaakt hebben, zoals u zegt – die problemen zich wel voordoen bij Fortis en Dexia.

De voorzitter: De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren ministers, geachte collega's, ik kan me grotendeels aansluiten bij de analyse, maar ook de gevolgtrekking die de heer Van Rompuy van de huidige situatie maakt.

Wat bij Ethias gebeurd is, lijkt zeker tegen de achtergrond van een globale financiële crisis, een kroniek van aangekondigde existentiële problemen. Als je – en dat heeft de minister van Financiën net nog aangegeven – onder meer belangrijke garanties, zoals de aandelen bij moedermaatschappij Dexia, plots fors in waarde ziet verminderen, word je hoe dan ook geconfronteerd met liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen. Als dan tegen de achtergrond van de wereldwijde en algemene onrust, de spaarders hun geld komen opvragen, wordt dit existentiële probleem alleen maar uitvergroet.

Tegen die achtergrond, en vooral met de zorg van de vele spaarders voor ogen, is het besluit van de drie betrokken regeringen – de federale, de Waalse en de Vlaamse Regering – dan ook een absolute noodzaak, vooral als men drama's in het algemeen en voor de vele spaarders in het bijzonder, wil vermijden. En het siert de Vlaamse Regering dat ze wel snel heeft gehandeld, maar alleen maar als er een antwoord kwam op uitdrukkelijke en zeer concrete voorwaarden. De minister-president heeft ze even opgesomd: het belang van de spaarders dienen, de lokale besturen uit de zorgzone houden, de Vlaamse Regering op termijn niet als verzekeraar laten optreden, de oorzaken aanpakken, de rendabiliteit verzekeren door onder meer professionalisering en de problemen duurzaam aanpakken.

Dit zijn voorwaarden die inderdaad geen details zijn. Ze zijn essentieel als men het tenminste goed voorheeft met de toekomst van deze instelling. Het zijn eigenlijk ook voorwaarden die voortspruiten uit wat we hier de voorbije weken hebben bediscussieerd en wat een noodzaak is tegen de achtergrond van de financiële crisis. Wij pleiten voor transparantie en externe controlemechanismen. Het moet ook de leidraad zijn voor de volgende periode waarin de Vlaamse Regering zich verantwoordelijk heeft gesteld voor dit probleem.

Dat kan de Vlaamse Regering, samen met de federale en de Waalse regering, alleen maar doen als zij

inderdaad ook werk maakt van duidelijke veranderingen, die hier door iedereen, denk ik, worden gevraagd en geëist. Ethias moet van mutualist geconverteerd worden naar een bank-verzekeraar, met alle gevolgen en verplichtingen van dien.

De negen bestuurders – waarover hier al de zorg is geuit – van de drie regeringen, moeten ervoor zorgen dat openheid en transparantie, onder meer door communicatie, de controlemechanismen en de duidelijke positionering van deze instelling tot stand worden gebracht. Daarom moet Vlaanderen ook zorgen voor drie uitstekende bestuurders, waarvoor de leuze ‘de beste is nog niet goed genoeg’ zeker op zijn plaats is.

Als de overheid daarin slaagt op korte termijn, want dat is een van de basisvoorwaarden, kan ze haar betrokkenheid opnieuw van de hand doen. Laten we hopen dat er dan ook positieve toegevoegde waarde tot stand is gebracht.

Collega's, in deze moeilijke periode van een wereldwijde financiële crisis mag en moet men kritiek hebben op personen die verantwoordelijkheid hebben gedragen, gisteren en vandaag. Maar ik denk dat het belangrijker is dat men vooral het systeem in ogenschouw neemt, want daar zitten de oorzaken van de huidige crisis, waardoor het financieel instrumentarium bijna vergroeid is tot een virtuele realiteit.

Het is ook belangrijk om, als men het over personen heeft, de wordingsgeschiedenis van Ethias even te schetsen. Ethias is ontstaan toen twee grote steden zich wilden indekken tegen de risico's die op hen afkwamen. Dat er dan ook een vertegenwoordiging van die steden in de raad van bestuur zit, lijkt toch de evidentie zelf. Maar het is vooral belangrijk dat we uit het verleden leren, om in de toekomst zaken te vermijden.

Dat Vlaanderen dit heeft kunnen doen, zonder bijkomend te lenen, bewijst nog maar eens de gezonde en positieve financiële situatie van Vlaanderen, dankzij een vooruitziend, zorgzaam en zuinig beleid van onze Vlaamse Regering. Om onze Vlaamse Gemeenschap in het algemeen, en onze Vlaamse spaarders in het bijzonder, nu vertrouwen te geven in de toekomst, is die beslissing alleen maar te onderschrijven. Men moet immers opnieuw vertrouwen geven. Collega's, dat hebben we nodig om ergere gevolgen te voorkomen.

Als Open Vld worden we in deze discussie dan ook niet geleid door ideologisch doemdenken of afrekeningen met personen, maar door het werken aan oplossingen, waar onze samenleving in het algemeen, en onze Vlaamse spaarders in het bijzonder, mee gediend zijn.

Daarom steunen we als Open Vld de beslissing van de Vlaamse Regering, op voorwaarde dat zij ook het

Vlaams Parlement regelmatig op de hoogte houdt van de stand van zaken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister-president, uw mededeling met de zes uitgangspunten die u naar voren schoof, krijgt natuurlijk onze volledige steun.

Ik denk dat de uiteindelijke beslissing die de Vlaamse Regering, samen met de Waalse en federale overheid, heeft genomen, een juiste beslissing was, om Ethias overeind te houden, om de spaarders te beschermen en uiteindelijk om er ook voor te zorgen dat Ethias in Belgische handen bleef. Wij wilden wat dat betreft zeker een tweede Fortis vermijden.

Collega's, laten we even de chronologie bekijken. Het banksysteem in de wereld wordt sinds enkele maanden – sinds enkele maanden, mijnheer Peumans, en niet sinds 2007 – duidelijk door elkaar geschud. De oorzaken zijn natuurlijk veel dieper en ouder. Onzorgvuldige kredietverlening, vooral vertrokken in de Verenigde Staten, rolt zich uit over de hele wereld, waardoor banken in de problemen komen, zowel in liquiditeit als in solvabiliteit. Dat is niet alleen bij ons het geval, maar over de hele wereld. Overheden moeten ingrijpen om te vermijden dat deze financiële crisis tot een economische catastrofe leidt.

In België zelf kennen we allemaal het voorbeeld van Fortis, dat vanuit een zekere hybris ABN AMRO heeft gekocht. Toen kreeg het echter de financiële crisis over zich heen, was niet in staat de problemen op te lossen en kwam binnen de kortste keren in Franse handen terecht. In de raad van bestuur van Fortis zaten niet meteen door de politiek afgevaardigde mensen, en nochtans is dat daar gebeurd. Zelfs in banken die goed bestuurd werden, werden deze problemen ervaren. We hebben nog maar pas gelezen dat KBC een verlies heeft geboekt van 800 miljoen euro. We hebben pas gelezen dat ING ook met dergelijke problemen te kampen had. Minister Bos verwees zelfs naar het goede beleid van ING als voorwaarde voor de Nederlandse overheid om geld ter beschikking te stellen om deze bank niet verder in de problemen te laten komen.

De oorzaken liggen natuurlijk voor een groot stuk in producten en verliezen die ze boeken op bepaalde risicovolle producten die ze gemaakt hebben. Ook Dexia heeft dit probleem ervaren. Het Dexiaverhaal is toch wel een ander verhaal dan bijvoorbeeld Fortis. Dexia had zelf een aantal risicobeleggingen, maar de zwakste poot binnen Dexia was het kleine vertrouwen in de Amerikaanse dochter FSA omwille van de grote risicobeleggingen die daar aanwezig waren. De aandelen van Dexia zijn gekelderde. Minister Van Mechelen

heeft net toegelicht welk effect dat had op degenen die aandelen hadden. Ethias, als onderlinge verzekeringsvereniging, beschikte over een heel pakket Dexia-aandelen. Begrijpelijk, want Ethias werd door de lokale overheden als de partner bij uitstek beschouwd. De heer Gabriëls heeft nog pas verwezen naar de nauwe relaties die er altijd zijn geweest tussen de twee. Ethias werd zelfs gevraagd mee te helpen in de redding van Dexia, om Dexia deels in eigen handen te brengen, maar sowieso was dit ook een aangekondigd probleem. Op dat moment heeft de voorzitter van Ethias gevraagd dat de tak-21 producten van spaarders beschermd zouden worden, net zoals dat ook voor andere spaarders gebeurde.

De heer Jan Peumans: Wanneer heeft Ethias die bijkomende onderschrijving in het kapitaal van Dexia gedaan? Dat is een van de oorzaken. Begin oktober? *(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)*

De heer Ludo Sannen: Dat is geen parate kennis. Ik zit niet in de raad van bestuur.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik wil een aantal elementaire zaken naar voren brengen voor de duidelijkheid van het debat. Vooraleer de overheden bereid waren om Dexia ter hulp te komen, hebben we geëist dat er ook een inspanning zou zijn van de eigen aandeelhouders van Dexia. Daaronder zijn drie belangrijke partners: de Gemeentelijke Holding, ARCOFIN en Ethias. Het spreekt voor zich, als je vandaag de situatie bekijkt waarin we zijn terechtgekomen, dat Ethias er alles aan te winnen had om Dexia mee te ondersteunen op dat moeilijke moment.

De heer Jan Peumans: Laat ons eerlijk wezen, mijnheer de minister, het probleem van Ethias dateert niet van twee weken geleden, maar bestaat al veel langer. Ik zal daar straks in mijn uiteenzetting op terugkomen. Dat is de reden waarom ik vind dat het parlement het goed recht heeft te weten wat alle oorzaken zijn dat Ethias, spijtig genoeg – ik leg de nadruk op spijtig – in deze problemen is terechtgekomen. Als je weet dat je in slechte papieren zit, ga je niet nog eens voor 15 miljoen euro aandelen kopen. Je kunt wel zeggen: omwille van de solidariteit. In uw redenering had u kunnen zeggen ten aanzien van Ethias: in plaats van de onderschrijving in Dexia te doen, trekken we dat een stuk op. Dan was er een probleem minder geweest voor Ethias. U zegt neen. U gebruikt het woord solidariteit, maar Ethias was niet verplicht die aandelen te onderschrijven.

De heer Ludo Sannen: Ethias werd wel verplicht om die aandelen te onderschrijven, opdat de andere participaties zouden plaatsvinden. Ethias had ook geen andere keuze.

Minister Dirk Van Mechelen: Nogmaals en voor alle duidelijkheid en voor de correctheid van de cijfers: de

privéaandeelhouders hebben op dat ogenblik 1 miljard euro op tafel gelegd. De Gemeentelijke Holding, die daarvoor ook is moeten gaan lenen, was goed voor 500 miljoen euro. ARCOFIN heeft 350 miljoen euro ingebracht, Ethias 150 miljoen euro. Dat heeft geleid tot een gelijkwaardig bedrag vanwege de overheid.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Peumans, Ethias had geen andere keuze. Ethias moest alles doen om mee Dexia te redden. Dat was het beste antwoord dat het kon geven aan de eigen spaarders. Ethias kon het zich niet veroorloven om Dexia niet te redden. Ethias heeft zijn rol gespeeld, net zoals alle anderen.

Op die wijze is Ethias dus in de problemen gekomen. Dat was misschien enigszins verwacht. Het lijkt me dan logisch dat de overheid probeert daar een antwoord op te geven.

Nu verwijten sommigen hier plots de raden van bestuur de grote veroorzakers te zijn van het probleem dat ik daarnet duidelijk heb geschetst en dat veel ruimer gaat. Ik ben het met iedereen eens, ook met de heer Tavernier, die zegt wat de rol en taak van mensen in een raad van bestuur is. Ik ben het echter niet eens met diegenen die stellen dat dat sowieso nooit iemand mag zijn die in de politiek actief is. Ik hoop trouwens dat we geen kasplantjes worden, maar wel mensen die actief blijven in het maatschappelijke, in de sportieve, culturele, academische wereld. Wel vind ik dat elke activiteit die een politicus ontplooit, transparant en duidelijk moet zijn, en aan sterke regels onderworpen. Ik doe echter niet mee aan enige nestbevuiling. Ik was zeer kwaad toen ik deze ochtend naar de radio luisterde. Ik had de indruk dat we hier in de toekomst allemaal met een of ander kenteken moeten rondlopen, omdat we politici zijn. Het is net alsof we op dat vlak besmet zijn. Neen, politici moeten verantwoordelijkheid nemen ten opzichte van een samenleving, en moeten daarvoor beloond en gestraft kunnen worden. Daarom moet er transparantie en duidelijkheid zijn, ook over andere activiteiten die worden ontplooid buiten dit parlement. Dan kan erover worden geoordeeld en kan elk misbruik worden bewaakt.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Sannen, heb ik dat ergens ontkend? U gooit blijkbaar de hele oppositie op één hoop. Wat de heer Dewinter zegt, is zijn verantwoordelijkheid. Wat ik zeg namens mijn fractie, is de mijne.

Vindt u dat het eigenlijk allemaal politici zouden moeten zijn die in die raden van bestuur moeten zetelen? Neen, dat zegt u niet. Dat is een logica. Er is niets oneerbaars aan dat iemand een mandaat opneemt in een raad van bestuur, of dat nu Ethias is of iets anders. Ik wil echter voor de aardigheid even een voorbeeld geven. Laten we een Waal als voorbeeld nemen. Willy

Borsus is de fractieleider van de MR in het Waalse parlement. Hij zou ook gemeenteraadslid of burgemeester zijn in een of andere Waalse gemeente. Die man heeft 22 mandaten. Gaat u beweren dat iemand die 22 mandaten heeft, op dat vlak verstandige beslissingen kan nemen? *(Opmerkingen van de heer Ludo Sannen)*

Ik kan u nog een aantal voorbeelden geven. Een ander voorbeeld is Willy Demeyer, de burgemeester van Luik.

De heer Ludo Sannen: Ik kan u vele voorbeelden geven van mensen die veel cumuleren, en dus niet in staat zijn om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Dan gaat het over politici en niet-politici. Ik ben het eens met de stellingname over hun taak en verantwoordelijkheid, maar het is niet omdat iemand politicus is, dat hij sowieso op voorhand besmet is. Ik ben het met u eens dat een raad van bestuur een diverse samenstelling moet hebben, met alle capaciteiten, alle talenten en alle mogelijkheden. Een eenzijdige samenstelling, vanuit welke hoek ook, lijkt me verkeerd: dus ook niet enkel bankiers bij Ethias in de toekomst, want het zijn wel de bankiers die uiteindelijk de grootste problemen hebben gecreëerd waarmee de financiële sector nu kampt. Elke eenzijdigheid is gevaarlijk.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Sannen, u zult zich nog de debatten herinneren die we hier onder leiding van de vorige voorzitter, Norbert De Batselier, hebben gehouden, met werkgroepen en belangrijke documenten die werden ondertekend over het stokpaardje van toen, de nieuwe politieke cultuur. Die is helemaal verdwenen.

Een van de belangrijkste uitgangspunten van die NPC was de depolitisering. Er was gepolitiseerd via allerlei benoemingen in raden van bestuur en postjes her en der. Politici moesten zich voortaan beperken tot hun kerntaken. Dat betekende als parlementslid of minister hun job doen, en van de rest zo ver mogelijk wegblijven.

Vandaag hoor ik u als socialist – het kan geen toeval zijn – een pleidooi houden om opnieuw te gaan politiseren. In een soort vlucht vooruit om toch maar Stevaert en co te beschermen, moet er opnieuw worden gepolitiseerd. We doen aan nestbevuiling als we durven stellen dat een situatie zoals bij Ethias het gevolg is van de Belgische ziekte van de politisering. Al dit soort mandaten – wees nu toch eens niet te beroerd om dat toe te geven – dienen niet om het goed bestuur van een verzekeringsmaatschappij of bankinstelling te realiseren. Ze dienen alleen maar als financieel verlengstuk en extra vergoeding bovenop de vergoedingen die men al kent als politicus. Daar gaat het om, dat is wat fout loopt. Het merendeel van de betrokkenen zegt dat ook. Stevaert geeft het toe: “Ik ken daar niets van, ik ben maar een gewone mens, ik weet daar allemaal niks van, het moeten simpele producten zijn die ik kan verstaan.” Dat is toch niet de juiste ingesteldheid om zo’n bedrijf te leiden? Men mag de verantwoordelijkheid tegenover de gewone mensen, de

klanten van de verzekeringsmaatschappij, de spaarder, de aandeelhouder, toch niet overlaten aan een raad van bestuur van, niet één, twee, vijf of tien leden, maar van 67 politici netjes gespreid over de drie grote politieke families van socialisten, christendemocraten en liberalen. Als we daar niet vanaf geraken, van die kanker van de politisering, dan gaan we dit debat nog veel voeren.

Nu in een vlucht vooruit toch pleiten, krampachtig, in de hoop om Stevaert te beschermen, voor politisering is, geen goede zaak. Durf als sp.a zeggen: “Ja, we hebben daar gefaald. We moeten af van die politisering en Stevaert zou maar beter ontslag nemen. Dan neemt hij ten minste zijn verantwoordelijkheid.” Daarmee zou u als een groot man uit dit debat komen. Dan zou u als socialist in deze crisis uw verantwoordelijkheid nemen. Dat doet u niet. De kapel moet te allen tijde worden beschermd, en zeker de hogepriesters van de kapel, daar mag niet aan worden geraakt. Ik begrijp niet waarom u vandaag niet durft te zeggen dat dit systeem faliekant is geweest en dat het anders moet. Ik begrijp niet dat Stevaert zich niet terugtrekt. Dat zou symbolisch kunnen zijn, hij zou het voorbeeld kunnen geven. Hij zou het signaal kunnen geven voor een algemene depolitisering van al dit soort bedrijven die slecht worden geleid door politici die niets kennen van de essentie van het bedrijf.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de heren Van Rompuy en Gabriels. We gaan naar een bijzonder moeilijke situatie wat het personeel betreft dat mee de raden van bestuur gaat uitmaken. Er is inderdaad een golf van depolitisering geweest. Dan was het op actief en zagezegd beter. Spijtig genoeg zien we nu de resultaten van de evolutie. Hoe meer de overheid zelf borg gaat verlenen, participaties gaat nemen en aandeelhouder gaat worden, hoe meer we zoals vroeger mensen zullen moeten plaatsen. Het zou natuurlijk totaal fout zijn, daar heeft de heer Sannen gelijk in, om op de scheidingslijn tussen overheid en ondernemingen constant politici gaan benoemen en dan terechtwijzen. Dat zou zeer dom zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de aandeelhouders om de mensen te sturen in wie ze vertrouwen hebben. dat is essentieel. Het is logisch dat ze daarbij zullen mikken op bekwaamheid. Ze hebben daar alle belang bij, en nu meer dan ooit.

Een paar mensen hebben zonet mijn naam genoemd. Het amendement op het Provinciedecreet dat ik destijds met enkele collega’s hier in het parlement heb ingediend, was er niet op gericht om mensen minder te laten verdienen. Toen kwam wel het signaal dat een provinciegouverneur voorzitter van een vennootschap van privaat recht zou worden, Ethias met name. We hebben toen de bekommernis uitgedrukt dat we

alleszins moeten vermijden dat er een zweem van belangenvermenging zou ontstaan. Dat geldt nu en zal in de toekomst nog meer gelden. zeker een provinciegouverneur moet daarop letten. De provinciegouverneur heeft een van de belangrijkste taken in het overheidsbestel. Hij is tegelijk vertegenwoordiger van de federale en van de Vlaamse Regering. Hij doet controles en draagt de voogdij over de rekeningen en begrotingen van de gemeenten. Hij moet toezien op het goed financieel bestuur, en hoe een en ander te rijmen valt.

Het parlement heeft toen eenparig gezegd dat we best elke zweem van financiële belangenvermenging wegnemen, door de verloning niet goed te keuren.

Mijnheer de minister-president, precies omdat Vlaanderen nu rechtstreeks betrokken wordt, moeten we naar een soort deontologische code gaan, zoals de Code Buysse en andere. Er moet een soort raamwerk komen waarbinnen de afvaardiging wordt geregeld van mensen door de overheid, hetzij gewezen politici, hetzij actieve politici, al moeten we de regels daaromtrent eerst eens opfrissen. Hoe kunnen we onze afgevaardigden vanuit Vlaanderen en vanuit de federale instanties een kader aanreiken?

Het is niet omdat er ergens een politicus in een raad van bestuur zit, dat dat telkens een element van negatief beleid zou zijn. Dat is een vorm van nestbevuiling waar ik niet aan wil meedoen.

Ik vind dat de heer Stevaert vandaag zelf een beslissing moet nemen. Hij moet zelf beoordelen of hij er goed aan doet om aan te blijven, in de gegeven omstandigheden en onder de grote druk die vandaag op de organisatie van Ethias rust. De wijze waarop de raad van bestuur zal worden samengesteld, dat is de verantwoordelijkheid van degenen die samen de oplossing hebben aangereikt.

Gelukkig heeft de overheid ruggensteun en borg kunnen bieden aan deze belangrijke actoren op het financiële veld. Het is goed dat we in Vlaanderen een goed georganiseerde overheid hebben die paal en perk kan stellen aan al dat financiële geweld. Vervolgens moeten we bekijken hoe die structuren beter kunnen functioneren, zonder daarbij zondebokken aan te wijzen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Sannen, als ik de redenering van u en uw partij hier beluister, blijken er andere regels te gelden voor politici die voorzitter zijn van raden van bestuur. Als ik uw redenering doortrek naar de andere instellingen, dan had bij Fortis en Dexia niemand moeten opstappen.

Het zou mijns inziens net van politieke moed getuigen indien Stevaert zou opstappen. Maar hij zegt zelf dat zijn positie niet ter discussie staat. Als u uw redenering

doortrekt, vindt u dan dat het fout was dat bij Dexia en Fortis bestuurders zijn opgestapt?

De heer Ludo Sannen: Collega's, het is niet omdat Jean-Luc Dehaene voorzitter is geworden van Dexia, dat de hele raad van bestuur nu totaal gepolitiseerd is. Ik beaam wat de heer Sauwens zegt: je moet mensen sturen waar je vertrouwen in hebt en die capabel zijn, en ervoor zorgen dat de raad van bestuur voldoende divers is samengesteld.

De heer Stevaert is voorzitter van Ethias geworden op vraag van de mutualiteiten en van lokale besturen. *(Rumoer/Opmmerkingen)*

Hij heeft gedurende een jaar zijn verantwoordelijkheid opgenomen. De verzekeraars zijn tevreden over de taak die hij heeft uitgevoerd. De CBFA is tevreden over hoe hij gefunctioneerd heeft als voorzitter.

En dan de vergelijking met Fortis: bij Ethias heeft niemand 1 euro verloren. Laat dat duidelijk zijn. Dat is iets anders dan wat er bij Fortis is gebeurd met de aandeelhouders, de communicatie – want die heeft de aandeelhouders ontzettend veel schade berokkend –, en de hybride bij de aankoop van ABN AMRO.

De heer Sauwens heeft correct geantwoord op de vraag of de heer Stevaert in de nieuwe structuur voorzitter moet worden of niet. Ik weet trouwens niet eens of de heer Stevaert kandidaat is. Ik weet niet of hij het wil doen. Zoals minister Vandenbroucke zei, zijn we nu bezig met het vormgeven van de structuur waarbij we mensen mandaten moeten geven en waarbij de mensen in de raad van bestuur zullen uitmaken wie voor hen het meest geschikt is als voorzitter. Laat het duidelijk zijn, ik weet niet of de heer Stevaert vragende partij is.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Sannen, ik stel voor om gevolg te geven aan uw woorden door na de Ethias Arena in Hasselt, ook een standbeeld voor de genoemde persoon op te richten in Hasselt. U moet toch een klein beetje opletten. Of staat dat standbeeld er misschien al? *(Rumoer)*

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Tavernier, feiten! Ik heb hier nog geen enkel concreet feit gehoord in verband met het verkeerde optreden van de voorzitter.

De heer Jef Tavernier: Sorry, maar ik kijk vandaag vooral naar het resultaat van het bestuur van de laatste jaren. We weten waar we stonden en we weten welke ingreep onder meer de Vlaamse Regering heeft moeten doen. Het gaat hier niet alleen over wat gedaan werd, maar ook over wat niet gedaan werd en over de verantwoordelijkheden.

Mijnheer Sannen, u moet toch opletten met het zagezegd citeren van instellingen zoals de CBFA. Als u dat doet, moet u mij het rapport ter zake eens geven. Bovendien wil ik dan het onderscheid maken tussen enerzijds de perceptie van een persoon in ultieme onderhandelingen, waarbij onder meer de Vlaamse Regering betrokken is, die voor zijn brokken schermt en die de federale regering een beetje voor voldongen feiten stelt door te zeggen dat ook de eigen producten onder de waarborg van de federale regering vallen, en anderzijds de manier waarop iemand gedurende een jaar het voorzitterschap bekleedt heeft of gefunctioneerd heeft als lid van de raad van bestuur, en wat die persoon gedaan of niet gedaan heeft.

De heer Jan Peumans: Ik hou het kort. In de opsomming werd natuurlijk nog vergeten dat Limburg gevraagd heeft dat hij gouverneur zou worden, en met alle respect, men zou toch ook eens een opsomming moeten geven van de gemeenten die hebben gevraagd of hij voorzitter zou worden van Ethias.

Maar daar gaat het debat nu niet over. Het gaat over Stevaert, maar ook over de feiten die zich inzake Ethias hebben voorgedaan. Nu wordt het hele debat vernauwd. Ik heb één onnozels vraagje gesteld over het vertrouwen dat de voorzitter uitstraalt, en er is een heel debat ontstaan over Stevaert. Het debat gaat natuurlijk over veel meer dan over Stevaert alleen. Het debat gaat ook over de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur!

Ik blijf herhalen dat ik vind dat dit parlement het recht heeft om te weten wat er precies aan de hand is bij Ethias. Ik kom daar straks nog op terug.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Sannen, u vergeelijkt appels met peren, waarvan akte. Het is makkelijk om te schieten op firma's, privébedrijven, banken of financiële instellingen waar u geen pootje in hebt. Daar moeten ze alles zelf oplossen en moeten ze allemaal opstappen, maar in instellingen waar u zelf in zit of waar u een belang in hebt, daar mag iedereen blijven zitten.

Weet u wat de feiten inzake Ethias zijn? Het gaat om een totaalsom, waar een deel van dit debat ook over gaat. De feiten zijn wat er was gebeurd indien er geen 1,5 miljard euro in Ethias werd gepompt. Hadden we dan andere feiten? Wou u het zover laten komen? Dat zijn feiten volgens mij.

De heer Ludo Sannen: Als wij dat geld niet in Ethias hadden gepompt, dan was Ethias waarschijnlijk verkocht. Wij hebben onze verantwoordelijkheid dus genomen.

Mijnheer Tavernier, ik stel vast dat Groen! het blijkbaar niet eens is met de bescherming van de spaarder met Tak 21-producten. (*Rumoer bij Groen!*)

Ik heb gehoord dat u het daarmee niet eens bent. U hebt er duidelijk kritiek op.

Hoe de nieuwe raad van bestuur er moet uitzien, moet nog beantwoord worden. Wij steunen de Vlaamse Regering en de uitgangspunten van de minister-president. Er moet een herstructurering komen, een afslanking, een nieuw businessplan en meer professionalisme. Ook dat is nodig in de nieuwe context waarin de nieuwe verzekeringsmaatschappij zal moeten functioneren.

Laten we dit debat niet herleiden tot personen. Het gaat over een financiële crisis, waar alle banken de gevolgen van dragen, en waar de structuren van sommige maatschappijen – andere niet of nog niet – zo precair zijn dat de overheid wel heeft moeten ingrijpen. Wie had verwacht dat de Nederlandse regering moest ingrijpen bij ING?

Laten we ook nadenken hoe de Vlaamse overheid een antwoord moet geven op de mogelijke consequenties van deze financiële crisis voor het economische gebeuren. Gisteren werd in mijn achtertuin beslist dat de 750 arbeiders bij DAF Trucks moeten vertrekken. Dat is essentieel en daarover moeten we in de toekomst discussiëren. Hoe zorgen we ervoor dat er in de toekomst geen bijkomende drama's gebeuren in de financiële sector? Hoe gaan we antwoorden geven op een economische recessie die op ons afkomt? Welke instrumenten hebben we daarvoor en welke maatregelen moeten we daarvoor nemen? Ik hoop dat we daarover een grondige discussie kunnen voeren in dit parlement. (*Applaus bij sp.a + VlaamsProgressieven*)

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, mijnheer de minister-president, u hebt uw rol goed gespeeld als financiële brandweerman van België. De brand smeult misschien nog een beetje, maar er zijn geen uitslaande vlammen meer nadat de federale regering Fortis heeft gered en nadat de Vlaamse Regering heeft meegeholpen aan de redding van Dexia en Ethias.

U hebt zes uitgangspunten, u speelt financiële intermediair door een en ander op orde te zetten, en binnenkort, als het moment gunstig is, verkoopt u de zaak en daarmee is het probleem opgelost. Het is wat te gemakkelijk als de zaken zo zouden verlopen. We moeten vragen naar de oorzaken, maar ook naar de toekomst. Er is inderdaad een internationale financiële crisis. Het zou gemakkelijk zijn om te zeggen dat het bijna vanzelfsprekend was dat we daar ook aan ten onder zouden gaan, en dat de instellingen daar problemen mee zouden hebben. Ik stel vast dat de ene instelling er wel problemen mee heeft, de andere niet. Jammer genoeg zijn er twee financiële instellingen waar de overheid bij betrokken is. Twee Vlaamse financiële instellingen zijn slachtoffer van die crisis.

De heer Ludo Sannen: Welke instelling heeft er niet onder geleden?

De heer Jef Tavernier: Iedereen heeft er onder geleden, maar de ene gaat er nagenoeg aan ten onder, en de andere niet. Dat heeft te maken met een aantal factoren.

De heer Ludo Sannen: 800 miljoen euro bij KBC.

De heer Jef Tavernier: De KBC heeft een iets betere solvabiliteit. (*Rumoer bij het Vlaams Belang*)

Door een gewild beleid, omdat je zo'n structuur wilt hebben en zorgt voor een voldoende kapitaalbasis, zorg je ook voor een goede dividendpolitiek en neem je niet al te veel risico's.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Tavernier, ik vind niet dat nv's de enige relevante structuur zijn. Mutualiteiten en coöperatieven zijn ook zinvolle structuren in het economisch bestel.

De heer Jef Tavernier: Dat heb ik ook niet gezegd. Als dat bijvoorbeeld tot gevolg heeft dat een financiële instelling ontsnapt aan de kwartaalrapporteringsplicht waardoor het moeilijker wordt om de evolutie van de financiële instelling te volgen, dan moeten we ons daar vragen bij stellen.

Het is al jaren bekend dat er bij Ethias problemen zijn met het management en het risicobeheer. Ethias had een agressievere beleggingspolitiek dan de meeste verzekeringsmaatschappijen. Zij namen renterisico terwijl al jaren werd gezegd dat het een beetje de chasse gardée was van bepaalde politiek geïnspireerde groepen. Ethias had producten bij Lehman Brothers en had vrij eenzijdig Dexia-aandelen. Het probleem zat dan ook structureel ingebakken bij Ethias. De raad van bestuur moet toekijken op het geheel en zich niet bezighouden met het dagelijks beheer. Die raad van bestuur moet begrijpen wat er gebeurt. De heer Karel Vinck, die ook werd geraadpleegd door onze regering, benadrukt het belang van beleggingen te doen die men begrijpt. Bij Ethias waren er gestructureerde producten.

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Tavernier, had ik in het pensioenfonds gedaan wat u en andere politieke partijen me hadden gezegd, dan hadden we nu nog 10 percent minder dan we vandaag hebben. Dat is ethisch beleggen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik wilde het pensioenfonds hier niet vermelden. Ik heb mijn goede collega altijd bestreden wanneer hij wilde beleggen in ethische fondsen. Ik

heb sommigen uit uw groep, mijnheer Lachaert, horen zeggen dat ze Dexia toch niet mochten loslaten. Indien we dat niet hadden gedurfd, dan hadden we nog veel meer verloren dan nu.

De heer Patrick Lachaert: Wat de beleggingen in het pensioenfonds betreft, hebben wij de beste score. Iedereen die hier zo veel kritiek heeft, zou die cijfers beter eens bekijken. We hebben niet verloren. Integendeel, we hebben zelfs gewonnen terwijl alle banken verloren hebben. Maar wij zijn wel diegenen die er niets van kennen. Mijnheer Peumans, u en anderen blazen, maar u kent maar één mandaat, en dat is bij Dexia. U kunt kritiek geven maar daar moet dan wel iets tegenover staan. Wij trachten onze functie degelijk uit te voeren.

De heer Jef Tavernier: Het diversifiëren van een portefeuille is zeer belangrijk. Daarnaast moet worden opgelet voor gestructureerde producten. De ene neemt meer risico dan de andere. In een overheidsinstelling moet worden beslist of men veel of minder risico neemt. Dat is een belangrijke verantwoordelijkheid van de raad van bestuur die daarop moet toezien. De raad moet weten waarover het gaat, moet er voldoende tijd in stoppen en moet verantwoording afleggen. Wie de raad heeft aangesteld, moet ook richtlijnen geven en bepalen in welke richting moet worden opgetreden. Het is dan van secundair belang of iemand voor zijn bestuursmandaat al dan niet een vergoeding krijgt.

De reden waarom men een mandaat uitoefent, kan even goed zijn dat men een Ethias Arena wil neerplanten, een Dexiastadion of een Lotto Arena bouwen. Er zijn verschillende redenen waarom men invloed en macht wil. Geld is één element. In een aantal gevallen is het misschien niet de voornaamste reden.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Tavernier, luister goed! De vergoeding die in de kranten staat, is niet juist. De vergoeding die de heer Janssens op papier heeft gezet, klopt wel. Ik kan u ook zeggen dat ik in de privésector dubbel zoveel verdien. De privésector is een betere waardemeter dan de overheid om te weten wat betaald moet worden.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Lachaert, ik heb het niet tegen u persoonlijk. Ik heb net ook gezegd dat de vergoeding in een aantal gevallen zelfs secundair is als er andere aspecten aanwezig zijn.

Wat biedt nu de toekomst? Ethias is gered, Dexia is gered. En wat gaat de Vlaamse overheid nu doen? Zal ze een soort voorlopig bewindvoerder zijn en de zaken doorverkopen? Eerlijk gezegd, denk ik dat we verder moeten gaan en een diepgaande discussie moeten voeren. Op een moment dat we zoveel aandelen hebben van Dexia, op het moment dat we zo een groot deel van het

kapitaal van Ethias hebben, moeten we ons afvragen wat we daarmee moeten doen. Moeten we niet nagaan of een ander soort bank, een ander soort verzekeringsmaatschappij mogelijk is? En kan die dan specifieke producten aanbieden en specifieke doelstellingen hebben?

Gisteren las ik toevallig een studie van Open Vld. Daarin staat dat, om diverse redenen, een half miljoen Belgen onvoldoende verzekerd zijn. Ik dacht dan bijna spontaan aan de mogelijkheid voor de overheidsverzekeraar om bij voorkeur die nieuwe markt, die niche aan te boren. Ze zou eenvoudige, doorzichtige, goedkope verzekeringsproducten voor de Belgen, van wie blijkbaar een deel onvoldoende verzekerd is, kunnen aanbieden. Misschien moeten we in de toekomst daarover nadenken. We moeten ons ook afvragen of de overheid geen rol moet spelen bij de banken en of we die instellingen waarin we iets te zeggen hebben niet in een bepaalde richting moeten sturen. Moeten die banken zich niet richten tot die segmenten van de markt waarvoor de privésector om een aantal redenen geen of minder belangstelling heeft? En dan denk ik dat er een opportuniteit is en dat men ook een fundamentele discussie moet durven voeren.

Ik stel vast dat zelfs de voorzitter van Open Vld niet langer tegen overheidsinmenging op dit domein is. Wat doen we dan met die overheidsinmenging? Dat is een zeer fundamentele vraag. Het gaat dan om veel meer dan een symbolenstrijd of een strijd over personen. Het gaat dan om oorzaken, maar ook om oplossingen ten gronde. De Vlaamse Regering moet het debat voeren met het parlement over wat men wil doen, hoe men het wil doen, wie in de raad van bestuur moet zitten en welke controle men wil uitvoeren. Dat is fundamenteel. Daarover moeten we het de komende dagen hebben. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord. *(Opmerkingen van de heer Patrick Lachaert)*

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, leden van de regering, ik zou eerst en vooral mijn waardering willen uitspreken over de dagelijkse inzet van het personeel van Ethias. Daarover is vandaag nog niets gezegd.

Mijnheer Lachaert, u kunt nu misschien even luisteren. Ik werk al 25 jaar samen met Ethias. U al 37 jaar, hoor ik. Maar u bent ook 10 jaar ouder dan ik. Daar kan ik ook niets aan doen. *(Rumoer)*

Het personeel heeft gezorgd voor een correcte en accurate dienstverlening aan de lokale besturen.

Het meest recente voorbeeld betreft de voorlichting aan de gemeentebesturen met betrekking tot de aanvullende pensioenen van de zogenaamde niet-statutairen. De

mensen met een lokaal mandaat weten dat ons op dit vlak en grote uitdaging wacht. Een grote groep ambtenaren zal met pensioen gaan. De manier waarop Ethias dit aanpakt, mag worden gezien. Dat gebeurt allemaal op een zeer professionele wijze.

Er is hier eigenlijk al veel gezegd. Ik wil het jaarverslag 2007 van Ethias citeren. Ik wil niet, zoals hier vaak gebeurt, uit krantenartikelen citeren. Ik kijk liever wat er in een jaarverslag te lezen staat.

In het jaarverslag 2007 staat onder meer: “De Europese normen inzake solvabiliteit vergen van de verzekeringsondernemingen en van de banken een kritische massa die toereikend en dus aanzienlijker is”, en “De samenleving eist van onze verzekeraars en bankiers dat we de nieuwe risico’s ten laste nemen en zo ook de nieuwe uitdagingen”. In het licht van de recente gebeurtenissen zou de minister-president de inleiding van dit jaarverslag nog eens moeten nalezen. Ik citeer een andere passage: “Het FIRST-gamma vormt nog steeds een geheel van performante sterproducten”. Ethias heeft met dit uitgebreide gamma goed gescoord. De algemene vergadering heeft dit jaarverslag in mei 2008 goedgekeurd.

De minister-president heeft daarnet zes principes of doelstellingen naar voren gebracht. Volgens mij kunnen we nog een hoop vragen stellen over de manier waarop de huidige situatie van Ethias tot stand is gekomen. Ik hoop dat we hier een antwoord op zullen krijgen.

De minister-president heeft naar het rapport van Petercam, de financieel adviseur, en naar een gerenommeerd advocatenkantoor verwezen.

Hoe valt te verklaren dat Ethias aan de herkapitalisering door de overheid en door de privé-aandeelhouders van Dexia heeft deelgenomen? Ik denk dat minister Van Mechelen hier al even op heeft geantwoord. Begin oktober 2008 heeft Ethias ruim 15 miljoen aandelen aan 9,90 euro gekocht. Wat is het verlies van Ethias met betrekking tot Lehmann Brothers? Ik heb daar vandaag nog niets over gehoord. Ik heb horen zeggen dat het om 90 miljoen euro, 100 miljoen euro of 120 miljoen euro zou gaan. Iedereen mag het exacte bedrag kennen. Klopt het dat de waarde van de zogenaamde historische Dexia-aandelen van Ethias met anderhalf miljard euro is gedaald? Dat is een enorm bedrag. Klopt het dat tot op heden 110 miljoen euro van de FIRST Rekeningen van Ethias is afgehaald? Ik vind dit een indrukwekkend getal. Hieruit blijkt dat bij heel wat mensen wantrouwen heerst. Nu de Vlaamse overheid aandeelhouder is geworden, mogen we weten of het om 100.000 of om 200.000 mensen gaat. Wat houdt dit allemaal juist in?

De heer Ludo Sannen: Ik vind dat we alles moeten weten. Een aantal vragen van de heer Peumans zijn

echter al beantwoord. Ik dacht toch antwoorden te hebben gehoord.

Iedereen is ervan overtuigd dat de Dexia-aandelen tot een verlies hebben geleid. Dat wisten we al. We wisten tevens dat Ethias verplicht was in de redding van Dexia te participeren. Het ging trouwens niet enkel om de redding van Dexia, Ethias moest ook zichzelf en zijn eigen spaarders beschermen. We hebben die antwoorden en die bedragen al gekregen.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Sannen, dat is mogelijk. Ik wil echter een antwoord krijgen op alle vragen die in dit verband een rol spelen. Ik wil dat horen uit de mond van de verantwoordelijken. Tot nader order bent u dat niet.

Ik heb nog niet gehoord hoeveel spaargeld is afgehaald of hoe het met de belegging bij de inmiddels failliete Amerikaanse bank Lehmann Brothers zit. De minister-president kennende, zal dit in de loop van de komende maanden ongetwijfeld allemaal naar boven komen.

Ik heb tijdens dit debat ook nog niet over de participaties van Ethias in alle mogelijke en onmogelijke ondernemingen horen spreken. Het gaat om een bedrag van 2,5 miljard euro. Ik nodig iedereen uit het jaarverslag eens na te lezen. De vier takken zijn inmiddels tot drie takken herleid. Ik vraag me af om welke participaties het gaat en wat de noodzaak en opbrengsten van die participaties zijn.

Het valt duidelijk op dat een op drie participaties ondernemingen in Wallonië betreft. De meeste ondernemingen zijn in de PS-burcht Luik gevestigd. Ik hoef daar vandaag geen antwoord op te krijgen. Ik zou gewoon eens willen weten hoe het met de rentabiliteit en de noodzaak van die participaties zit. Misschien liggen deze participaties mee aan de basis van een aantal huidige problemen van Ethias. Ik stel gewoon de vraag.

Een heel opvallend gegeven dat ik opmaak uit het jaarverslag heeft te maken met het aantal regionale kantoren die in het bezit zijn van of worden uitgebaat door Ethias. Ik stel vast, vanuit mijn communautaire trek, dat er achttien zijn in Vlaanderen en zeventien in Wallonië. Ik vraag mij af, vanuit rentabiliteitsoverwegingen, waarom er kantoren moeten zijn in Luik, in Hoei en in Wareme. In Wareme is de heer Leburton altijd burgemeester geweest, in Hoei mevrouw Lizin. Ik weet niet of dat het motief is. Maar wat is nu eigenlijk het beleid? Als aandeelhouder zult u dat mede kunnen bepalen: wat is de politiek van Ethias om bijna evenveel regionale kantoren te hebben in Wallonië als in Vlaanderen? Het is een constante in dit land: aan de andere kant van de grens heeft men blijkbaar altijd veel meer personeel nodig om uiteindelijk – spijtig genoeg, vooral als het over overheidsdiensten gaat, en dit is toch een semi-overheidsdienst, als ik het zo mag zeggen – een slechte dienstverlening te verzorgen.

Mijnheer de minister-president, ik weet zeer weinig over de rol van de CBFA. Maar ik moet hier toch vragen welke signalen de CBFA tot nu heeft gegeven aan de verzekeraar, in dit geval Ethias. U kunt daarop misschien vandaag niet antwoorden, maar het is toch belangrijk om weten. De heer Sannen beweert dat de CBFA nooit een opmerking heeft gemaakt. U hebt daarnet, mijnheer Sannen, zelfs gezegd dat de CBFA goede punten heeft gegeven.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Peumans, ik wil met u een eerlijk debat voeren. Maar u dwingt ons toch om u te verdenken van enige vorm van goedkope oppositie. Ik heb gezegd dat de CBFA heeft gezegd tevreden te zijn over het optreden van de voorzitter. De CBFA heeft duidelijk wel problemen vastgesteld, daarom moest deze regering optreden. U moet mijn woorden niet verdraaien en zeggen dat de CBFA geen problemen heeft vastgesteld.

De heer Jan Peumans: Sorry, mijnheer Sannen, maar dan wil ik wel graag weten welke problemen de CBFA heeft vastgesteld. Dat heb ik hier vandaag niet gehoord, tenzij ik zeer slecht zou hebben geluisterd. Ik ben nochtans de hele namiddag hier gebleven, in tegenstelling tot de heer Lachaert, die hier eerst iemand komt uitmaken en vervolgens in het koffiehuis gaat zitten.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, ik zal straks op alle vragen antwoorden. Mijnheer Peumans, ik heb in mijn verklaring uitdrukkelijk gezegd dat de hoogdringendheid waarmee wij werden geconfronteerd de vraag was van de commissie om het solvabiliteitsprobleem op te lossen en dus een adequaat antwoord te geven op de dekkingsgraad. Voor de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen was er een probleem met betrekking tot de solvabiliteit. Men vroeg 1,5 miljard euro bijkomende kapitaalsinjectie om dit probleem op te lossen. Dit probleem hing, zoals ik daarnet ook al heb gezegd, samen met het liquiditeitsprobleem. Als je een 'run on bank' hebt, ontstaat er een liquiditeitsprobleem. Dan moet je beide problemen oplossen. Wij hebben door samen met de Waalse en de federale regering 1,5 miljard euro in te brengen het probleem en de vraag van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen met betrekking tot de solvabiliteit opgelost. Het was voor ons van essentieel belang dat de commissie zei dat door die 1,5 miljard euro ons solvabiliteitsprobleem opgelost was. U weet dat bij verzekeringen de technische passiva en de dekkingswaarde elkaar in evenwicht moeten houden, neutraliseren. Doordat de technische passiva -17,601 miljard euro bedroegen en de dekkingswaarde +16,278 miljard euro, was er op een bepaald ogenblik een dekkingstekort voor de herfinanciering van meer dan 1,4 miljard euro.

En dat heeft geleid tot de vraag van de commissie om de solvabiliteit met 1,5 miljard euro te versterken.

De heer Jef Tavernier: Uit het antwoord van de minister-president leid ik af dat er voor Ethias wel degelijk een probleem bestond. Bij de meeste financiële instellingen die problemen hebben, zijn de problemen gerelateerd aan de liquiditeit. Ethias had ook problemen met de solvabiliteit. Daar waren redenen voor. Liquiditeitsproblemen doen zich vooral voor bij normale banken en nauwelijks bij verzekeringsinstellingen. Nu heeft Ethias als verzekeringsinstelling een probleem omdat ze een specifieke politiek heeft gevoerd, voornamelijk door verzekeringsrekeningen als spaarrekeningen te beheren waarvan men geld kon afhalen. Ethias heeft dus problemen ten gevolge van een specifiek, risicovol beleid.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal daar straks op antwoorden. U hebt gelijk, mijnheer Tavernier, dat Ethias een product had, FIRST, waar ik al naar heb verwezen, dat specifiek is in vergelijking met andere verzekeringsmaatschappijen. Daardoor heeft de financiële crisis voor een specifiek liquiditeitsprobleem gezorgd. De mensen konden hun geld afhalen, weliswaar met het verlies van de roerende voorheffing want vrijstelling van roerende voorheffing was pas mogelijk na acht jaar. Door dit specifieke product is er bij Ethias een specifiek probleem ontstaan. Er is de 100.000 euro waarborg die de federale regering heeft beloofd, maar er is zeker ook de problematiek van de solvabiliteit geweest. Dat heeft de Vlaamse Regering met haar bijdrage nu opgelost.

De heer Geert Bourgeois: Het debat moet daarover gaan. De minister-president schetst heel goed de situatie, en we moeten die allemaal onderschrijven. Ik betreur alleen dat de regering te vaag is gebleven over de oorzaken. Daardoor gaat het debat al de hele tijd nog niet over structurele toekomstopties. U hebt oorzaken opgenoemd en sprak van de FIRST Rekening. Minister Van Mechelen heeft eraan toegevoegd dat de Dexiabelegging een rol heeft gespeeld. We weten uiteraard dat de wereldwijde crisis een rol speelt. De beleggingen bij Lehman Brothers hebt u niet genoemd. Die hadden moeten worden vernoemd.

Tot slot nog het volgende. De heer Gabriels heeft terecht gezegd dat we mogen en moeten durven kritiek te uiten op wie verantwoordelijkheid droeg. Dus moet de regering zeggen dat er een corporate probleem was, zowel in het management als in het bestuur. Het zou veel correcter zijn om dat op te sommen zonder evenwel aan personenjacht te gaan doen. Het gebeurde bij Fortis. Dat hebben we de premier vandaag nog horen zeggen. Deze oorzaak geeft u niet op.

Wat mij interesseert, en minister Vandenbroucke heeft er al op gealludeerd, is de vraag wat een structurele maatregel is. U zegt dat het onze taak niet is om bankier

te worden of te blijven, noch om verzekeraar te worden of te blijven. We worden het hier wel. U zegt te denken aan uitstapscenari's. U hebt een voorkeurrecht genomen op de Dexia-aandelen.

Dat doet nieuwe vragen rijzen. Als u het voorkeurrecht uitoefent of uitstapt en zegt naar Dexia te zullen gaan, dan zijn we, gedeeltelijk toch, geen verzekeraar meer, maar blijven of worden we nog meer bankier. Als u uitstapt, had ik graag een antwoord gekregen over de structuur van dat kapitaal. Een vierde blijft in handen van de onderlinge verzekeraars van de bijstand. Wie zijn daar de sterkmakers? Tot nu toe is dat geen vennootschap, het is een mutualiteit. Er komt nu een ontmutualisering door een vennootschap op te richten met 75 percent, plus 3. Maar er blijft nog een minderheidsaandeel. Als u uitstapt, hoe gaat dat dan verlopen? Het is belangrijk dat het Vlaams Parlement dit weet.

Voorts hebt u lijvige rapporten en studies ontvangen. Niemand heeft kritiek op het feit dat u actie onderneemt. Er is het belang van de spaarder, van de gemeente en zo meer. Mijn vraag is of er alternatieven waren. Hebben uw adviseurs alternatieven geschetst? Ik had dat verwacht in de toelichting. Er moest ongetwijfeld snel worden gehandeld. Dat was ook de schuld van het management en het bestuur. Het moest allemaal op een paar dagen tijd gebeuren, terwijl de positie van Ethias al langer niet goed was.

Waren er alternatieven zoals bijvoorbeeld de ING-constructie in Nederland? Waren er alternatieven op de markt? De Vlaamse Regering moet investeren. Intussen gaat het al om 1 miljard euro in een bank en in een verzekeringsmaatschappij, die we niet kunnen investeren. Hebben uw adviseurs u gezegd dat er alternatieven waren, of was er maar één keuze, namelijk dat de overheid aandeelhouder wordt om het solvabiliteitsprobleem op te lossen?

Minister Dirk Van Mechelen: U weet dat Ethias 88 miljoen aandelen van Dexia heeft. Het spreekt voor zich dat het belang over meer dan 5 percent gaat. Het is dus belangrijk voor de overheden om erover te waken dat we een zekere controle houden over waar deze aandelen, na de Ethiasoperatie, eventueel terecht komen. Ik denk dat u dat zult willen onderschrijven. Daarom creëren we voor onszelf het recht om dividenden uit te keren in Dexia-aandelen waardoor het belang van Dexia in de portefeuille vermindert, wat op zichzelf wijs zou zijn. We houden ons ook het recht voor om ons, bij uitstap, te laten uitbetalen in Dexia-aandelen, waardoor wij ze verwerven. Dat is een wijs voorstel voor de verankering van Dexia als belangrijke financiële instelling.

Het is ook heel belangrijk te weten dat we van een onderliggende verzekeringsmaatschappij naar een

vennootschapsstructuur gaan. Die structurering moet nu gebeuren. Over een tweetal weken zullen we u perfect kunnen antwoorden, op een paar detailvragen na. In die holdingmaatschappij heeft de overheid 75 percent plus 3 aandelen. Minister Vandenbroucke, minister-president Peeters en ikzelf hebben maandag overlegd met de federale overheid en de Waalse regering. Wij verbinden ons ertoe om er op een redelijke termijn uit te stappen voor minstens de helft – lees 51 percent – waardoor we de tijd nemen om het bedrijf te herstructureren, het een nieuwe moderne structuur te geven en de nodige saneringen te laten doorvoeren. Dan is er een aantrekkelijke maatschappij waardoor we als overheid opnieuw afstand kunnen doen en een privépartner in dienst kunnen nemen. Vanzelfsprekend zullen wij, of onze opvolgers, die te gepasten tijde met heel veel zorg kiezen.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister-president, u hebt daarstraks een aantal cijfers genoemd. Dat maakt alles wat duidelijker. Ik veronderstel dat in de rapportage – wat ook de heer Gabriëls heeft voorgesteld – duidelijk wordt welke opmerkingen de CFBA in de loop der tijden heeft gemaakt. Ik vraag niet meer, maar ook niet minder.

Volgens mij was men al langer op de hoogte van de moeilijkheden bij het bedrijf, maar men heeft nu weer brandweer moeten spelen, en dat hebt u goed gedaan. Geen haar op mijn hoofd denkt eraan te zeggen dat u dat niet goed hebt gedaan. Toch denk ik dat men niet naar een systeem mag gaan – u hebt het een aantal keren gezegd, en minister Van Mechelen bevestigt het nu ook – waarbij de overheid permanent aandeelhouder wordt van een verzekeringsmaatschappij. Mijnheer de minister-president, u hebt dat trouwens ook gezegd bij wat er gebeurde met Dexia.

Ik mag hier geen namen noemen. Ik heb vragen bij de relatie tussen het voorzitterschap van Ethias, een onderlinge verzekeraar, en het gouverneurschap van een provinciegouverneur. Ik zeg wel van een provinciegouverneur. In het Provinciedecreet staat dat de provincieraden een deontologische code moeten opstellen en bij de minimale rechten en plichten staat onder meer het begrip integriteit. Zeer terecht. Ik heb op de website van de Vlaamse overheid de definitie van integriteit opgezocht: “De Vlaamse overheid omschrijft integriteit als het handelen in overeenstemming met geschreven en ongeschreven waarden en normen die uitdrukking geven aan begrippen als rechtschapenheid, onschendbaarheid, onkreukbaarheid, zorgvuldigheid, zuiverheid van oogmerk, willens en wetens te goeder trouw zijn, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid.”

Minister Keulen, valt het beleid van Ethias van de afgelopen twee jaar, dat, hoe u het ook draait of keert, wordt verpersoonlijkt door de voorzitter van de raad van bestuur en tevens provinciegouverneur Steve Stevaert, te

rijmen met deze definitie van integriteit? Dan heb ik het vooral over het aspect geloofwaardigheid.

Minister Marino Keulen: Ik vind dat eigenlijk een provocatie, want u zou moeten weten dat Ethias tot op vandaag geen openbaar bestuur was en we daar dus geen toezicht op uitoefenen. Steve Stevaert werkt voor mij als gouverneur van de provincie Limburg, en dat doet hij goed. Ik heb daar absoluut geen klachten over en ik ben daar heel tevreden over. Zijn optreden in Ethias valt buiten de bevoegdheid van Binnenlands Bestuur.

De heer Jan Peumans: Dat is een stelling die u aanhoudt, maar men zit met een probleem naar de bevolking.

Minister Marino Keulen: Dat is zo als u dat zo zegt.

De heer Jan Peumans: Mensen hebben een deel wantrouwen, daar kan ik niets aan doen. Dat was het beleid van Ethias.

Minister Marino Keulen: Maar Ethias valt niet onder de bevoegdheid van Binnenlands Bestuur.

De heer Jan Peumans: Dat heeft daar niets mee te maken. Hij zit daar als provinciegouverneur. Dat is de vraag die ik in dit verband stel.

Minister Marino Keulen: Ik moet hem beoordelen als provinciegouverneur.

De heer Jan Peumans: U antwoordt naast de kwestie. Het gaat mij over het feit of iemand voldoende geloofwaardigheid aan de dag kan leggen als provinciegouverneur, als men langs de andere kant voorzitter is van een raad van bestuur, waar heel wat mensen twijfels bij hebben. Dat is de vraag die ik stel. Ik citeer de code die u zelf hebt opgesteld.

Minister Marino Keulen: Ik moet hem beoordelen als provinciegouverneur en heb daar geen klachten over. Ik vind dat hij dat werk goed doet.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Peumans, misschien hebt u voorbeelden waarbij de geloofwaardigheid zou zijn aangetast. Hebt u concrete feiten waarop u zich baseert, of is het veeleer een zogezegd principiële benadering die u hier lanceert, om eigenlijk aan sfeerschepping te doen?

De heer Jan Peumans: Ethias haalt elk jaar 4 miljard euro aan premies binnen en is de derde verzekeraar in dit land. Dat is niet een of ander klein verzekeringsmaatschappijtje dat ergens in Aarlen zit en waar er tien geïnteresseerden zijn. Als men geen vraag meer mag stellen als iemand voor de camera's komt verklaren dat

hij er geen verstand van heeft, moet u me eens zeggen voor welk vertrouwen dat zorgt bij de mensen die hun centen plaatsen bij Ethias. Als u mij daar een goed antwoord op kunt geven, graag.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Peumans, ik heb gezien dat, tot de financiële crisis is uitgebarsten, het succes van FIRST alleen maar is gegroeid. Ook u verwees naar een uitspraak van een jaar geleden, waar de heer Stevaert dat zou hebben gezegd, dus in zekere zin heeft dat het vertrouwen in hem en in Ethias helemaal niet aangetast.

De heer Jan Peumans: Dat is waar. Als men in het jaarverslag schrijft dat het FIRST-gamma nog steeds een geheel van performante sterproducten is, proficiat.

De voorzitter: Kunt u afronden, mijnheer Peumans?

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, ik ben wel vaak onderbroken.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Peumans, u hebt dat al drie keer herhaald. Ik denk inderdaad dat het FIRST-systeem heel performant was voor de spaarder. Hij wist heel duidelijk waar hij aan toe was als hij zich inschreef.

De heer Jan Peumans: Dan moet u nu eens op de website kijken hoe, jammer genoeg, het FIRST-product verkocht moet worden.

Mevrouw de voorzitter, ik sluit af met een vraag aan de – inmiddels vertrokken – minister-president. Aan wie moet ik de vraag stellen, mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: De Vlaamse Regering is vertegenwoordigd, mijnheer Peumans.

De heer Jan Peumans: Ik zou graag een antwoord willen hebben op de vraag welke rol de voorzitter en de leden van de raad van bestuur hebben gespeeld in dit verhaal. Dat is toch een zeer legitieme vraag, dacht ik. Welke opmerkingen hebben zij ter zake gemaakt? Welke verantwoordelijkheid dragen ze?

Men zegt dat het allemaal lokale bestuurders zijn, maar ik ga een paar namen geven. Bart Tommelein is toch geen lokale bestuurder. De heer Borsus, de heer Bacquelaine, de heer André Antoine, de viceminister-president van de Waalse Regering, de heer Grafé, de vroegere voorzitter, dat zijn toch niet echt kleine lokale bestuurders zoals ze hier worden voorgesteld. Welke beslissingen hebben ze genomen die bijdragen tot het huidige debacle bij Ethias?

Een opvallend gegeven in dit verhaal is het feit dat het Waalse Gewest heel snel bereid was om 500 miljoen euro op tafel te leggen. De PS-cdH-regering, vooral

gedirigeerd door PS, was zeer snel. De enige reden is natuurlijk de bestending van de PS-invloed, want uiteindelijk, hoe u het ook draait of keert, het Ethias-verhaal is een PS-verhaal, met alle connecties die daaraan verbonden zijn. Maar goed, dat is een discussie waar we later nog op terugkomen.

Minister-president Peeters heeft verklaard dat de overheden op het gepaste ogenblik hun aandelen zullen verkopen. Wat is de omvang van die beslissing van 20 oktober? Wat is er de duur van? Op welke tijd denkt de minister-president verantwoording af te leggen in dit parlement over een participatie van 500 miljoen gemeenschapsgeld? Wat wil dat zeggen? We hebben dezelfde verklaring van de minister-president gehoord in het kader van de kapitaalonderschrijving bij Dexia. Wat is de strategie van de overheid? Men heeft een aantal principes naar voren gebracht. Die zullen moeten worden getoetst.

De N-VA gaat ermee akkoord dat deze brand wordt geblust, maar we stellen ernstige vragen bij de juiste en precieze oorzaken zoals dat nu tot stand is gekomen.

Ik wil er tot slot op wijzen dat Assuralia, de overkoepelende organisatie van verzekeringsmaatschappijen, in een reactie heel duidelijk zegt dat de maatschappijen meer dan voldoende reserves hebben om aan al de problemen waar verzekeraars mee te maken hebben, een antwoord te bieden. Waarom kan dat bij de andere verzekeraars wel het geval zijn en bij Ethias niet? Op die fundamentele vraag wil ik graag een antwoord hebben.

Mevrouw de voorzitter, het parlement zal regelmatig de betrokken ministers bevragen en nadere informatie vragen over de oorzaken van dit debacle.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, leden van de regering, collega's, ik wil even teruggaan naar het begin van het verhaal. Voor de tweede keer in een maand tijd houden we een actualiteitsdebat. Voor de tweede keer gaat dat over een financiële instelling. Voor de tweede keer gaat het over een participatie van deze regering. Voor de tweede keer gaat het over geld van de Vlaamse belastingbetaler, dat dient om het 'geknoei' van de raad van bestuur recht te trekken. Net zoals bij Dexia, zit de raad van bestuur van Ethias vol met politieke benoemingen. Dat speelt een rol, of u dat wilt of niet, of u er nu probeert omheen te fietsen door het mondiaal voor te stellen en te zeggen dat we allemaal in de negatieve trein zitten en er niet aan kunnen doen. Het gaat hier over verantwoordelijkheden.

Deze ochtend bij mijn koffie, hoorde ik op de radio dat de politici over de hekel werden gehaald. De dossiers Ethias en Dexia werden als voorbeeld gegeven. Ik heb

enkele woorden die ik hoorde, opgeschreven: postjes-pakkers, bijverdieners, mandatenjagers. Dat kwam allemaal uit de mond, niet van de burger die belde, maar van professoren. U kunt zeggen dat het hun mening is, maar het waren verschillende professoren. Dat zat allemaal in één verhaal, 's morgens vroeg. Er zijn prettigere dingen om de dag mee te beginnen.

Ik vraag me wel eens af hoe de burger de politiek de laatste tijd percipieert. Ik moet het wekelijks vragen, ik zou het op een affiche kunnen zetten en ophangen: wat zitten al die politici in die raden van bestuur te doen? Als die raad van bestuur wordt opgekuist, dan bestaat er toch nog altijd zoiets als verantwoordelijkheid nemen. Als je met een onderneming bezig bent en balansen tekent, dan moet je ook een kwijting krijgen. Je moet de boekhouding in de gaten houden. Je hebt verantwoordelijkheid voor wat je gedaan hebt in het verleden. Dat is wat men probeert duidelijk te maken aan de burger.

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat bij de betrokken raad van bestuur, de capaciteit niet telde tot nu toe. Ik wacht af voor de toekomst. Waarom praten we over Steve Stevaert? Omdat hij het zelf heeft gezegd. Hij zei: "Ik ben geen bankier." Wij hebben nooit gezegd dat hij een bankier is. Wij hebben ons altijd wel afgevraagd wat een café-uitbater aan de top van een financiële instelling doet, zonder afbreuk te doen aan dat beroep. Die twee dingen matchen zo niet echt. Hij heeft het zelf gezegd.

Wat ik straf vind, is dat diezelfde voorzitter nu de spaarders bij Ethias beschuldigt. Ik geef nog een citaat van Steve Stevaert, de voorzitter: "Hebzucht van mensen die hoge opbrengsten eisen tegen laag risico, heeft ons zover gebracht."

Nu vraag ik me af wie die opbrengsten dan heeft aangeboden. Dat is natrappen naar de spaarders die Ethias vertrouwden. Dat is diezelfde voorzitter, diezelfde café-baas die waarschijnlijk tijdens het happy hour bij Ethias die uitspraken heeft gedaan. Er is sprake van een politicus-voorzitter die geen bankenspecialist is, en een raad van bestuur vol politici. We vragen ons dan ook af wat ze daar zitten te doen. Mochten ze de gang van zaken exact hebben gevolgd, dan hadden we hier misschien geen actualiteitsdebat moeten voeren.

Deze ochtend stond in de krant de teller wat politieke bestuursmandaten betreft op 41. Ik heb hier een totaal van 67 gehoord. Blijkbaar is men dat alles nog aan het uitvlooien. Als we dat dan ook beginnen te vergelijken met het Staatsblad, levert een willekeurige greep bij de raad van bestuur inderdaad allemaal politici op, die daar zitten met meerdere mandaten, en dat hele lijsten lang. Het is maar een anekdote, volledig terzijde, maar er is een Hugo De Haes van sp.a bestuurder van Ethias, die tegelijk secretaris is van Arm maar eerlijk. Dat vond ik op zich al opmerkelijk.

De overheid pompt alweer belastinggeld in een gepoliticiseerde financiële instelling. Nu de Vlaamse Regering weer eens belastinggeld heeft geïnvesteerd, heb ik nog een paar kleine concrete vragen. Ik had een langere lijst, maar ik zal niet alle vragen herhalen die ik hier heb gehoord.

Ik had graag wat meer uitleg over de verwarrende berichtgeving dat Ethias 1,5 miljard euro nodig had als minimum. Een aantal bronnen stellen dat de maatschappij om te groeien eigenlijk 3 miljard euro nodig heeft. Is dat zo? Is dat uit de lucht gegrepen? Is die 1,5 miljard euro het minimum? Kan Ethias daarmee voort, of moeten we over enkele weken misschien opnieuw een situatie vaststellen?

Dan kom ik tot de bezoldigingen van de politieke bestuurders bij Ethias. Ik veronderstel dat, aangezien er nu belastinggeld aan wordt besteed, we nu recht hebben op een transparant systeem. Er wordt te veel gegist. Het zou ook goed zijn voor die bestuurders dat die transparantie er is en dat de burger weet dat het niet over miljoenen euro's gaat, maar over honderden of duizenden euro's. Is men bereid inzage te geven in de details ter zake?

Ik rond af, gezien het korte tijdsbestek waarover we beschikken. Waar ik het meest problemen mee heb, is de selectieve verontwaardiging waar bepaalde politieke partijen last van hebben. Ze zijn verontwaardigd over het financiële systeem, terwijl ze zelf de financiële instellingen mee besturen. Dan vraag ik me in het heetst van de strijd en de discussie hier telkens af: waar is de geloofwaardigheid dan? Het gaat er niet over dat ik problemen heb met de persoon Steve Stevaert. Mijnheer Sannen, u hebt er de hele tijd netjes rond gefietst, maar ik vind dat er een logica is. De logica van de bevolking luidt: als bij Dexia of Fortis bestuurders opstappen, uit eigen beweging of gedwongen, dan vind ik dat een moedig politicus zelf zijn conclusies kan trekken, dat hij zich verantwoordelijk voelt en zelf opstapt. Dat zou een mooi signaal zijn. Die geloofwaardigheid is immers belangrijk.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Verstrepen, over Fortis zullen we het niet meer hebben. Het is nogal duidelijk dat de heer Lippens daar moest opstappen na het debacle van ABN AMRO. Hij had immers geen correcte informatie gegeven aan de aandeelhouders.

Ik weet niet of we er allemaal vragende partij voor waren dat bij Dexia iedereen moest opstappen. Wie heeft de voorzitter, en zeker de CEO van Dexia ertoe gedwongen op te stappen? Waren wij daar vragende partij voor? Moeten we nu hetzelfde doen wat de Fransen hebben gedaan bij ons, namelijk de arm omwringen? Moeten we dat op dezelfde wijze doen voor Ethias?

De heer Jurgen Verstrepen: Serieus nu. Ik heb de sp.a-voorzitter toch heel veel verklaringen horen debiteren op radio en televisie. Die mensen moesten dan maar opstappen. Dat zijn de signalen van uw voorzitter. Die privé, die roofdierkapitalisten, heel dat verhaal van het liberale failliet: die mensen moesten maar opstappen en hun verantwoordelijkheid nemen. Nu blijft het heel stilletjes. Ik hoor niets. Zelfs op uw congres hebben we niets gehoord. Sommige partijen, waaronder de uwe, zullen inderdaad elk weekend wat congressen moeten organiseren om hun geloofwaardigheid terug te vinden.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Verstrepen, ik wil duidelijk zijn: wij hebben nooit het ontslag van de heer Miller gevraagd. Het is president Sarkozy geweest die heeft gevraagd dat er een Franse CEO zou worden aangesteld. Wij konden dan een voorzitter van de raad van bestuur leveren. Dat zijn de feiten. We hebben de heer Miller nooit verweten een slechte bestuurder of een slechte CEO te zijn.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb dat hier ook niet beweerd. Ik heb gewoon gezegd: ik hoor niets van de socialisten die kritiek hebben op het systeem, op de banken en op de privéondernemingen waar de voorzitters en het management de beslissingen moeten treffen. Uw voorzitter zegt dat. Ik heb u nog altijd niet horen zeggen dat we aan Stevaert misschien eens het signaal zouden kunnen geven dat hij zijn verantwoordelijkheid moet nemen. U blijft daar omheen fietsen. Dat is heel duidelijk. Dat zegt iets. Waarvan akte.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik wil u eraan herinneren dat we vorige week werden geconfronteerd met dit dossier. Er waren twee problemen: de solvabiliteit en de liquiditeit. Verzekeringsmaatschappijen zijn verplicht een dekingsgraad te hebben. Door de financiële malaise die wereldwijd heel wat instellingen heeft getroffen en door de lagere waardering van aandelen, ontstond er een probleem met de dekingsgraad en de solvabiliteit. Ik heb op de vraag van de heer Tavernier al geantwoord dat Ethias met het product FIRST een 'run on the bank' meemaakte. De klanten waren ongerust en er ontstond een liquiditeitsprobleem.

Alle sprekers – de een al wat meer dan de ander – hebben benadrukt dat de Vlaamse Regering hier alert en goed heeft gereageerd. Mijnheer Bourgeois, er was geen andere mogelijkheid dan vanuit de Vlaamse Regering een bijdrage te leveren aan die kapitaalsverhoging om de solvabiliteit op te lossen. Men heeft ook private actoren benaderd. Maar de periode waarin een oplossing moest worden gevonden, was zeer kort. Men had ook een premie of extra verhoging kunnen vragen aan de lokale besturen, maar dat spoor werd niet gevolgd. Er was dus geen ander alternatief op zo korte termijn dan samen met de Waalse en de federale overheid die 1,5 miljard euro samen te brengen.

Ik wil nog onderstrepen dat we zowel met de top van Ethias als met de voorzitter hier heel alert en heel snel hebben gewerkt. We wilden voorkomen dat Ethias in heel grote moeilijkheden zou belanden. Ik dank alle sprekers die deze beslissing en dit optreden hebben gesteund.

Het gaat er natuurlijk om deze belangrijke instelling voor Vlaanderen, voor de spaarders en de andere klanten, te dynamiseren. Ethias is ten gronde immers een gezonde onderneming. Ze werd nu alleen geconfronteerd met specifieke problemen. Mijnheer Van Rompuy, u hebt terecht verwezen naar de omvang van de problematiek en de juiste acties. U hebt gezegd dat we samen met de collega's op de juiste manier hebben gereageerd. Het is inderdaad geen discussie over personen. Ik betreurt dat dit debat zich heeft toegespitst op de voorzitter enzovoort.

Ik heb bij het vijfde principe duidelijk aangegeven dat 'governance' een van de elementen is die we naar voren schoven. We gaan vanuit de Vlaamse Regering met onze participatie – 25 percent plus 1 – drie bestuurders naar de raad van bestuur en de nieuwe vennootschap sturen. We gaan daar met de nodige zorg in de schoot van de Vlaamse Regering overleg over plegen. We gaan voor een maximale professionalisering. We gaan de hele managementstructuur aanpassen.

We zullen hier immers drie niveaus krijgen: het niveau van de onderlinge verzekeringsverenigingen, het niveau van de holding en daaronder het niveau van de werkmaatschappij. De structuur zal de volgende weken en maanden op een zeer professionele manier verder worden uitgebouwd.

Als we die beslissingen nemen, kan het parlement daar uiteraard verdere vragen over stellen. Het is inderdaad belangrijk dat we daar de nodige transparantie aan geven.

Mijnheer Peumans, u stelt heel wat vragen over wat Ethias in het verleden heeft beslist. Voor mij draaide het debat van vandaag om de vraag of de Vlaamse Regering terecht is tussengekomen, of ze met de nodige zorg heeft gehandeld, en of ze de nodige voorwaarden heeft gesteld. Ik heb begrepen dat het merendeel van de aanwezige parlementsleden daar bevestigend op antwoorden. Dat is het belangrijkste.

U moet dus niet vragen hoeveel geld er is afgehaald of hoe het zat met die 'run on Ethias'. Ik hoop dat dat door deze beslissing is opgehouden, en de laatste berichten wijzen ook in die richting. Wij hebben ervoor gezorgd dat het massaal geld afhaken is gestopt.

Vragen over het aantal kantoren en dergelijke meer kunnen naderhand nog worden gesteld, mijnheer Peumans.

De heer Jan Peumans: Ik vind niet dat u daar zomaar omheen kunt fietsen, mijnheer de minister-president. Als u een bedrijf dan toch transparant wilt maken, moet u die oefening ook eens doen. Sommige dorpen hebben een regiokantoor, waarbij je je ernstig kunt afvragen wat het daar ligt te doen. Maar we weten natuurlijk allebei heel goed waarom die kantoren daar liggen.

Dit is ook een vorm van rationeel beheer van overheidsmiddelen, mijnheer de minister-president.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Peumans, wij hebben nog maar onlangs beslist om mee te participeren in het kapitaal. Die nv moet nog worden opgericht, de raad van bestuur moet nog worden samengesteld. Er wordt nu ook een businessplan opgemaakt, en daar wordt met de nodige deskundigheid aan voort gewerkt. In de loop van de volgende weken en maanden kunt u daar vragen over stellen.

De vraag wat Ethias verschillend maakt van de andere verzekeraars, heb ik al beantwoord. Het is vooral de FIRST Rekening die de maatschappij Ethias specifiek maakt en ons noodzaakte om sneller te handelen.

Collega's, er is hier nogmaals aangetoond dat wij als overheid in uitzonderlijke omstandigheden uitzonderlijke beslissingen moeten nemen, in het belang van de spaarders en iedereen die zijn geld heeft toevertrouwd aan Ethias. 500 miljoen euro is inderdaad veel geld, maar ik heb duidelijk gesteld dat het niet onze bedoeling is om op duurzame wijze te blijven participeren in Ethias en Dexia. Het is niet de taak van de Vlaamse Regering om op een duurzame wijze te participeren in een bank of in een verzekeringsmaatschappij. In de loop van de volgende maanden, en wellicht jaren, zullen we dan beslissen hoe en onder welke voorwaarden we daar precies zullen uittreden.

Mevrouw de voorzitter, collega's, dit is een belangrijke beslissing geweest. We hebben Ethias op een duurzame wijze opnieuw op de kaart gezet. Het is nu aan het management en aan de nieuw samen te stellen raad van bestuur om aan te tonen dat wij met deze ondersteuning de juiste beslissing hebben genomen. Wij zijn daar alvast van overtuigd, en de komende weken en maanden zal dat ook concreet worden toegepast in de praktijk. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister-president, u zegt dat het wellicht een aantal jaren zal duren vóór u zult uittreden. Maar als belangrijke aandeelhouder kun je niet gedurende een aantal jaren alleen maar goed management vragen, zonder bijbehorende richtlijnen over welke producten op welke manier worden verkocht. U zult iets verder moeten gaan en wat meer uw verantwoordelijkheid nemen. Die verantwoordelijkheid gaat verder dan louter goed bestuur.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Tavernier, ik heb duidelijk gezegd dat wij daar bestuurders naartoe zullen sturen die Ethias met heel veel kennis van zaken zullen beheren.

Wij gaan ervan uit dat we Ethias op deze wijze, met een nieuw businessplan en een nieuw organogram, verder kunnen laten ontwikkelen. Als daar in de komende maanden en jaren vragen over zijn, zal ik daar graag op antwoorden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking naar aanleiding van de verklaring van de Vlaamse Regering is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de veiligheid van het personeel van De Lijn, naar aanleiding van een nieuw geval van agressie tegen een buschauffeur in Antwerpen

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, we hebben hier gisteren tijdens de Antwerpse gemeenteraad en in uw aanwezigheid ook al over gepraat. Niet langer geleden dan vorig weekend was er een ernstig incident op een bus van De Lijn, waarbij een buschauffeur bewusteloos werd geslagen. Gisteren gebeurden er op nauwelijks een paar uur tijd opnieuw twee incidenten. *(Opmerkingen)*

Drie, kijk eens aan.

Een jonge moeder met kind werd aangevallen. Ze heeft zich verweerd met een pepperspray. Een aantal begeleiders op de bussen van De Lijn werden eveneens het slachtoffer van agressie en liepen lichte verwondingen op.

Men kan dit geïsoleerde incidenten noemen, maar dat zijn ze natuurlijk niet, omdat de daders van dit soort gewelddaden meestal tot de allochtone jongerengemeenschap behoren.

Er zijn drie redenen voor het steeds vaker voorkomen van dit soort incidenten. Ten eerste is er de machocultuur die bepaalde etnisch-culturele minderheidsgroepen nu eenmaal kenmerkt en die de drempel ten aanzien van geweld blijkbaar verlaagt. Ten tweede is er het feit dat deze groepen zich in de steden langzaam maar zeker heer en meester voelen en geen autochtoon gezag meer aanvaarden. Ten derde is er de pamperpolitiek

van de overheid die ervoor zorgt dat die jongeren zich onaantastbaar wanen.

Wat kan men doen? Eerst en vooral moet worden onderkend dat het probleem zich voornamelijk voordoet bij de allochtonejongerengroepen. Daarnaast moeten we met harde hand recht en orde laten heersen, en in eerste instantie herstellen. Op dit vlak is er natuurlijk een probleem: de overheid wil het probleem niet erkennen en stelt de middelen niet ter beschikking om er iets aan te doen.

Ik denk aan het uitrusten van het veiligheidspersoneel van De Lijn met pepperspray, met handboeien, met veiligheidshandschoenen, met snelle interventiewagens, met motoren en dergelijke meer, zoals dat het geval is bij het veiligheidspersoneel van de NMBS en de MIVB. Ook moet er voor degenen die zich eenmaal aan geweld hebben bezondigd, een verbod komen om het openbaar vervoer nog te gebruiken. Ook moet in de grote steden een politionele metro-, tram- en busbrigade worden opgericht die met politiemensen de orde handhaaft op en in de omgeving van het openbaar vervoer – maar dit is uw bevoegdheid niet.

Mevrouw de minister, mijn vraag is simpel. Hoe denkt u om, na het zoveelste incident op rij, eindelijk paal en perk te kunnen stellen aan het veelvuldig voorkomend geweld op het openbaar vervoer? De huidige maatregelen voldoen niet, en u slaagt er niet in om het geweld op het openbaar vervoer daadwerkelijk in te perken en terug te dringen.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer Dewinter, ik kan u vertellen dat er gisteren inderdaad drie incidenten waren. Ze waren niet zo erg als het incident van afgelopen donderdag, maar ik ben bijzonder verantwoordigd en bijzonder verontrust.

Ik zou u willen meegeven dat het enige goede dat we hebben gezien naar aanleiding van het incident van vorige week, is dat we kunnen vaststellen dat het veiligheidsplan van De Lijn functioneert en werkt. Alle betrokkenen zeggen dat. U hebt de burgemeester maandag gehoord: er wordt goed samengewerkt met De Lijn. De Lijn zegt dat er goed wordt samengewerkt met de politie. De vakbond zegt dat het veiligheidsplan voldoende functioneert, voor wat de doelstelling van het veiligheidsplan betreft, maar we merken effectief dat we de problemen niet kunnen oplossen met het openbaar vervoer alleen.

We evalueren continu. U hebt dat ook gemerkt. Als er een incident is, wordt er geëvalueerd en bijgestuurd. De lokale dienst van De Lijn Antwerpen heeft onmiddellijk beslist om het eigen personeel verhoogd in te zetten op een echte hotspot in Antwerpen, met name rond de

Rooseveltplaats en het Astridplein, waar bijzonder veel openbaar vervoer samenkomt.

We evalueren continu en ik ben altijd bereid om bijkomende maatregelen te nemen. U verwijst naar maatregelen waarop ik wil reageren. U zegt dat het niet mijn bevoegdheid is om te werken aan een politionele bus-trambrigade. Ik trek het mij wel aan en ik heb daarover vragen gesteld aan federaal minister Dewael. Het is de federale politie die investeert in Brussel. Ik vind dat de federale politie ook in Antwerpen moet investeren. Ik heb die vraag ook gesteld, maar heb tot nu geen positief antwoord gekregen. Hij is dus niet bereid om daarin te investeren. Ik zal hem hierover blijven bevragen, want het is zijn verantwoordelijkheid.

De eigen diensten functioneren goed. Ze hebben een heel duidelijke verantwoordelijkheid. Ik ben, samen met de vakbonden en de directie van De Lijn, geen voorstander om hen bijkomend te bewapenen met handboeien enzovoort, maar ik ben wel overtuigd dat de federale politie bijkomende inspanningen moet doen.

Ik ben voor een verbod van mensen die zich misdragen op het openbaar vervoer. Ook die vraag heb ik gesteld aan de minister van Justitie. Het is in de eerste plaats het gerecht dat zich hierover moet uitspreken. Als dat niet gebeurt, zal ik desgewenst mijn verantwoordelijkheid opnemen.

De heer Filip Dewinter: Ik noteer dat u samen met mij vragende partij bent voor een BTM-brigade in Antwerpen. Dat moet de federale politie doen, maar het lijkt er niet van te komen, wat ik betreurt. Ik hoop dat we daar vlug verandering in kunnen brengen. Desnoods moet de lokale politie het goede voorbeeld geven. Maar dat is een debat voor de Antwerpse gemeenteraad.

U bent ook voorstander van een verbod voor recidiverende amokmakers. Dat verheugt me. Ook dat moet de federale overheid oplossen. Het is ook noodzakelijk en wenselijk om het probleem te onderkennen. Het probleem stelt zich heel duidelijk bij één bepaalde groep jongeren. Dat kan na alle incidenten van de jongste dagen niet worden ontkend. Die zijn van allochtone origine. Misschien moeten we meer doen dan alleen maar een extra noodknop en extra camera enzovoort installeren, want dat volstaat niet.

Dat het veiligheidsplan werkt, is een interessante vaststelling, maar doet niets af aan het feit dat op nauwelijks enkele dagen tijd er opnieuw ontelbare incidenten zijn geweest en dat alleen maar noodknoppen en camera's onvoldoende zijn om dat probleem tegen te houden en terug te dringen. Daarom verwondert het mij dat de veiligheidsambtenaren een opleiding krijgen over technieken bij het gebruik van handboeien en spuitbussen, en bij het vatten van amokmakers, terwijl men op het

einde van de rit zegt: “We leren u al die technieken wel aan, maar we geven u geen pepperspray en handboeien. We geven u geen middelen die het veiligheidspersoneel van de NMBS en de MIVB wel heeft.”

Het veiligheidspersoneel van De Lijn is vragende partij om daarover te kunnen beschikken. Ze willen een preventieve afschrikking ten aanzien van potentiële geweldenaars en amokplegers, en willen kunnen optreden als het echt noodzakelijk is. Dit moet echt gebeuren. Dat zal niet veel, maar toch iets meer indruk maken op jonge amokmakers dan nu het geval is.

De voorzitter: Mijnheer Dewinter, u moet niet alles herhalen, want u bent over tijd en dat is heel vervelend. Elke keer wordt gezegd dat u kort moet zijn en u bent anderhalve minuut te lang aan het praten. U was erbij toen we op het Bureau beslisten dat we ons zouden houden aan de tijd. Ik verwacht dan ook van een fractieleider dat hij het goede voorbeeld geeft. *(Applaus bij de meerderheid. Opmerkingen van de heer Filip Dewinter)*

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer Dewinter, u weet dat ik geen voorstander ben van pepperspray en handboeien, maar ik ben bereid om mijn eigen mening daarover opzij te zetten als het personeel van De Lijn daar morgen unaniem naar vraagt. Sommigen zullen dat wel zien zitten, maar ik wil een duidelijk standpunt van de vakbonden. Als ze vinden dat dat nodig is, wil ik mijn persoonlijke mening daarover opzijzetten. Dat is niet eens een dogma van mezelf. Ik ben er echter van overtuigd dat dit niet de essentie van de zaak is.

Ik heb een boek geschreven, en daarin staat een hoofdstuk over samenleven. Er staat ook heel wat in over machocultuur, onder meer bij allochtone jongeren, maar ook bij mannen. Ik nodig u uit om dat eens te lezen.

De heer Filip Dewinter: Ik neem akte van uw antwoord, maar ik wil toch onderlijnen dat die machocultuur bij allochtone jongeren gedeeltelijk verantwoordelijk is voor wat we nu meemaken. En dit is slechts het begin van een lange lijdensweg. De overheid moet dat durven te erkennen en moet durven optreden.

Mijnheer Janssens, vandaag zijn in Nederland 25 burgemeesters van grote en middelgrote steden bij elkaar gekomen om te remediëren aan de toenemende geweldspiraal die wordt veroorzaakt door allochtone jongeren. Misschien moeten we eens kijken naar de oplossingen die Nederland daarvoor biedt. We gaan immers spijtig genoeg dezelfde weg op, maar wij steken wel als struisvogels de kop in het zand en weigeren de realiteit te erkennen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Werner Marginet tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de vraag van de onafhankelijke televisieproducenten om een decretaal kader voor een billijke verdeling van de intellectuele-eigendomsrechten op hun programma's

ACTUELE VRAAG van de heer Dany Vandebossche tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de vraag van de onafhankelijke televisieproducenten om een decretaal kader voor een billijke verdeling van de intellectuele-eigendomsrechten op hun programma's

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, de Vlaamse onafhankelijke televisieproducenten of VOTP die achttien productiehuisen vertegenwoordigen, zijn eergisteren samen gekomen om hun problemen naar voren te brengen. Ik citeer een aantal zaken uit de BelgabERICHTGEVING: “De Vlaamse onafhankelijke televisieproducten die de tv-programma's produceren in opdracht van tv-zenders luiden de alarmbel. Nadat de omzet en het personeelsbestand van de sector jarenlang steeg, was er in 2007 een stagnatie. Bovendien zijn de vooruitzichten voor 2008 niet positief. Zij worden in hun voortbestaan bedreigd. De oorzaak daarvan: de sterke positie van de drie Vlaamse televisieomroepen.”

De VRT heeft drastische besparingen doorgevoerd. Ook de commerciële zenders hebben minder televisierechten gekregen van reclame. Een ander probleem van de productiehuisen is dat zij onder druk worden gezet om hun afgeleide en secundaire rechten af te staan waardoor ze nagenoeg volledig afhankelijk zijn van de eerste verkoop van programma's van die omroepen. Zij vragen in die persmededeling een wettelijk kader dat voorziet in de billijke verdeling van intellectuele eigendomsrechten. Het is niet de taak van de Vlaamse overheid om financiële steun te geven, laat staan subsidies toe te kennen. Het is wel haar taak te zorgen voor ondersteuning. De productiehuisen scoren enorm hoog op internationaal vlak. Wij staan op dat vlak aan de top.

De VOTP vraagt wat het standpunt is van de Vlaamse Regering over het voorstel van de billijke verdeling van intellectuele eigendomsrechten.

De voorzitter: De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche: Het probleem dat de VOTP deze week naar voren heeft gebracht, is niet nieuw. Een jaar of twee geleden bracht de commissie voor Media van dit parlement een werkbezoek aan die vereniging, die toen nog relatief nieuw was. De boodschap was toen dezelfde.

Het gaat inderdaad over de verkoop van het programma en wat er daarna op volgt, namelijk of men dvd's en dergelijke in het buitenland kan verkopen. De situatie in omroepeland is op dit ogenblik wel een beetje veranderd. Zo heeft de VRT in 2007, maar zeker in 2008, veel minder een beroep gedaan op externe producenten. Dat laat zich ook voelen in de sector. Een veel minder erg probleem is er bij de commerciële omroepen, die minder inkomsten hebben en derhalve ook meer intern gaan produceren. Voor mij, en ik hoop ook voor u, ligt dat probleem een beetje moeilijk. In eerste instantie vraagt men een wettelijke regeling. Maar is de wettelijke regeling van de eigendomsrechten een federale dan wel Vlaamse bevoegdheid? Volgens het Mediadecreet is het een Vlaamse bevoegdheid.

Er is echter ook nog een ander probleem. Ook intern bij de productiehuisen zijn er discussies aan de gang over degenen die creatief programma's maken. De vraag is hoe het zit met hun auteursrechten en met hun rechten in die productiehuisen. Het probleem gaat over de verhouding tussen de omroepen en de productiehuisen. Men stelt dat de omroepen de productiehuisen onder druk zetten om minder inkomsten uit de secundaire verkoop te halen.

Mijnheer de minister-president, ik heb in de krant gelezen dat u een initiatief zou nemen. Ook de openbare omroep zou dat doen. Om wat voor soort initiatieven gaat het in de beide gevallen?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Vandebossche, terecht hebt u gezegd dat het om een complex dossier gaat. We moeten daar met de nodige voorzichtigheid mee omgaan. U hebt ook een aantal elementen aangebracht. Die verklaren ook de communicatie van de Vlaamse onafhankelijke televisieproducenten.

U verwijst terecht naar de conjunctuurschommelingen. De commerciële omroepen moeten rekening houden met die conjunctuur. Als de reclame-inkomsten dalen, verminderen ook de mogelijkheden. Zoals u zeer goed weet, moet ook de VRT zeer goed en zuinig omspringen met de middelen.

De eigen producties van de VRT nemen toe. Dat wordt door dit parlement ook toegejuicht. Het is belangrijk dat de VRT zelf met een aantal voorstellen bezig is. Ik verwijs naar het updaten van de productiecontracten. Men maakt daarbij een onderscheid tussen de producentenrechten en de auteursrechten op het vlak van de creativiteit.

Ik wil daarover overleg plegen. Ik heb de betrokkenen uitgenodigd. Een van de volgende dagen of weken zullen ze op mijn kabinet uitleg kunnen geven over het probleem. Ze zullen hun oplossing op tafel kunnen brengen en zeggen wat ze vinden van de voorstellen die de VRT heeft geformuleerd. Op basis van dat overleg zullen we nagaan welke acties mogelijk ondernomen kunnen worden. Dat is de juiste manier om de zaak aan te pakken. Na dat overleg en nadat ik een duidelijker zicht heb gekregen op hun voorstellen en die van de VRT, zal ik mijn houding bepalen. Ik zal dan de nodige informatie aan het parlement kunnen verstrekken.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw uitgebreid en duidelijk antwoord. Mogen we er ook op rekenen dat er in de commissie verslag zal worden uitgebracht en dat we de zaak daar kunnen bespreken?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Marginet, ik kom naar al die commissies. *(Gelach)*

De heer Dany Vandebossche: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik wil hier evenwel nog iets aan toevoegen. Zoals reeds gesteld, betreft het hier een ingewikkeld probleem. We mogen niet vergeten dat de Vlaamse onafhankelijke televisieproducenten ook verantwoordelijk zijn voor de hoge kijkcijfers die de VRT en de VMMA halen. Die zeventien productiehuisen vertegenwoordigen 90 percent. Ze zijn echter ook verantwoordelijk voor twee derde van de programma's die de top 100 van de hoogste kijkcijfers halen. Het gaat hier dan ook niet om een klein probleempje. Het gaat ook om tewerkstelling. Ik vind dat we beide aspecten moeten afwegen. Dat is alvast wat ik van een dergelijk overleg verwacht.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, beide vraagstellers en de minister hebben de complexiteit van het probleem onderkend. Ik wil erop wijzen dat we het onderscheid tussen de sterke productiehuisen en de kleinere spelers moeten maken. Indien we de inbreng van al die kleine productiehuisen optellen, blijken ze voor een aanzienlijke meerwaarde te zorgen.

Alle elementen in de discussie moeten hun plaats krijgen. Er is een verschil tussen productie- en auteursrechten. De beleidslijn van de VRT is in dit opzicht blijkbaar niet altijd even duidelijk. Hier kunnen alleszins vragen over worden gesteld.

De intellectuele eigendom is een element dat op verschillende domeinen een rol speelt. Het gaat hier onder meer om de verhouding tussen de productiehuisen en de zenders. Het gaat hier echter ook om de situatie

binnen de productiehuizen. Hieromtrent moet in elk geval meer duidelijkheid worden geschapen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mevrouw de voorzitter, mijn reactie ligt ongeveer in de lijn van de woorden van de vorige sprekers. De relatie tussen de ideeënleveranciers, de productiehuizen en de omroepen is een ingewikkeld gegeven.

De productiehuizen, die het momenteel financieel zeer moeilijk hebben, moeten vaak afstand van hun rechten doen. Hoewel ze vaak voor hoge kijkcijfers zorgen, moeten ze steeds goedkoper werken. Bovendien mogen ze hun eigen producten soms niet meer verkopen. Indien ze hun producten aan een buitenlandse omroep kunnen verkopen, moeten ze vaak een groot gedeelte van hun inkomsten afstaan. Op dit ogenblik vindt in Cannes weer de Market for Interactive Media (MIP) plaats, de grootste televisiebeurs ter wereld. Indien een productiehuis daar een programma verkoopt dat eerder op de VRT of op vtm is vertoond, kan die zender een gedeelte van de opbrengst vragen. Ik weet niet hoe het met de afspraken hierover zit. De omroepen mogen de productiehuizen het mes niet op de keel zetten. Dat geldt zeker voor de kleinere productiehuizen, die het moeilijk hebben om het hoofd boven water te houden. Ik hoop dat de minister-president hier tijdens het geplande overleg rekening mee wil houden.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, de bekommernis om deze materie komt uiteraard niet zomaar aanwaaien. In feite bestaat deze praktijk al 30 jaar. Misschien moet de minister bepaalde facetten eens zwaarder benadrukken. Dit systeem is gegroeid. De zenders zetten de externe productiehuizen onder druk.

Er is steeds een combinatie met de situatie van de uitvoerende artiesten geweest. In de acteursniche wordt al 30 jaar met een samenvoeging van lonen en rechten gewerkt. Dit bemoeilijkt de zaak. Dat wordt gedaan om de verloning aantrekkelijker te laten lijken. Ik bespaar iedereen de technische uitleg. Het heeft vooral met heruitzendingsrechten te maken. Indien een programma wordt heruitgezonden, stijgt het loon van de betrokken acteurs.

Het systeem begint echter te wringen. De zenders oefenen te veel druk uit. Er geldt nog geen algemene regel voor de opsplitsing van rechten en lonen. Dit verhaal heeft trouwens nog een langer staartje. De VRT gaat op deze manier al jarenlang met het fiscaal voordeel lopen. Door de toepassing van deze techniek worden de acteurslonen al jarenlang gemanipuleerd en laag gehouden. Ik zou de minister willen vragen dit element van de opsplitsing eens onder de loep te nemen. Mij lijkt dit alvast zeer belangrijk.

De voorzitter: De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen: Mevrouw de voorzitter, ik ga akkoord met een aantal van de bedenkingen die zijn geformuleerd. Ik zou de zaak echter ook vanuit een andere invalshoek willen benaderen. De discussie over de rechten is zeer belangrijk want rechten vormen in principe een vergoeding voor de voorafgaande inspanningen inzake research en development.

Deze invalshoek moet altijd worden bewaakt. Rechten mogen niet worden ingezet als machtsinstrument in onderhandelingen in de zin van: wie haalt ze binnen en wie moet ze afstaan? Neen, het gaat om vergoeding voor research and development. Dat sluit aan bij wat de heer Vandenbossche heeft gezegd en speelt trouwens op verschillende niveaus: de productiehuizen ten opzichte van de zenders, maar ook derden ten opzichte van de productiehuizen omdat de programma's dikwijls door individuen, zelfstandigen of wie met formats en dat soort dingen bezig is worden toegeleverd. Ook daar speelt de rechten-discussie. Vandaar de suggestie om het als een faire vergoeding voor ontwikkelingskosten te bekijken. Dat moet een mogelijke manier zijn om het probleem correct te hanteren en oplossingen te formuleren.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, ik zal alle bijkomende elementen meenemen naar het overleg en daarna hierover de nodige informatie geven in de commissie als mij dat wordt gevraagd.

De heer Dany Vandenbossche: Het is niet, zoals het wel eens wordt voorgesteld, zo dat er alleen maar tegenstrijdige belangen zijn. Als de productiehuizen en de omroepen, in hun algemeenheid, tot een goed akkoord zouden komen over het verder verkopen van programma's – wat misschien wel een probleem doet rijzen voor de productiehuizen –, kan er voor allebei een win-winsituatie uit voortvloeien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de toewijzing van de nieuwe studie naar mogelijke alternatieven voor de Antwerpse Oosterweelverbinding

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister-president, wij Antwerpenaren zijn zeer ongeduldige

mensen. Wij vragen ons voortdurend af of het nu een brug wordt of een tunnel of een combinatie van die twee. Antwerpenaren zijn de mensen van het grote gelijk en de grote mond. Nu eisen ze al een referendum en een volksraadpleging. Maar we weten nog altijd niet of de Oosterweelverbinding zoals ze nu voorligt, met de tunnel en de brug, al dan niet de juiste keuze is.

Dat is de voorgeschiedenis. Over de externe studie hebben we het hier in het parlement gehad in juni. Nu citeer ik u, mijnheer de minister-president: “Hoewel de externe studie serieus moet gebeuren, mag het ook niet leiden tot onnodige vertragingen.” Dat zijn exact uw woorden, u hebt ze uitgesproken bij het aanstellen van een onafhankelijke expert.

U hebt ook gezegd dat een en ander in het najaar duidelijk zou worden. De bladeren zijn aan het vallen, het is oktober, binnenkort november, Halloween komt eraan. Voor Antwerpen is het najaar allang bezig. Hoe zit dat nu met de aanstelling van de onafhankelijke expert en met de studie? Wanneer komt die er? Zit er vertraging op of niet? Kunt u dat dit najaar realiseren?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, collega's, die alternatieve onafhankelijke evaluatie-studie komt er.

Maar ook ik, collega's, ben gebonden door procedures. Wij hebben een marktprocedure gevoerd volgens de regels van de kunst. Er waren twee inschrijvingen. Een ervan was niet conform en moesten we dus naast ons neerleggen. Op 19 september werd beslist om door te gaan met die ene inschrijver. Dat werd nog eens bekeken door de selectiecommissie en opnieuw door de Inspectie voor Financiën voor advies voorgelegd.

Ik hoop dat ik dat advies deze week heb en uiteindelijk, met enige vertraging – u hebt daar gelijk in – die studie kan gunnen. Ik betreur, samen met u, dat dit vertraging heeft opgelopen. Ik had niet zo weinig inschrijvingen verwacht, en ook niet dat er dan nog een inschrijving niet formeel conform zou zijn. Ik ben nu, samen met u, zeer blij dat we eindelijk die gunning kunnen doen, maar eerst moet de Inspectie voor Financiën een positief advies geven. Deze week wordt het gegund.

De heer Jurgen Verstrepen: Het is mooi dat de minister-president dit zo open en eerlijk vertelt. Wij hebben vernomen dat er twee inschrijvingen waren en dat geen van beide aan de vormvereisten beantwoordde. Ze hadden namelijk al gewerkt voor de BAM. Het gaat over TU Delft en Arup uit Londen. Wij vernamen dat geen van beide die studie kon uitvoeren.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Het debat is wat breder dan de partij van de heer Verstrepen. Een partijgenote van hem heeft het debat nochtans al wat opengetrokken. Dat is geen onverstandige vrouw. Ze heeft gesuggereerd dat we de alternatieven die nu worden onderzocht, niet als de enige mogelijke moeten beschouwen. Ze baseert zich daarvoor op stellingen en standpunten die in het verleden zijn ingenomen door mensen die het dossier al heel lang opvolgen. Het zijn mensen uit de havengemeenschap, bijvoorbeeld de heer Restiau, sommige kranten en ook mijn eigen fractie. Ze hebben in het verleden gesteld ook andere alternatieven als volwaardige alternatieven te weerhouden. Daar is de Vlaamse Regering jammer genoeg nooit op willen ingaan. Men heeft zich in de studieopdracht beperkt tot wat de contestatiegroep van het moment als te onderzoeken alternatieven heeft opgegeven. Men wist al lang dat een rechtstreekse aansluiting van de E17 op de Liefkenshoektunnel en het eventuele tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel in de verkeerstechnische afwikkeling van het hele Antwerpse mobiliteitsverhaal een veel beter en misschien sterker alternatief zou kunnen zijn.

Ook het voortrekken van de realisatie van de Singelverbinding binnen de ring zou in dat verband veel interessanter kunnen zijn. Ik betreur dat dit niet wordt onderzocht. Ik heb noch van u noch van de minister van Openbare Werken een reden gekregen waarom dit niet gebeurt.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ik heb twee vragen. Over wie hebben we het nu eigenlijk? U spreekt in zeer abstracte termen over twee groepen. Ik heb allerlei namen zien circuleren. Wat is in feite de exacte timing? Dat is een heel concrete vraag. U spreekt van 19 september, de Inspectie van Financiën. Is dat voor het einde van het jaar? Of voor het begin van het volgende jaar? Ik vermoed dat dit dossier heel moeilijk van de grond komt.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Toen de bladeren nog niet vielen, in augustus, heb ik hierover aan de minister-president een schriftelijke vraag gesteld. Ik vroeg toen wie er een vergunning had aangevraagd, en zo meer. Gelukkig is hier ook een voortschrijdend inzicht gekomen want ik herinner me levendig het debat voor het reces waarin u stelde dat er geen sprake kon zijn van vertraging in het dossier. U wenste toen voort te gaan met het afleveren van de bouwvergunning. In het antwoord dat u mij in september gaf, stelde u inderdaad te zullen wachten. Ik heb dezelfde vraag als de heer Peumans wat de timing betreft. Ik herinner me ook uit het debat van toen dat de uitvoeringstermijn die verbonden is aan deze studieopdracht, minimaal drie maanden bedraagt. Ik reken even uit. Gesteld dat de

Inspectie van Financiën volgende week haar advies verleent, dan vermoed ik dat u de beslissing snel zult nemen. Als we de kerstperiode erbij tellen, zijn we eerder in het voorjaar aanbeland. Klopt mijn berekening?

Minister-president Kris Peeters: Ik had liever gehad dat we al verder stonden, maar ik moet ervoor opletten dat ik de regels betreffende de gunningen respecteer. Als we een gunning verlenen, moet ervoor gezorgd worden dat het aan de juiste toekomt en dat alles correct wordt opgevolgd. Anders kunnen er achteraf nieuwe discussies ontstaan en kan de alternatieve studie weer onderuit worden gehaald. Een selectiecommissie heeft dat zorgvuldig bekeken om er absoluut zeker van te zijn dat als we gunnen, we dat conform alle regelgeving doen. Ik kan nu niet zeggen wie het zal worden, anders komen daar weer nieuwe problemen uit voort. Eens de gunning is verleend, kan er meer tekst en uitleg over worden verschaft.

Mijnheer Penris, u weet zeer goed dat er in heel dit omvangrijke dossier heel wat studies zijn gebeurd. In andere dossiers vindt u dat er te veel studies zijn, maar hier neemt u een andere houding aan, wat ik kan begrijpen. De Vlaamse Regering heeft gezegd: dat is allemaal bekeken en daar gaan we voor. Na de contestatie in Antwerpen hebben we besloten om een studie te laten uitvoeren over de alternatieven die de stRaten-generaal voorlegt, want we willen er absoluut zeker van zijn dat we de juiste beslissingen nemen. Die alternatievenstudie wordt nu gegund. Ik kan nog heel veel andere dingen bekijken, maar er is al jarenlang studiewerk gebeurd dat verschrikkelijk veel heeft gekost. Ik ga ervan uit dat de alternatievenstudie ook een aantal conclusies trekt.

Het financiële gedeelte afronden is in de gegeven omstandigheden met de financiële crisis, allesbehalve makkelijk. Ik ga ervan uit dat, wanneer we dit kunnen gunnen, de alternatievenstudie in februari volgend jaar wordt afgeleverd. Dan kunnen we met alle elementen rekening houden en een nieuwe timing opstellen. De financiële situatie noodzaakt ons een aantal dingen opnieuw in een tijdstabel te zetten, waardoor we op het juiste moment de juiste beslissingen kunnen nemen.

In de commissie voor Openbare Werken zal met minister Crevits uitvoerig van gedachten kunnen worden gewisseld. Het belangrijkste is dat ik hoop en ervan uitga dat deze week de alternatievenstudie gegund wordt en dat in de commissie meer tekst en uitleg kan worden gegeven.

De heer Jurgen Verstrepen: Er is nu al een vertraging die ook een impact heeft op de bouwvergunningen. We schuiven weer wat op. U spreekt over het bureau dat zal worden gekozen, maar wat heeft u achter de hand als het niet wordt gekozen?

Minister-president Kris Peeters: De selectiecommissie heeft gezegd dat dat bureau volledig conform is. Ik wil

wettelijk absoluut geen enkele fout maken. Wat nu voorligt, is het advies van de Inspectie van Financiën. Als die haar fiat geeft, kunnen we deze week nog gunnen. Maar ik sta erop dat we geen enkele fout maken waartegen achteraf een procedure kan worden ingezet, waardoor de hele studie terug naar af is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Geert Bourgeois tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het standpunt van de Vlaamse delegatie voor de gemeenschapsdialoog wat de regionalisering van de personenbelasting betreft

De voorzitter: De heer Bourgeois heeft het woord.

De heer Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik heb het gevoel dat we met de dialoog ver weg zijn van de discretie die u nochtans, tamelijk dreigend, geëist hebt, en dat we verder dan ooit weg zijn van de Vlaamse voorwaarden die geformuleerd zijn.

Ik lees in de pers dat er sprake is van een detente tussen u en uw covoorzitter, Armand De Decker. Ik stel me de vraag op basis waarvan dit zou kunnen gebeuren, als hij publiekelijk eist dat er wel onderhandeld zou worden over Brussel-Halle-Vilvoorde en er zelfs het voortbestaan van België aan koppelt. Bovendien eist hij dat de drie incivieke burgemeesters benoemd worden, zo niet zal het internationale imago van Vlaanderen verder bezwadderd worden. Geen discretie dus.

Er is vooral geen respect voor de territoriale integriteit van Vlaanderen, vooral als we weten dat Marcourt en Maingain, ook onderhandelaars, naar Voeren gaan en er zeggen dat Voeren terug bij Luik moet worden gevoegd.

Tot mijn verbazing hoor ik uw verklaring waarin u als delegatieleider zegt dat u ervoor pleit om de bevoegdheid voor de personenbelasting aan de regio's te geven. U gaat volkomen in tegen de basisresolutie van het Vlaams Parlement en tegen de resolutie van het Vlaams Parlement inzake fiscaliteit.

De basisresolutie gaat uit van tweeledigheid in België. In de resolutie wordt dat toegepast voor de personenbelasting: de personenbelasting hoort bij de gemeenschappen, met een specifieke mogelijkheid om Brussel te financieren.

Ik vraag me af hoe u ertoe komt om de uitgangspunten die door de Vlaamse Regering werden vastgelegd op 5 september zomaar te verlaten. Daarbovenop zegt de heer Vanhengel van Open Vld – ook een onderhandelaar trouwens – dat regio's oké zijn, maar dat het werkplaatsprincipe moet gelden, dat betekent dat Vlamingen die in Brussel werken in Brussel hun personenbelasting moeten betalen. Onduidelijkheid troef.

Mijnheer de minister-president, hoe bepaalt u nu de onderhandelingspositie van de Vlamingen in de dialooggroep? U verlaat de Vlaamse resoluties. Dat is nochtans een basisstandpunt dat de Vlaamse Regering heeft ingenomen. U wijkt af van de tweeledigheid en gaat voor het toekennen van de bevoegdheid voor de personenbelasting aan de gewesten. Hoe overlegt u daarover? Is dat een standpunt van de volledige Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Bourgeois, mocht u nog deel hebben uitgemaakt van de regering, dan had u kunnen weten wat er allemaal in de gemeenschapsdialoog aan de gang is. Maar door het feit dat u er geen deel van uitmaakt, weet u dat natuurlijk niet.

De afspraak is om geen bedenkingen te formuleren en geen uitspraken te doen die de gemeenschapsdialoog kunnen bezwaren.

Ik heb voor het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving aan de Leuvense universiteit gesproken. In besloten kring werd me gevraagd hoe ik denk voor de personenbelasting een en ander te organiseren. (*Opmerkingen van de heer Jan Peumans*)

Dat stond in De Tijd, juist, mijnheer Peumans. Dat was niet direct de bedoeling. Ik had gezegd dat, als er journalisten aanwezig zijn, ik erop sta dat er niet over geschreven wordt. Maar goed, dat is dan toch gebeurd.

Sporadisch wordt links en rechts wel iets gezegd. Maar ik denk dat het heel belangrijk is, mevrouw de voorzitter, dat wij de volgende weken zeer hard werken in de gemeenschapsdialoog. Dit parlement kijkt natuurlijk uit naar de deelakkoorden die daar afgesloten kunnen worden. Als die worden afgesloten, is er natuurlijk een toetsing aan de resoluties en aan het Vlaamse regeerakkoord en een aantal teksten die zijn geformuleerd.

Mijnheer Bourgeois, maak u geen zorgen, ik weet wat mij te doen staat. We hebben vrij hard gewerkt, ook binnen de Vlaamse Regering, om tot standpunten en voorbereiding van standpunten te komen. Ik denk dat het zeer wijs is om niet te reageren op uitspraken van de ene of de andere. Ik betreur ook een beetje dat mijn toelichting in besloten kring voor een aantal academici ook in de media is gekomen.

Maar goed, ik zal nog nauwlettender kijken hoe een en ander verloopt. (*Opmerkingen van de heer Jan Peumans*)

Mijnheer Peumans, een van de uitdrukkelijke elementen in het Vlaamse akkoord van 5 september, dat u ook hebt goedgekeurd, is de betrouwbaarheid en het zeer zorgvuldig communiceren, zeker als er geen tastbare resultaten zijn. Ik houd mij daaraan. Ik denk dat dat ook zeer wijs is, als we de gemeenschapsdialoog alle kansen geven. Ik ga ervan uit, mijnheer Bourgeois, dat u er meer dan 100 percent achter staat dat we alle kansen aan de gemeenschapsdialoog geven, ook vanuit de oppositie.

De heer Geert Bourgeois: Mijnheer de minister-president, ik maak me dus juist wel zorgen. Het zou natuurlijk heel gek zijn dat u verklaringen kunt afleggen in besloten kring, die dan in de pers komen, maar dat we in het Vlaams Parlement geen vragen zouden kunnen stellen.

Ik maak me zorgen over het feit dat u, als minister-president, zegt dat u gaat voor een regionale bevoegdheid inzake personenbelasting, waar de regering in haar regeerakkoord de resoluties van dit Vlaams Parlement overneemt. Op 5 september heeft de regering gezegd dat het uitgangspunt is dat de personenbelasting een bevoegdheid van de gemeenschappen is en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een apart statuut heeft.

U geeft geen enkel antwoord op mijn vraag. Ik vraag u of dit een nieuw standpunt is van de Vlaamse Regering. Stapt u af van wat op 5 september is vastgelegd?

Ik maak me dus zorgen. We zien waar we komen met dat witte blad. De Franstaligen – en niet de minste, want het is uw covoorzitter – stellen het Nederlandstalige karakter van Vlaams-Brabant in vraag dankzij dat witte blad.

Ik zie dat de Vlaamse delegatie in verspreide slagorde naar de onderhandelingen gaat. Vanhengel spreekt u tegen en u verlaat het Vlaamse regeerakkoord. Ik vraag me af op basis waarvan.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Bourgeois, ik kan alleen onderschrijven wat de minister-president zegt. Mocht u erbij gezeten hebben, dan hadden we misschien een fantastische waakhond gehad, maar u probeert nu woorden in de mond van de minister-president en van de CD&V-fractie te leggen die wij nooit zo hebben gezegd. Wij spreken altijd over de deelstaten en zeggen dat naar de deelstaten regionale bevoegdheden moeten gaan inzake fiscaliteit. Het beste bewijs dat Brussel daar voordeel bij heeft, is dat de Brusselaars zeggen dat dat niet kan gebeuren op basis van woonplaats maar op basis van arbeidsplaats, anders verliezen ze miljarden. Die regionalisering is perfect wat de minister-president heeft verwoord. Dat

is ook het standpunt dat in het Vlaams Parlement altijd is ingenomen. U weet dat gemeenschapsfiscaliteit als dusdanig niet toepasbaar is in Brussel zonder subnationale en dergelijke meer.

We hebben dat altijd gezegd, ook in het kartel. Het basisprogramma van het kartel voorziet in fiscaliteit voor de deelstaten. Die financiering in Brussel zal inderdaad moeten worden aangepast. Indien men in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de financiering doet op basis van de woonplaats, moet dat een aantal correcties kunnen inhouden.

De indruk geven dat de Vlamingen inzake Brussel-Halle-Vilvoorde of inzake de rand volop bezig zijn met te negotiëren over toegevingen en dergelijke, dat is zeer kleintjes. Als ik u post factum zo bezig zie, mijnheer Bourgeois: ‘vous êtes un tout petit monsieur’.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, ik heb daar niets meer aan toe te voegen. Er wordt hard gewerkt door de Vlaamse delegatie en de collega's binnen het kader dat ik juist heb gegeven en dat ik zeer goed ken, namelijk de resoluties en het Vlaams akkoord. Ik begrijp dat de heer Bourgeois zich wat zorgen maakt, maar ik kan alleen maar voorstellen dat hij de zaak blijft opvolgen. Als er effectief akkoorden worden afgesloten, zal ik hier tekst en uitleg over geven en ze desgevallend verdedigen.

De heer Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik laat de persoonlijke verwijten van de heer Van Rompuy voor zijn rekening. Het typeert hem.

De heer Eric Van Rompuy: Het typeert u dat u hier in het volle Vlaams Parlement komt zeggen dat de minister-president standpunten inneemt die ingaan tegen de basisresolutie! Dit typeert u!

De heer Geert Bourgeois: Wind u niet op. Ik ga niet op uw niveau antwoorden. Ik ga u geen persoonlijke verwijten sturen.

De heer Eric Van Rompuy: Uw niveau kennen we! Dat is proberen de indruk te geven dat de Vlamingen niet meer onderhandelen op basis van de basisprincipes. Dat is uw strategie. Ik zal de volgende maanden, als u spreekt, daar systematisch op antwoorden. U maakt nog gebruik van een zekere stilte om de indruk te geven dat we de standpunten niet meer in de dialoog zouden verdedigen. Ik geef u rendez-vous, telkens wanneer u een vraag stelt.

De voorzitter: Mijnheer Van Rompuy, dit is geen onderling debat.

De heer Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik betreure heel sterk de tonaliteit van de uiteenzetting van de heer Van Rompuy. Mijnheer Van Rompuy is een

persoon waarvoor ik tot nu toe achting had. Mijnheer Van Rompuy, als u op die manier debatten gaat voeren, met persoonlijke verwijten, dan betreure ik dat heel erg.

Ik daag u uit, in alle rust en kalmte, na te lezen wat de basisresolutie van dit Vlaams Parlement, die u hebt goedgekeurd, bevat. De basisresolutie zegt dat wij uitgaan van de staatsinrichting van een fundamentele tweeledigheid, met een apart statuut voor Brussel en de Duitstalige Gemeenschap. De toepassing daarvan inzake personenbelasting in de resolutie over de fiscaliteit, gaat uit van fiscale autonomie voor die twee deelstaten en die twee gemeenschappen, met een speciale financiering van Brussel.

U kunt dit betreuren. Ik insinueer niets. Dit zijn feiten. Dit zijn gegevens die op papier staan. Ik stel alleen maar vast dat u dit verlaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over extra initiatieven van de Vlaamse Regering met betrekking tot het massale banenverlies in de Kempen

ACTUELE VRAAG van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over extra initiatieven van de Vlaamse Regering met betrekking tot het massale banenverlies in de Kempen

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, vorig jaar werden we in de Kempen geconfronteerd met serieus jobverlies. Een jaar later, omstreeks dezelfde periode, worden we opnieuw geconfronteerd met een verlies aan jobs in de Kempen, bij verschillende bedrijven, waaronder een groot bedrijf dat de laatste jaren een enorme groei heeft gekend, namelijk DAF.

Dat is opnieuw een ernstige klap voor de streek. De mensen zijn ongerust.

Naar aanleiding van het banenverlies van vorig jaar hebben we in het Vlaams Parlement een voorstel van

resolutie opgesteld en goedgekeurd. Daarin hebben we de Vlaamse Regering een aantal vragen gesteld, omdat we ervan overtuigd waren dat het voor de streek belangrijk is dat de overheid daar aandacht aan besteedt. Nu dat voorstel van resolutie al een aantal maanden is goedgekeurd, lijkt dit me het goede ogenblik om de Vlaamse Regering te vragen welke initiatieven er de voorbije maanden al zijn genomen om tegemoet te komen aan de vraag van het Vlaams Parlement.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister-president, mijn zorg en vragen zijn enigszins dezelfde als die van mevrouw Helsen. Ik kan mijn inleiding dus overslaan. Wat vorige week is gebeurd met betrekking tot Nyrstar en de bom die vandaag inslaat met betrekking tot DAF, is misschien de voorbode van een nog meer verregaande tsunami naar aanleiding van de economische crisis waarin we ons eigenlijk bevinden.

Mijnheer de minister-president, net geen jaar geleden hebben we hier eenzelfde debat gevoerd, naar aanleiding van ontslagen bij Janssen Pharmaceutica en in de nucleaire sector. Er is toen een voorstel van resolutie met een soort plan voor de regio goedgekeurd. We hebben dat niet gesteund, omdat het een aantal onderdelen bevatte die wij niet konden steunen, zoals de keuze voor de volgende generatie van kernenergie. Onze basiskritiek was toen dat dit plan eigenlijk te veel een opsomming was van allerlei verlanglijstjes, van de sociale partners, van de besturen. Het bevatte te weinig fundamentele keuzes. Wij vonden dat er van de Kempen, een streek die heel wat capaciteit bevat, bijvoorbeeld met betrekking tot ecologie, technologie en innovatie, een slagkrachtige voorlopersregio moest worden gemaakt.

Bekijken we wat er ter zake vandaag tot nu toe is gebeurd. Ik geef enkele voorbeelden. Het Milieu- en energietechnologie-innovatieplatform (MIP) is op zich een verdienstelijk initiatief, maar er is voorlopig heel weinig van de grond gekomen ter zake. Ik zie dat het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) en de Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek (VITO) ruzie maken over een boedelscheiding. Ik zie dat de VITO ruzie maakt met het provinciebestuur over de vraag wie nu eigenlijk mee mag spelen in de Milieutechnologievallei, waarvan ook al zoveel jaren sprake is. Het gaat ongelooflijk traag vooruit. De crisis die nu plaatsvindt, is zeer ernstig. Mijnheer de minister-president, wat zult u op korte termijn doen om de ontslagen te verhelpen die gevallen zijn of op korte termijn dreigen te vallen? Dan gaat het niet alleen over tijdelijke, maar ook over vaste werknemers. Zullen die ontslagen mensen geen aanspraak kunnen maken op de jobkorting waartoe de Vlaamse Regering heeft beslist? Ook moet op lange termijn werk worden gemaakt van het technologiebeleid en het

omvormen van de Kempen tot voorlopersregio. Ik stel vast dat er tot nu toe niet veel gebeurt ter zake.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, de recente ontslagen in de Kempen zijn natuurlijk zeer ernstig. Minister van Werk Vandenbroucke is daar zeer mee begaan, samen met zijn collega van Economie. Vanavond om 19 uur zullen we met de sociale partners van gedachten wisselen in het Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité (RESOC) Kempen.

Mijnheer Daems, u hebt ongelijk dat het afgesloten streekpact een inventaris is. Jullie beweren nogal eens dat het gaat over een Trois Suissescatalogus. Dat klopt niet. De sociale partners hebben daar grondig over nagedacht. Ze hebben zeer terecht zeer duidelijk drie speerpunten naar voren gebracht: de Kempen als logistieke regio, de Kempen als regio voor duurzame energie en de Kempen als innovatieve regio.

Het gaat om particuliere bedrijven. Nogmaals, natuurlijk is het zeer erg dat mensen hun baan verliezen, maar we moeten het overleg binnen de onderneming alle kansen geven. De Vlaamse Regering of de minister van Werk moet niet direct interveniëren en acties ondernemen. Het is de bedoeling om op het overleg van vanavond na te gaan waar we staan.

Uw vraag is terecht. We hebben beslissingen genomen en dossiers aangepakt zoals de noord-zuidverbinding, de E313, de bedrijventerreinen in de Turnhoutse regio zoals Veedijk, Beerse-Zuid en Bentel en het Economisch Netwerk Albertkanaal. Hetzelfde geldt voor VITO. We hebben aanzienlijke investeringen gedaan in de uitbouw van VITO als kenniscentrum van duurzame energie. Dat moet u uitermate charmeren, mijnheer Daems. We hebben het Mira-project, en dat is voor u iets minder vanzelfsprekend, begrijp ik. We zoeken samen met het SCK, een federale instelling, uit hoe we dat kunnen opvangen en verder omkaderen. Ik denk aan het onderwijs. We hebben daar in de hogeschool een bachelor in de professionele bouw goedgekeurd, wat hier nadrukkelijk werd gevraagd. Het is godzijdank een groot succes geworden, ook al vreesden sommigen daarvoor. Minister Vanackere heeft betreffende de erkenning van de cardiologische centra vooruitgang geboekt.

Er zijn dus stappen gezet. We zullen vanavond onderzoeken wat we nog meer kunnen doen. Het blijft daarbij onze grote zorg om geen valse verwachtingen en optimisme te creëren. We willen de juiste antwoorden geven. Als we dat kunnen, zullen we zeker de zaken versnellen. We zullen vanavond aandachtig luisteren naar de inbreng, de vragen en de ideeën van de sociale partners.

Mevrouw Kathleen Helsens: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister-president. U toont aan dat de Vlaamse Regering initiatieven genomen heeft. Er is bereidheid om een tandje bij te steken als dat vanavond gevraagd wordt en waar dat nodig is. Ik wil u vragen dat de Vlaamse Regering zich met diezelfde gedrevenheid blijft inzetten voor de Kempen. Het is heel belangrijk dat die inzet aangehouden wordt.

U hebt gelijk dat sommige initiatieven in het plan de nodige tijd vragen. We kunnen niet verwachten dat alles wat we vragen binnen enkele maanden gerealiseerd is. Ik ben tevreden dat de initiatieven zijn opgestart en dat er indien mogelijk verder aan wordt gewerkt.

Wat gebeurt er op korte termijn? U zegt dat we het sociaal overleg binnen de bedrijven kansen moeten geven. Dat lijkt me correct. Ik heb opgevangen dat het niet vanzelfsprekend is om de mensen die straks hun baan verliezen op alle domeinen goed te begeleiden. De hertewerkstelling en heropleiding vragen extra aandacht. In de Kempen zijn veel mensen specifiek technisch opgeleid en niet zomaar inzetbaar in een totaal andere sector. Dat vergt vaak bijkomende opleidingen. Ik vraag speciale aandacht voor de coördinatie en begeleiding in samenwerking met alle betrokken partners. Ik vraag de Vlaamse overheid om dit ten volle te ondersteunen en alle mogelijke kansen te bieden. Op die manier kan op korte termijn worden ingespeeld op de huidige problemen in de bedrijven met jobverlies.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister-president, ik ben heel benieuwd naar een stand van zaken. Als we alle onderdelen van de resolutie die destijds is goedgekeurd, zouden monitoren en bekijken wat ermee is gebeurd, zouden we zien dat het plaatje niet zo rooskleurig is. We zitten nog altijd met een objectieve zorgachterstand. Ondanks de mooie woorden rond innovatie en technologie is er op het terrein niet veel gebeurd. En ik kan zo nog een aantal voorbeelden geven. Het is inderdaad nodig dat er nog eens een tandje bij wordt gestoken.

Minister Vandenbroucke heeft van de Kempen een soort labo gemaakt rond outplacement, naar aanleiding van ontslagen in het verleden. Het zou nuttig zijn indien de VDAB ook hier een labo zou opzetten, bijvoorbeeld rond toeleiding naar een aantal openstaande vacatures en rond de opvang van tijdelijke werkkrachten. Zijn er geen mogelijkheden om een extra zorg te voorzien voor de tijdelijke werkkrachten? Het gaat immers om zeer veel tijdelijke werkkrachten die op straat komen te staan.

Mijnheer de minister-president, ik zou graag een antwoord krijgen op mijn vraag omtrent de jobkorting. Betekent dit dat mensen die tot nu gewerkt hebben, volgend jaar geen recht hebben op die jobkorting van 250 of 300 euro? Dit is wellicht voor duizenden mensen in de Kempen het geval. Vallen zij uit de boot?

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de Kempen zijn dertig, veertig jaar geleden tot bloei gekomen dankzij de logistieke kansen die toen aan deze stille regio zijn geboden. We hadden de Boudewijnsnelweg, het Albertkanaal en heel wat spoorweglijnen die opportuniteiten boden aan de industrie aldaar. We hebben die opportuniteiten nog altijd, zij het dat er nood is aan modernisering en verbetering. De Boudewijnsnelweg is dichtgeslibd, het Albertkanaal voldoet niet meer aan de moderne eisen van kanaalvaart. We hebben ook kansen laten liggen met betrekking tot de IJzeren Rijn.

Het engagement dat ik van uw regering wil horen, mijnheer de minister-president, is dat we op die troeven blijven inzetten. Op die manier kunnen we de Kempen opnieuw kansen en mogelijkheden geven.

Een Kempenaar is een taai en koppig iemand, die alle kansen die men hem of haar aanreikt, ten volle benut. Ik hoop dan ook dat de regering in staat is om die kansen aan te reiken. Dan ben ik er zeker van dat de Kempen opnieuw het niveau halen dat ze dertig, veertig jaar geleden haalden.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de minister-president, de resolutie die hier een half jaar geleden is goedgekeurd, is zeer duidelijk. Het klopt dat niet alles in één keer kan worden gehaald. Het is prima dat er overleg is. Dezer dagen staat op de gemeenteraden van zowat alle Kempense gemeenten de RESOC-nota op de agenda, waar u het vanavond nog over zult hebben.

Er dienen zich echter nog heel wat problemen aan. Het Mira-project is bijvoorbeeld heel belangrijk voor de toekomst van het milieu en van de technologieaanwezigheid aldaar. Ik heb daar grote vragen bij. Een van de volgende dagen zal ik nog een aantal vragen stellen over de sanering van BN.

Mijnheer de minister-president, we moeten nog maar eens onderkennen dat de banenafvloeiing niet los kan worden gezien van de hoge loonlasten in dit land. Wij hebben niet de hefboomen in handen om die ook daadwerkelijk aan te pakken.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer de minister-president, u hebt terecht verwezen naar een aantal initiatieven die deze Vlaamse Regering heeft genomen voor de Kempen. Maar naar aanleiding van de jobstijdingen die ons de voorbije dagen hebben bereikt – Janssen Pharmaceutica, Nyrstar, Philips Lighting en DAF

Trucks – is het heel belangrijk om de resolutie de komende weken grondig te monitoren in het Vlaams Parlement en de verschillende punten uitvoeriger te bespreken. Een actuele vraag is daarvoor een te kort en te beknopt instrument. Het gaat hier immers om heel veel uitlopende punten.

Op het vlak van de tewerkstellingsinitiatieven kan er wellicht nog een tandje bij worden gestoken, gezien de omvang van het probleem dat zich op dit moment in de Kempen voordoet. Ik hoop dat op het overleg dat vanavond zal plaatsvinden, en dat op heel korte termijn tot stand is kunnen komen, in overleg met de verschillende sociale partners een aantal nieuwe sporen zullen kunnen worden bewandeld, om op die manier een aantal zaken te versnellen. Het is duidelijk dat er op lange termijn moet worden gewerkt, maar vandaag moet er ook op korte termijn worden ingegrepen.

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Mevrouw de voorzitter, ik wens me aan te sluiten bij een aantal collega's in verband met de monitoring en de stand van zaken van de resolutie die hier eerder dit jaar werd goedgekeurd. Ik wil ook aandacht vragen voor de problematiek van de tewerkstelling en de wedertewerkstelling.

Ik weet dat het sociaal overleg in een aantal bedrijven nog volop aan de gang is. Ik weet dat er wellicht in een aantal begeleidende plannen in verband met werkloosheid, in wedertewerkstelling wordt voorzien. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat heel wat werknemers een job van tijdelijke aard hebben die weliswaar door de veelvuldige verlengingen van het contract een bijna permanent karakter kreeg. Wellicht zal deze grote groep mensen, die ook in groten getale aanwezig zijn bij DAF Trucks in Westerlo, uit de boot vallen bij de begeleidingsplannen.

Ik vraag daarom ten aanzien van diverse bedrijven dat ook de tijdelijke werknemers worden opgenomen in hun begeleidingsplannen. Ik heb in die zin ook een vraag om uitleg geformuleerd aan minister Vandenbroucke, bevoegd voor tewerkstelling, maar ik zou graag hebben dat dit probleem ook al wordt bekeken in het overleg dat u vanavond plant met RESOC Kempen.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, samen met minister Vandenbroucke en mijn andere collega's zal ik de suggesties die hier werden gedaan, meenemen naar het overleg dat rond 19 uur start, om ook eens van de sociale partners te horen waar zij de accenten leggen zodat we erop kunnen inspelen. Ik zal de suggesties die hier werden gedaan ook eens met hen bespreken en daarna een antwoord geven. Ik meen immers dat het heel belangrijk is om wat hier wordt gesteld ook even te toetsen aan de bezorgdheden die leven bij de

sociale partners. We kunnen er een volgende keer op terugkomen. Het is belangrijk dat de Vlaamse Regering kort op de bal speelt en dat we doen wat we kunnen doen.

Loonkost en dergelijke zijn natuurlijk heel bekende items, mijnheer Van Dijck, maar het is belangrijk dat we beslissingen nemen over de bevoegdheden die we hebben. We willen de mensen niet met een kluitje in het riet sturen door te zeggen dat we daar voorlopig niets aan kunnen doen en we bijgevolg ook niet doen wat er moet gebeuren.

Het is nu aan de sociale partners. Ik zal alle suggesties die werden geformuleerd, meenemen.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister-president, ik doe nog een laatste poging in verband met de vraag die ik over de jobkorting stelde. Betekent dit concreet dat die mensen volgend jaar in februari geen recht hebben op de jobkorting waarover deze Vlaamse Regering beslist heeft? Als dat zo is, dan ontstaat er een heel belangrijke kloof. Onze bezorgdheid hield in dat de mensen die het meest in koopkrachtproblemen zouden geraken, geholpen zouden worden, en het zijn net die mensen die in koopkrachtproblemen kunnen geraken.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal uw vraag meenemen, mijnheer Daems.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het lage aantal inschrijvingen voor de academische lerarenopleiding

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, gisteren konden we in de pers lezen dat het aantal inschrijvingen voor de academische lerarenopleiding achteruitgaat. In 2006 waren er 1354 inschrijvingen, dit jaar zijn er nog maar 255 aan de K.U.Leuven. Een oorzaak hiervan zou zijn dat het aantal studiepunten uitgebreid werd van 30 tot 60.

We lezen tegelijk ook in de pers – en dat is onder meer aangehaald door de heer De Cock –, dat er een tekort dreigt van het aantal leraren.

Mijnheer de minister, ik had u daarom graag deze korte vragen gesteld. Overweegt u een evaluatie van de

academische lerarenopleiding? Hebt u plannen om het dreigende tekort aan leraren tegen te gaan?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Het antwoord is twee keer ja. Ja, we plannen een evaluatie van de hervormde lerarenopleiding in de loop van 2009, en ja, ik maak me grote zorgen over het tekort aan leerkrachten op de arbeidsmarkt op alle niveaus, maar zeker voor bepaalde vakken waar er knelpunten zijn op de arbeidsmarkt. Ik zal daarin ook maatregelen nemen.

Het dalend aantal inschrijvingen in de academische lerarenopleiding is een probleem. Dat is niet onverwacht en ook niet alarmerend. We kunnen discussiëren over de cijfers die u hanteert. Ze zijn te goeder trouw opgenomen, maar zeer onvolledig, en ook voorbarig. Pas over enige tijd zullen we weten hoe het zit met de inschrijvingen.

Maar eigenlijk is dat ook niet de belangrijkste doelstelling. We hebben vastgesteld – kijk maar in het arbeidsmarkt rapport 2008 – dat het aantal mensen dat uiteindelijk leerkracht werd nadat ze zich hadden ingeschreven voor de vroegere aggregatie, een op zes was. In het laatste jaar van het oude systeem is slechts 42 procent van de gediplomeerden in het onderwijs gestapt. Bovendien heeft maar een klein deel van de mensen die zich inschreven voor de cursus, die ook afgewerkt. Het resultaat is dus een op zes. Dat is onzinnig.

We hebben het nu over een heel andere boeg gegooid. Het is nu veel zwaarder, de studenten moeten er veel meer voor studeren en vooral veel meer praktijk doen. Het gaat over 60 studiepunten. Ik ga ervan uit dat wie er nu voor kiest, zeer bewust en gemotiveerd kiest, en bovendien veel beter voorbereid is op de praktijk in de klas. Daar draaide het dikwijls om. Degenen die de aggregatie toch afmaakten, hadden helemaal geen of zeer weinig voorbereiding op de klaspraktijk. Ze haakten af omdat ze vaststelden dat ze niet overweg konden met een rumoerige klas of problemen hadden met het handhaven van discipline. We willen dat ze dat nu op voorhand leren.

De inzet was dus de lerarenopleiding voor universitair zwaarder maken, meer inspanning vragen, de lat hoger leggen, zowel theoretisch als praktisch, en ervan uitgaan dat wie daarvoor kiest, het effectief ook doet en zal blijven doen.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de minister, ik blij dat u akkoord gaat dat er inderdaad een evaluatie nodig is. Over het voorstel dat de VVS had gedaan om studenten in het tweede bachelorjaar de mogelijkheid te geven al te starten met de lerarenopleiding, hebt u niets gezegd. En hebt u nog concrete maatregelen voor ogen om het tekort aan leraren tegen te gaan?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mijnheer de minister, u legt de lat hoger in de lerarenopleiding. Kunnen we daaruit besluiten dat u een stap in de goede richting zult zetten inzake het statuut en de verloning van de leraren?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Ik onderschrijf het pleidooi van de minister voor het inzetten op kwaliteit door de lat hoger te leggen. Er is echter meer aan de hand. Uit een antwoord op mijn schriftelijke vraag over het kleuter- en het lager onderwijs, blijkt dat daar het aantal inschrijvingen in de lerarenopleiding ook heel sterk daalt. Ten opzichte van schooljaar 2002-2003 als referentiejaar, is dat voor het kleuteronderwijs 14 procent, en voor het lager onderwijs 23 procent. Dat zijn hoge cijfers.

Laten we de kwaliteit handhaven, maar laten we tegelijkertijd ook nagaan hoe we het beroep van leerkracht kunnen herwaarderen. In het regeerakkoord staat de mogelijkheid van zij-instromers die in de privé-sector ervaring hebben opgedaan, maar nog te veel moeite hebben om de stap te zetten naar het onderwijs. Mogen we daarover nog een initiatief verwachten van de regering binnen deze legislatuur?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Libert. Ik ben ook benieuwd naar het antwoord van de minister over de wijze waarop hij die vernieuwde lerarenopleiding zal evalueren. Een element dat nog niet aan bod is gekomen en dat ik persoonlijk heel belangrijk vind, is dat die lerarenopleiding kwalitatief is opgevaardigd. Het is belangrijk voor de leraren zelf dat ze bijkomende bagage krijgen. Maar het is minstens even belangrijk als signaal aan de samenleving. Men maakt duidelijk dat de functie van leraar absoluut niet evident is en dat men daar bijzondere competenties voor nodig heeft. De opwaardering van die functie is ook gekoppeld aan de vernieuwde lerarenopleiding. Waarschijnlijk zal dat in een bijkomend jaar blijven. Belangrijk is dat het er is. Ik pleit er dan ook voor om dit niet neerwaarts te herzien.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de minister, ik ben blij met uw antwoord over de dubbele evaluatie. Ik ben voor de zestig studiepunten voor de academische lerarenopleiding en voor de herwaardering en de upgradering van dat beroep. De maatschappelijke impact is heel belangrijk. Dat neemt niet weg dat we waarschijnlijk vanaf dit schooljaar geconfronteerd zullen worden met een serieus lerarentekort. In september hadden we relatief weinig werkzoekende leraren. Dat bepaalt een beetje de lijn tussen februari en juni voor wat de interimaris-

capaciteit betreft. Ik ben blij dat dit probleem hier onder de aandacht wordt gebracht en dat u aankondigt dat u maatregelen zult nemen. Dat zou kunnen via zij-instromers zoals de heer de Bruyn zei. Het kan ook via een soort van interimarispool. Er zijn veel denksporen mogelijk. Ik denk dat het probleem heel acuut zal worden.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik hoop dat men me vergeeft dat ik hier geen concrete lijst van maatregelen kan voorleggen over het arbeidsmarkttekort. Ik wil daar een sociaal overleg over organiseren met de vakbonden en de onderwijskoepels.

Ik denk aan heel pragmatische maatregelen, dus geen grote revoluties maar zaken die we nog kunnen doen op korte termijn, voor de verkiezingen, en die dus haalbaar zijn in sociaal overleg op relatief korte termijn.

Mijnheer De Bruyn, het probleem van de zij-instromers is groot, in die zin dat iedereen onderkent dat we mensen met ervaring gemakkelijker zouden moeten toelaten om die ervaring te laten valoriseren, ook geldelijk, wanneer zij in het onderwijs stappen. Ik ben er echter tot nu toe niet in geslaagd een akkoord te vinden over een efficiënte maatregel. Het probleem is dat ik een akkoord moet vinden over iets dat efficiënt is en dat tegelijkertijd een consensus kan wegdragen.

Ik aarzel over het voorstel van VVS. Het is niet de bedoeling dat mensen die louter een bachelor hebben gedaan, ook leraar zouden kunnen worden. Daar is lang over gediscussieerd toen we het decreet op de hervorming van de lerarenopleiding hebben goedgekeurd. We moeten er niet van uitgaan dat een academische bachelor een soort van instap is in het beroep van leraar, mits een specifieke lerarenopleiding. Dat is geen goed signaal. Ofwel moet men een professionele bachelor doen met de specifieke kennis die daar wordt ingeladen, ofwel moet men een academische master doen met de specifieke kennis die daar wordt ingeladen. De academische bachelor vind ik persoonlijk niet de goede voorbereiding. Dat is natuurlijk een kwestie van opvatting. Daarover zijn standpunten ingenomen in dit parlement en ik zou daar liever niet meer van afwijken.

Het arbeidsmarkttekort is fundamenteel. Ik denk dat dat te maken heeft met de waardering voor het beroep. De oplossing is dus echt niet het signaal te geven dat we de vereisten zouden verlagen.

Ik zal u ook een voorbeeld geven. Over Finland wordt meestal in nogal positieve zin gesproken. Daar is er – stel u voor – een absoluut overaanbod van mensen die leerkracht willen worden. De eisen die daar worden gesteld, zijn veel hoger dan hier. Het zijn allemaal masters. Anders wordt men geen leerkracht. Er is ook een soort van toelatingsexamen, een strenge selectie. En de kandidaten staan in de rij aan te schuiven om het te kunnen worden.

Zeggen dat men de eisen moet verlagen om het probleem op te lossen, klopt dus niet. We moeten natuurlijk wel even geduld hebben om dat beleid te voeren. Dat hangt inderdaad samen met verloning enzovoort. Mijnheer De Bruyn, ik denk wel dat we stappen zetten op dat vlak. In de loop van de cao verbetert de verloning van de leerkrachten. Dat is niet spectaculair misschien, maar ze verbetert. Ik denk dat het in deze tijden welkom is dat een koopkrachtverbetering mogelijk is die anderen misschien moeten ontberen.

Ik geloof echter niet dat we een enorme loonsverhoging kunnen beloven. Ik denk ook niet dat dat het probleem is. De grond van de zaak is respect, maatschappelijke waardering, respect ook voor het gezag van leerkrachten. Zeer veel in mijn beleid draait daar rond. Deze mensen hebben ervoor gestudeerd. Als minister vraag ik hun oordeel, hun gezag, hun rol te respecteren. Dat moet men als minister van Onderwijs steeds naar voor schuiven.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw positieve toekomstvisie. Ik ben blij met de maatregelen om het mogelijk tekort van leerkrachten op te vangen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin en Frans Wymeersch en mevrouw Marleen Van den Eynde tot besluit van de op 2 oktober 2008 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de uitbreiding van de veestapel ten gevolge van het nieuwe Mestdecreet – 1846 (2008-2009) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, misschien is het sommigen niet opgevallen dat naar aanleiding van de interpellatie van mevrouw Dua over de uitbreiding van de veestapel ten gevolge van het nieuwe Mestdecreet geen meerderheidsmotie is ingediend. Ze was nochtans aangekondigd door de heer Martens in de commissie. U zou kunnen denken dat het om een vergetelheid gaat. Dat is hier echter niet het geval. Er is meer aan de hand. De meerderheid is het gewoon niet eens geraakt over de tekst van hun motie.

In de commissie is duidelijk gebleken dat sp.a enerzijds en Open Vld en CD&V anderzijds een totaal andere visie hebben over de uitbreidingsmogelijkheden van de veestapel ten gevolge van het nieuwe Mestdecreet.

Collega's, waarover gaat het? In het nieuwe Mestdecreet steunt de mogelijke uitbreiding van de sector op twee pijlers: enerzijds de uitbreiding via afroming en anderzijds uitbreiding mits bewezen mestverwerking. De heer Martens stelde in de commissie dat het tweede systeem niet onbepaald kan doorgaan. Hij zei: "Als de uitbreiding mits bewezen mestverwerking zou leiden tot een groei van de veestapel en dus hoger zou uitvallen dan de afroming die in het eerste systeem plaatsvindt, dan moet de regering ingrijpen."

Mevrouw Rombouts daarentegen stelde in de commissie: "Als er een uitbreiding plaatsvindt na bewezen mestverwerking, dan moet inderdaad voldaan worden aan een aantal normen. Dat staat zo in het decreet." Mevrouw Rombouts voegt eraan toe, en nu komt het: "Ik betwijfel wel of in het decreet staat dat de uitbreiding van de veestapel na bewezen mestverwerking niet hoger mag zijn dan de voorziene afroming."

Ik heb mevrouw Rombouts toen gevraagd of ze dat even wilde herhalen. Tijdens het verdere verloop van de discussie heeft ze hier het volgende aan toegevoegd: "Ik heb niet gezegd dat ik daaraan twijfel. Ik ben er bijna zeker van dat dit niet in het decreet is opgenomen." Ik concludeer hieruit dat een grotere tegenstelling niet mogelijk is.

Ik heb het mevrouw Rombouts gemakkelijk gemaakt. Ik heb wat zij tijdens de commissievergadering heeft gezegd in onze met redenen omklede motie overgenomen. We vragen de Vlaamse Regering "te bevestigen dat de uitbreiding conform het nieuwe mestdecreet onverkort kan worden verdergezet en te bevestigen dat de uitbreiding door bewezen mestverwerking niet afhankelijk is van de uitbreiding door afroming".

We hebben de woorden van mevrouw Rombouts in onze eigen met redenen omklede motie opgenomen. Indien zij enig zelfrespect heeft, keurt zij deze met redenen omklede motie van het Vlaams Belang goed. Hetzelfde geldt trouwens voor heel de CD&V-fractie en de Open Vld-fractie, en in het bijzonder voor de heren Callens, De Meyer en Lachaert. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de voorzitter, ik wil toch even op de woorden van de vorige spreker reageren. We hebben ons bij het opstellen van het Mestdecreet op de toekomst van de sector gebaseerd. We hebben getracht een antwoord te formuleren op de vragen over de toekomst van de veesector. Volgens het Mestdecreet kan de uitbreiding plaatsvinden, op voorwaarde dat

in mestverwerking wordt voorzien. Dit lijkt me een grote stap voorwaarts voor bepaalde veehouders.

Wat de voorliggende met redenen omklede motie betreft, zal de heer Sintobin ons moeten excuseren. Ze gaat immers niet ver genoeg. (*Rumoer. Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin*)

We werken momenteel aan een voorstel van resolutie, dat binnenkort in het Vlaams Parlement zal worden ingediend.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de voorzitter, wat de tijdens de commissievergadering aangekondigde met redenen omklede motie betreft, moet ik opmerken dat we hebben geoordeeld dat het niet nodig was een dergelijke motie in te dienen. Het gaat om een interpellatie die volledig naast de realiteit staat en die melding maakt van zaken die in het Mestdecreet helemaal omgekeerd zijn verwoord. Aangezien deze interpellatie nog op oude regelgeving was gebaseerd, leek het ons niet nodig een met redenen omklede motie in te dienen.

Wat de huidige uitbreidingsmogelijkheden en de verdere toekomst van de landbouw en van het Mestdecreet betreft, hebben we geoordeeld dat het huidige decreet duidelijk is. We hebben geen met redenen omklede motie nodig om dit decreet te bevestigen. Voor het overige kunnen we in het kader van een voorstel van resolutie verder over de toekomstperspectieven nadenken.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, ik wil hier voor alle duidelijkheid opmerken dat deze interpellatie is gehouden omdat we vaststellen dat de intensieve veeteelt weer uitbreidt. Dat is de realiteit. Ik kijk in elk geval met zeer veel verwachtingen uit naar het voorstel van resolutie van de meerderheid. Indien de gedachtegang van de heer Martens in dit voorstel van resolutie goed wordt verwoord, zullen wij dit voorstel van resolutie in elk geval steunen. Dat kan ik op voorhand al melden.

De voorzitter: Begin van de stemming

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

86 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
18 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw de voorzitter, ik heb me onthouden, omdat ik wil wijzen op het belang van wat hier is gezegd. (*Opmerkingen van de voorzitter*)

Ik wil vooral benadrukken dat wat hier niet is gezegd ook belangrijk is. De heer Martens heeft tijdens de stemverklaringen geen woord gezegd. Mijns inziens benadrukt dit duidelijk de zware onenigheid binnen de meerderheid.

Ik stel tevens vast dat de meerderheid nu een wanhopige poging wil ondernemen om samen een voorstel van resolutie te schrijven. Dit komt in mijn ogen zeer bedenkelijk over.

Waarom moet een voorstel van resolutie over de toepassing van een recent goedgekeurd ontwerp van decreet door de meerderheid worden ingediend? Dat moet men mij eens uitleggen. Het is natuurlijk een van de eigenschappen van CD&V om zich in alle mogelijke bochten te wringen en te proberen te wringen. Maar ergens houdt het op.

Het decreet is wat het is. Als mevrouw Rombouts, met haar fractie, en de heer Callens, met zijn fractie, in de parlementaire commissie a zeggen, dan moet men het lef hebben om dat ook in de plenaire vergadering te zeggen. Men heeft blijkbaar het lef niet om onze motie, die letterlijk verwoordt wat mevrouw Rombouts in de commissie heeft gezegd, goed te keuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de voorzitter, mijn woorden worden hier in twijfel getrokken. Dit is een persoonlijk feit. Ik heb daarnet gezegd dat wij niet via een motie een decreet moeten herbevestigen. Dat is de reden waarom deze motie wordt afgekeurd.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Patrick Lachaert, Bart Martens, Erik Matthijs, Patrick De Klerck en Joris Vandenbroucke tot besluit van de op 2 oktober 2008 door de heer Bart Martens in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het niet halen van de Europese richtlijn inzake geluidshinder – 1848 (2008-2009) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

87 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
87 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Stefaan Sintobin tot besluit van de op 2 oktober 2008 door de heer Bart Martens in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het niet halen van de Europese richtlijn inzake geluidshinder – 1847 (2008-2009) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

87 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
67 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Erik Arckens en Luk Van Nieuwenhuysen en de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge en An Michiels tot besluit van de op 9 oktober 2008 door de heer Erik Arckens in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de naleving van de taalwet in de periodieke programmakrant KVS Express – 1855 (2008-2009) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zal u vandaag niet onderhouden over de KVS, wel heel kort, uiteraard zonder het debat over te doen, over de externe communicatie die de KVS voert door middel van haar programmakrant KVS Express.

Er zijn klachten van particulieren die in Vlaanderen wonen en die het drietalige informatiekraantje van de KVS krijgen. Drietalig wil zeggen dat het gaat om een letterlijke vertaling van de ene taal naar de andere van Nederlands-, Frans- en Engelstalige teksten die de voorstellingen en thema's van de KVS aankondigen. Die klachten werden naar de Vaste Commissie voor Taaltoezicht gestuurd.

Waarde collega's, de VCT heeft in haar verenigde afdeling, dat wil zeggen ook met de Franstaligen erbij, de KVS en het brede publiek het duidelijke advies gegeven dat de KVS voor haar externe communicatie naar personen die wonen in Vlaanderen en die het drietalige KVS Express krijgen, een eentalig blad moet gebruiken.

Een tweede punt is dat het KVS-blad tevens als bijvoegsel bij de krant De Morgen wordt gevoegd. Ook daar gaat de KVS volgens de adviezen van de VCT in de fout.

Ik heb deze zaak aan de orde gesteld bij wijze van interpellatie in de commissie voor Brussel bij minister Anciaux. Zeer tot mijn verbazing heeft de minister in heel duidelijke bewoordingen gesteld dat hij intussen onderhandelt met de raad van bestuur van de KVS, namelijk met zakelijk directeur Dany Op de Beeck. De raad van bestuur heeft gesteld dat zij de keuze van drietaligheid in de communicatie zeer belangrijk vindt en dat de VCT er een achterhaalde redenering zou op nahouden. De VCT is dus een achterhaalde instelling, zegt de KVS.

In deze motie vraag ik vandaag uitzonderlijk de steun voor minister Anciaux die niet akkoord gaat met deze visie. Hij stelt duidelijk dat hij begrip kan opbrengen voor de meertalige en internationale context waarin de KVS werkt, maar hij vraagt tegelijk een correcte toepassing van de taalwetgeving, en dan moet er in het Nederlands met gepersonaliseerde adressen worden gecommuniceerd.

Ik heb de minister een vraag gesteld over het tweede aspect, namelijk over de drietalige communicatie die gratis bij De Morgen wordt bijgeleverd. U kunt de verslagen van de commissie erop nalezen. Ook daar heeft de minister gesteld dat dit niet door de beugel kan. Ik ben het dikwijls oneens met de minister in de commissie voor Brussel en in de commissie voor Cultuur, maar vandaag op dit ogenblik vraag ik uitdrukkelijk de steun van jullie allen zodat de minister zijn onderhandelingen met de KVS tot een goed einde kan brengen.

Ik verwacht van jullie dat jullie me niet in de rug schieten. Dat is het enige wat ik vraag. Zo niet wordt de VCT een lege doos, en kunnen we ze maar beter opdoeken. We moeten eerlijk blijven. Ik wil vandaag ook heel uitdrukkelijk weten wat de N-VA gaat doen, wat Lijst Dedecker gaat doen, wat de partij van de minister gaat doen. Ik wil heel uitdrukkelijk weten wat de Vlaamsgezinden van CD&V gaan doen. (*Rumoer*)

Ik wil heel uitdrukkelijk weten wat de Vlaamsgezinden van Open Vld gaan doen. Ik wil heel uitdrukkelijk weten wat de Groenen gaan doen. Ik wil heel uitdrukkelijk weten wat de sp.a gaat doen omdat het collegelid bevoegd voor Cultuur van de VGC, en tevens bevoegd voor de kleine financiering die de KVS krijgt van de VGC, duidelijk ook heeft gezegd – en dat is een schande – dat de VCT een achterhaalde en retrograde instelling is. De stemming van vandaag is cruciaal. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de voorzitter, als ik de heer Arckens hoor vragen hoe we gaan stemmen, dan stel ik me de vraag hoe het Vlaams Belang gaat stemmen. De helft van de fractie is er immers niet. Hoe gaan ze de heer Arckens dan steunen?

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: De heer Arckens twijfelt aan de N-VA. De N-VA vindt het de evidentie zelve dat onze belangrijkste cultuurinstellingen, of ze nu in Brussel of elders gevestigd zijn, openstaan voor een anderstalig publiek en dat publiek willen laten kennismaken met onze Vlaamse culturele producties en kunstenaars. Voor ons maakt het ook deel uit van ons internationale cultuurbeleid.

De taalwetgeving laat daarvoor ook voldoende ruimte, zoals duidelijk blijkt uit de adviezen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, waarin wel degelijk rekening wordt gehouden met zo'n internationale aanpak. Bovendien blijkt uit de praktijk dat de belangrijkste Vlaamse cultuurhuizen dat ook doen op een goede, correcte en efficiënte manier.

Die open houding mag echter nooit een excuus zijn om – en zeker in Brussel – het essentiële Vlaamse karakter van die Vlaamse cultuurinstellingen bewust te willen verdoezelen of zelfs bijna te ontkennen. In die zin waren wij dan ook blij met het correcte antwoord van minister Anciaux en wachten wij het voorstel van de KVS af. We hechten er dan ook belang aan dat er vanuit dit parlement een duidelijk signaal wordt gegeven aan de KVS om te stellen dat de naleving van de taalwet – vooral in Brussel – geen achterhaald gegeven is.

Daarom zullen wij deze motie steunen, ook als duidelijk standpunt ten aanzien van het College van de Vlaamse

Gemeenschapscommissie, de andere overheid die voor de KVS bevoegd is. Vanuit dat college zijn wel eens anders-luidende opinies te horen geweest. Wij vragen de minister trouwens uitdrukkelijk dat hij als lid met raadgevende stem van dat college, dit Vlaamse standpunt ook duidelijk aan zijn collega's zou willen medelen.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

80 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
26 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 5 november 2008 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.19 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Erik Arckens, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Geert Bourgeois, Thieu Boutsen, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Frank Creyelman, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Monique Moens, Fientje Moerman, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Hans Schoofs, Stefaan Sintobin, Erik Tack, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Dany Vandebossche, Luc Van den Brande, Joris Vandembroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Els Van Weert, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch.

Afwezig met kennisgeving

Pieter Huybrechts, Frans Peeters, Joke Schauvliege, Jos Stassen, Francis Vermeiren: gezondheidsredenen;

Agnes Bruyninckx, Bart Caron, Sonja Claes, Tom Dehaene, Anne Marie Hoebeke, Vera Jans, An Michiels, Leo Pieters, Elke Roex, Herman Schueremans, Helga Stevens, Felix Strackx, Vera Van der Borght, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Bob Verstraete: buitenslands;

Carl Decaluwe, Eloi Glorieux, Miet Smet: ambtsverplichtingen;

Anissa Tamsamani: familieverplichtingen.

Afwezig zonder kennisgeving

Margriet Hermans.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Frank Creyelman, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Werner Marginet, Katleen Martens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Geert Bourgeois, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Vera Dua, Hilde Eeckhout,

Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Hans Schoofs, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDINGEN:

Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Geert Bourgeois, Thieu Boutsen, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Frank Creyelman, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Johan Deckmyn, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Hans Schoofs, Stefaan Sintobin, Erik Tack, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Frank Creyelman, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Werner Marginet, Katleen Martens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Geert Bourgeois, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Hans Schoofs, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille

ONTHOUDING:

Rudi Daems

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Geert Bourgeois, Thieu Boutsen, Frank Creyelman, Piet De Bruyn, Gino De Craemer, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Jan Peumans, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Jurgen Verstrepen, John Vrancken

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Rudi Daems, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Patrick Janssens, Ward Kennes, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Hans Schoofs, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwkerke, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

